

Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2018 r.

Demographic situation of Lubelskie Voivodship in 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistics Poland, Lublin Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Krzysztof Markowski

Zespół autorski

Editorial team

Zofia Dymek

Prace redakcyjne

Editorial work

Zofia Dymek

Tłumaczenie

Translation

Katarzyna Siemiaszko

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aneta Olszewska-Welman

ISSN 2080-0509

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://lublin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

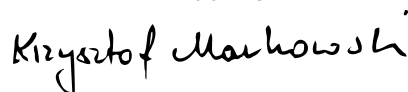
Mam przyjemność przedstawić Państwu publikację „Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2018 r.” opracowaną przez pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie. Zakresem tematycznym nawiązuje ona do wcześniejszych opracowań dotyczących stanu, dynamiki i struktury ludności województwa lubelskiego oraz ruchu naturalnego i wędrownego.

Rokroczne zbierane, analizowane i publikowane przez Urząd Statystyczny dane demograficzne mają szczególne znaczenie, ponieważ stanowią one podstawę dla planowania i podejmowania decyzji we wszelkich aspektach życia gospodarczego, społecznego i politycznego. Wiedza na temat zmian demograficznych, ich dynamiki, wieloletnich trendów w odniesieniu do liczby ludności, jej struktury i migracji jest niezbędna by podejmowane w regionie decyzje gospodarcze, społeczne i polityczne były jak najbardziej optymalne i racjonalne.

Publikacja zawiera opis wyników badań oraz tablice prezentujące dane liczbowe dotyczące stanu i struktury ludności, urodzeń, zgonów, przyrostu naturalnego, zawieranych małżeństw, rozwodów i separacji oraz ruchu wędrownego ludności. Przedstawiane zjawiska demograficzne zilustrowano prezentacjami graficznymi w postaci map i wykresów. W publikacji zamieszczono także tablice przeglądowe przedstawiające sytuację demograficzną naszego województwa na tle kraju i innych województw oraz wybrane dane o województwie, podregionach i powiatach obejmujące dane demograficzne z 2018 r.

Jestem przekonany, że przedstawiony materiał statystyczny będzie dla Państwa użytecznym źródłem informacji na temat sytuacji demograficznej w województwie lubelskim. Zachęcam też Państwa do pogłębienia wiedzy na temat zaprezentowanych w naszej publikacji zagadnień i do zapoznania się z bardziej szczegółowymi danymi, które dostępne są zarówno w Urzędzie Statystycznym w Lublinie jak i na naszej stronie internetowej <https://lublin.stat.gov.pl>.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, lipiec 2019 r.

Preface

I have the great pleasure to present a publication "Demographic situation of Lubelskie Voivodship in 2018" elaborated by employees of the in Statistical Office in Lublin. The scope of information refers to our previous compilations concerning size, dynamics and structure of population of lubelskie voivodship as well as vital statistics and migration.

Demographic data – collected, analysed and disseminated year by year by the Statistical Office in Lublin – are of particular importance. They serve as a basis for planning and making decisions in all aspects of economic, social and political life. Knowledge of demographic changes, their dynamics and long-term trends regarding the population number, structure and migration is necessary for the economic, social and political decisions made in the region to be as optimal and rational as possible.

The publication consists of the synthesis of research results and tables presenting numerical data concerning the population size and structure, births, deaths, natural increase, contracted marriages, divorces, separations and migration. Depicted demographic phenomena are illustrated by graphic presentations including maps and charts. The publication also includes review tables showing demographic situation of our voivodship in comparison with the whole country and other voivodships as well as selected data, including demographic data, on the voivodship, subregions, powiats and gminas for 2018.

I hope that presented statistical data will be a useful source of information on demographic situation in lubelskie voivodship. I would also like to encourage you to deepen your knowledge on the issues presented in the publication and explore more detailed data available in the Statistical Office as well as on our website <https://lublin.stat.gov.pl>.

Director
of Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, July 2019

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	11
Symbols	
Wstęp.....	12
Introduction	14
Synteza.....	16
Executive summary	18
Rozdział 1 Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym.....	20
Chapter 1 Size and structure of population in territorial layout	
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny	20
1.1. Area and territorial division	
1.2. Stan ludności	21
1.2. Population size	
Rozdział 2 Struktura ludności.....	27
Chapter 2 Structure of population	
Rozdział 3 Ruch naturalny ludności.....	35
Chapter 3 Vital statistics of population	
3.1. Małżeństwa	36
3.1. Marriages	
3.2. Rozwody	39
3.2. Divorces	
3.3. Separacje.....	41
3.3. Separations	
3.4. Urodzenia.....	41
3.4. Births	
3.5. Zgony	48
3.5. Deaths	
3.6. Przyrost naturalny.....	55
3.6. Natural increase	
3.7. Dynamika demograficzna.....	57
3.7. Demographic dynamics	
Rozdział 4 Migracje ludności.....	59
Chapter 4 Migration of population	
4.1. Migracje ludności na pobyt stały	59
4.1. Migration of population for permanent residence	
4.2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.....	63
4.2. Internal migration of population for temporary stay above 3 months	
4.3. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy	64
4.3. International migration of population for temporary stay	

Rozdział 5 Potencjał demograficzny.....	66
Chapter 5 Demographic potential	
5.1. Zastosowana metoda badawcza i dobór zmiennych	66
5.1. Applied research method and variable selection	
5.2. Analiza potencjału demograficznego	68
5.2. Analysis of demographic potential	
Mapy	76
Maps	
ANEKS – Tablice statystyczne.....	101
ANNEX – Statistical tables	
Uwagi metodyczne.....	133
Methodological notes	
Bibliografia.....	134
Bibliografic	

Spis wykresów

List of charts

1. Powierzchnia w 2018 r.	20
1. Area in 2018	
2. Ludność w 2018 r.	22
2. Population in 2018	
3. Różnica w stanie ludności w latach 2000-2018 według powiatów	24
3. Difference in the size of population in 2000-2018 by powiats	
4. Wskaźnik urbanizacji w 2018 r.....	25
4. Urbanization rate in 2018	
5. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2018 r.	27
5. Population by sex and residence in 2018	
6. Wskaźnik feminizacji w 2018 r.....	28
6. Sex ratio in 2018	
7. Piramida wieku (2000, 2018).....	29
7. Population age pyramid (2000, 2018)	
8. Ludność według biologicznych grup wieku (2000, 2010, 2015, 2016, 2017, 2018).....	30
8. Population structure by biological age groups (2000, 2010, 2015, 2016, 2017, 2018)	
9. Ludność według płci i biologicznych grup wieku w 2018 r.....	31
9. Population by sex and biological age groups in 2018	
10. Przeciętne dalsze trwanie życia (2000-2018)	34
10. Life expectancy (2000-2018)	
11. Małżeństwa (2000-2018)	36
11. Marriages (2000-2018)	
12. Współczynnik małżeństw w 2018 r.	37
12. Marriages rate in 2018	
13. Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2018 r.....	38
13. First marriages and remarriages contracted in 2018	
14. Nowożeńcy według płci i wieku (2000, 2018).....	38
14. Bridegrooms and brides by sex and age (2000, 2018)	

15. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia (2000, 2018).....	39
15. Bridegrooms and brides by education level (2000, 2018)	
16. Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2018 r.	40
16. Divorces by guilt of spouses in 2018	
17. Rozwody według liczby małoletnich dzieci w 2018 r.	41
17. Divorces by number of underage children in 2018	
18. Urodzenia żywe według płci (2000-2018).....	42
18. Live births by sex (2000-2018)	
19. Urodzenia małżeńskie według okresu trwania małżeństwa w 2018 r.	42
19. Legitimate births by duration of marriage in 2018	
20. Współczynnik urodzeń w 2018 r.	43
20. Births rate in 2018	
21. Płodność kobiet (2000, 2018).....	44
21. Female fertility (2000, 2018)	
22. Urodzenia żywe według wieku rodziców (2000, 2018)	45
22. Live births by age of parents (2000, 2018)	
23. Urodzenia żywe według wykształcenia matki (2000, 2018)	46
23. Live births by education level of mothers (2000, 2018)	
24. Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności (1990, 2000-2018)	46
24. Women in the reproductive age and total fertility rate of population (1990, 2000-2018)	
25. Współczynnik dzietności ogólnej w 2018 r.	47
25. Total fertility rate in 2018	
26. Zgony według płci (2000-2018)	48
26. Deaths by sex (2000-2018)	
27. Współczynnik zgonów w 2018 r.	49
27. Death rate in 2018	
28. Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn (2000, 2018).....	50
28. Rate surplus male mortality (2000, 2018)	
29. Zgony według płci i wieku zmarłych (2000, 2018)	51
29. Deaths by sex and age of deceased (2000, 2018)	
30. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2017 r.	53
30. Deaths by sex and selected causes in 2017	
31. Zgony osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia w 2017 r.	54
31. Deaths of persons aged up to 65 caused by diseases of the circulatory system in 2017	
32. Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2017 r.	55
32. Infant deaths by selected causes in 2017	
33. Przyrost naturalny (1998-2018)	55
33. Natural increase (1998-2018)	
34. Przyrost naturalny według województw w 2018 r.	56
34. Natural increase by voivodships 2018	
35. Przyrost naturalny według powiatów w 2018 r.	57
35. Natural increase by powiats in 2018	
36. Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały (1998-2018)	59
36. Intervoivodeship migration of population for permanent residence (1998-2018)	
37. Migracje wewnętrzne według kierunków w 2018 r.	60
37. Internal migration by directions in 2018	
38. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2018 r.	62
38. Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2018	

39. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2018 r. . 64	
39. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2018	
40. Osoby przybyłe z zagranicy zameldowane na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według kontynentu poprzedniego zamieszkania w 2018 r. 65	
40. Persons who arrived from abroad registered for 3 months by previous continent of residence in 2018	
41. Ludności, przyrost na naturalny i saldo migracji stałych w latach 2000-2018 72	
41. Population, natural increase, and net migration in 2000-2018	

Wykaz map

List of maps

1. Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2018 r. 77	
1. Administrative division of Lubelskie Voivodship in 2018	
2. Różnica w stanie ludności w latach 2017-2018 78	
2. Difference in the size of population in 2017-2018	
3. Gęstość zaludnienia w 2018 r. 80	
3. Population density in 2018	
4. Wskaźnik feminizacji w 2018 r. 82	
4. Sex ratio in 2018	
5. Indeks starości w 2018 r. 84	
5. Ageing index in 2018	
6. Mediana wieku ludności w 2018 r. 86	
6. Median age of population in 2018	
7. Małżeństwa zawarte w 2018 r. 88	
7. Marriages contracted in 2018	
8. Współczynnik dynamiki demograficznej w 2018 r. 90	
8. Demographic dynamics rate in 2018	
9. Zgony według wybranych przyczyn w 2017 r. 92	
9. Deaths by selected causes in 2017	
10. Migracje ludności na pobyt stały w 2018 r. 94	
10. Migration of population for permanent residence in 2018	
11. Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały dotyczące województwa lubelskiego w 2018 r. 96	
11. International migration of population for permanent residence concerning the lubelskie voivodship in 2018	
12. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące województwa lubelskiego w 2018 r. 97	
12. International migration of population for temporary stay above 3 months concerning the lubelskie voivodship in 2018	
13. Potencjał demograficzny w 2018 r. 98	
13. Demographic potential in 2018	

Spis tabel – tekst

List of tables – text

1. Ludność. Stan w dniu 31 XII (2000, 2017, 2018).....	23
1. Population. As of December 31 (2000, 2017, 2018)	
2. Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników (2000, 2017, 2018).....	30
2. Population structure by biological age groups and selected indicators (2000, 2017, 2018)	
3. Współczynnik obciążenia demograficznego (2000, 2017, 2018).....	33
3. Age dependency ratio (2000, 2017, 2018)	
4. Ruch naturalny ludności (2000, 2017, 2018).....	35
4. Vital statistics of population (2000, 2017, 2018)	
5. Migracje ludności na pobyt stały (2000, 2017, 2018).....	60
5. Migration of population for permanent residence (2000, 2017, 2018)	
6. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego.....	66
6. Set of diagnostic ratios of demographic potential	
7. Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według województw w 2018 r.....	68
7. Set of ratios of demographic potential by voivodship in 2018	
8. Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego w 2018 r.....	69
8. Groups by the level of synthetic ratio in 2018	
9. Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według powiatów w 2018 r.....	70
9. Set of diagnostic ratios of demographic potential by powiats in 2018	
10. Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego w 2018 r.....	73
10. Set of gminas by powiats and of groups demographic potential in 2018	

Spis tabel – Aneks

List of tables – Annex

I. Województwo na tle kraju (2000, 2018).....	102
I. Voivodship on the background of the country (2000, 2018)	
II. Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2018 r.....	106
II. Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2018	
III. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2018 r.....	108
III. Population by biological age groups and by voivodships in 2018	
IV. Ruch naturalny ludności według województw w 2018 r.....	110
IV. Vital statistics by voivodships in 2018	
V. Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2018 r.....	112
V. Migration of population for permanent residence by voivodships in 2018	
VI. Ludność w województwie lubelskim w latach 2000-2018.....	114
VI. Population in lubelskie voivodship in 2000-2018	
VII. Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 2000-2018.....	116
VII. Vital statistics in lubelskie voivodship in 2000-2018	

VIII. Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 2000-2018.....	118
VIII. Migration of population for permanent residence in lubelskie voivodship in 2000-2018	
IX. Ludność według powiatów w 2018 r.	120
IX. Population by powiats in 2018	
X. Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2018 r.	121
X. Population by biological age groups and by powiats in 2018	
XI. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2018 r.	122
XI. Median ages of population by sex and by powiats in 2018	
XII. Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów 2018 r.	123
XII. Selected demographic ratio by powiats in 2018	
XIII. Ruch naturalny według powiatów 2018 r.	124
XIII. Vital statistics by powiats in 2018	
XIV. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2018 r.	125
XIV. Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2018	
XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r.	126
XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (-)	zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych data revised
Znak #	dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. tajemnica statystyczna data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
r.	rok year
s.	strona page
tys.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tj. i.e.	to jest that is
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
PESEL	Powszechny System Ewidencji Ludności Universal Electronic System for Registration of the Population
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia World Health Organization

Wstęp

Demografia jako dziedzina nauki zajmująca się badaniem stanu i struktury ludności m.in. według płci i wieku, jej rozmieszczeniem terytorialnym, przyrostem naturalnym i migracjami, w znacznym stopniu pomaga w opracowywaniu prognoz i planowaniu rozwoju gospodarki. Z punktu widzenia polityki społecznej jednym z najważniejszych uwarunkowań demograficznych jest struktura ludności według wieku¹. Odmienne są, bowiem zadania polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży, osób dorosłych czy też wobec osób najstarszych. Skala potrzeb społecznych zależy również od liczebności populacji oraz od natężenia określonych procesów demograficznych.

W niniejszej publikacji przedstawiono wyniki analizy danych dotyczących stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i migracji ludności na poziomie Polski, województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego. Omówiono fakty, które mają bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności. Wykazano, że procesy demograficzne są długoterminowe oraz że jednoroczny wzrost lub spadek liczby poszczególnych zdarzeń ruchu naturalnego i wędrownego nie zmienia występującego trendu. Rezultatem analizy jest prezentacja województwa lubelskiego na tle rankingu województw w Polsce oraz prezentacja danych ilościowych i wskaźników dotyczących powiatów województwa lubelskiego. Dodatkowo zaprezentowano wyniki przeprowadzonego badania potencjału demograficznego województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego. Do obliczeń posłużyły dane pochodzące z badań statystycznych i opracowań GUS. Okresem bazowym przyjętym do analizy są lata 2000, 2017 i 2018.

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych, jako ruch naturalny ludności i ruch wędrowny ludności. Opis ruchu naturalnego obejmuje fakty zawierania i rozwiązywania małżeństwa, urodzenia i zgony. Bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności według płci i wieku mają urodzenia, zgony i małżeństwa. Od ich liczby bowiem zależy stan i struktura ludności. To między innymi te zdarzenia demograficzne decydują o tym, czy liczba ludności na danym obszarze będzie się zwiększała, zmniejszała, czy będzie więcej ludzi młodych, czy też starszych. Liczba urodzeń zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju dużej mierze zależy od liczby zawieranych związków małżeńskich. W 2018 r. w województwie 80,6% urodzeń to urodzenia małżeńskie. W Polsce powyższy wskaźnik był niższy i wyniósł 73,6%. Liczba zawieranych małżeństw w perspektywie dwóch, trzech lat wpływa na liczbę urodzeń.

Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o strukturze ludności, o tempie przyrostu lub ubytku ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Z przedstawionych w publikacji danych dotyczących liczby i wieku osób migrujących wynika, że najczęściej migrują osoby młode. Przyrost lub ubytek na danym obszarze ludności w tej grupie wiekowej ma duży wpływ na strukturę wieku populacji zamieszkującej dany teren, co z kolei ma wpływ na poziom urodzeń i zgonów. W obszarach odpływowych społeczeństwo starzeje się szybciej, ubywa ludzi w młodym wieku, zmniejsza się współczynnik urodzeń i zwiększa współczynnik zgonów. Natomiast w obszarach napływowych przybywa ludzi młodych, co z kolei przyczynia się do zwiększenia częstości urodzeń, zmniejszenia współczynnika zgonów a tym samym społeczeństwo jest młodsze niż na terenach odpływowych. Województwo lubelskie należy do grupy województw odpływowych, ubywa więc w nim ludzi młodych. Ponadto w województwie lubelskim podobnie jak w kraju od wielu lat trwa proces suburbanizacji w wyniku, którego zmniejsza się liczba ludności miast, a zwiększa liczba mieszkańców gmin położonych na obrzeżach dużych i średniej wielkości miast.

W ostatnim 5 rozdziale podjęto próbę oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego i określenia jego miejsca na tle pozostałych województw oraz oceny poszczególnych powiatów i gmin województwa. Do oceny wykorzystano taksonomiczną bezwzorcową syntetyczną miarę rozwoju. Obliczono wskaźnik syntetyczny uwzględniając następujące zmienne diagnostyczne: współczynnik urodzeń,

¹ J. Orczyk (2005) Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele, Poznań: Akademia Ekonomiczna, s. 31.

współczynnik zgonów, saldo migracji na 1000 ludności i indeks starości. Na podstawie obliczonego wskaźnika syntetycznego określono rankingi województw, powiatów i gmin, a następnie wyznaczono cztery grupy. Grupowania dokonano metodą odchyłeń standardowych, w których zbiór badanych obiektów został podzielony na cztery grupy od najwyższego posiadanego poziomu potencjału demograficznego do najniższego.

Ponadto publikacja została wzbogacona licznymi mapami przedstawiającymi województwo lubelskie na tle kraju oraz mapami województwa lubelskiego w podziale na powiaty i gminy. W poszczególnych rozdziałach umieszczone zostały wykresy przedstawiające ranking województw i powiatów województwa lubelskiego opisywanych zjawisk demograficznych. Dodatkowo w aneksie zamieszczone zostały szczegółowe tablice z ważniejszymi danymi dotyczącymi Polski, województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego.

Statystyka omawianych w opracowaniu zdarzeń demograficznych opiera się na rejestrach urzędów stanu cywilnego (małżeństwa, urodzenia, zgony), sądów (rozwoły i separacje), zbiorach PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności, (migracje stałe) oraz na przeprowadzanym cyklicznie przez GUS badaniu statystycznym ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy według stanu w dniu 31 grudnia.

Introduction

Demography, as a scientific field which focuses on examining the population size and structure e.g. by sex and age, its territorial distribution, natural increase and migration, helps considerably with establishing forecasts and planning the development of economy. From a social policy point of view, the population structure by age is one of the most important demographic conditions¹, since the tasks of social policy regarding children, youth, adults or regarding the elderly are different. The scale of social needs depends also on the population size and intensity of certain demographic processes.

This publication presents the analysis results for the data regarding the population size and structure, vital statistics and the population migration at the level of Poland, and voivodships as well as powiats and gminas of lubelskie voivodship. The facts which have a direct impact on the population size and structure were discussed. It was demonstrated that demographic processes are long-term ones and that a one-year increase or decrease in the number of certain events of vital statistics and migration does not change the occurring trend. The analysis resulted in the presentation of lubelskie voivodship within the ranking of voivodships in Poland as well as presentation of quantitative data and indicators concerning powiats of lubelskie voivodship. In addition, the results of the research carried out in regard to the demographic potential of voivodships as well as powiats and gminas of lubelskie voivodship were presented. The data from statistical surveys and studies of Statistics Poland were used for calculations. The reference period adopted for the analysis was constituted by the years 2000, 2017 and 2018.

The result of demographic processes defined as vital statistics and migration of the population is constituted by the population size and structure by sex, age and marital status. The description of vital statistics includes the facts, such as getting married and dissolving marriages as well as births and deaths. Births, deaths and marriages have a direct impact on the population size and structure because the population size and structure are dependent on the number of them. These events, among others, are decisive when it comes to the population size in a certain area and the fact if it increases or decreases or if there are more young or elder people. The number of births, both in lubelskie voivodship and in the country, is significantly dependent on the number of contracted marriages. In 2018, legitimate births constituted 80.6% of births in lubelskie voivodship. This indicator in Poland was lower and amounted to 73.6%. The number of marriages contracted over the period of two or three years has an impact on the number of births.

Besides natural increase, migration is another decisive factor when it comes to the population structure, the pace of population increase or decrease and its territorial distribution. Population migration means dislocation of population linked to the change of the permanent (or temporary) place of living connected with crossing the border of an administrative unit of the country territorial division (internal migration) or the country border (international migration). It might be concluded from the data provided in the presentation in regard to the number and age of migrating people that young people migrate most often. An increase or decrease within this age group in a certain area has an impact on the age structure of the population living in this area which, in consequence, considerably influences the number of births and deaths. The society in the outflow areas ages faster, there are less and less young people, birth rate goes down and death rate goes up. In the inflow areas, on the other hand, there are more and more young people which results in the higher number of births and the lower death rate. Thus, the society is younger than in the outflow areas. Lubelskie voivodship belongs to a group of outflow voivodships, so the number of young people decreases. What is more, the suburbanization process is taking place in lubelskie voivodship, which is similar to the situation in the country. As a result of this process, the number of inhabitants of the cities is going down and the number of inhabitants of gminas located on the outskirts of big and medium-sized cities is going up.

The last fifth chapter includes an attempt to assess the demographic potential of lubelskie voivodship and to determine its location in comparison with other voivodships as well as to evaluate certain powiats and gminas of the voivodship. The assessment uses a taxonomic anti-pattern synthetic method for de-

¹ J. Orczyk (2005) *Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele*, Poznań: Akademia Ekonomiczna, s. 31.

velopment measurement. A synthetic ratio was calculated taking into account the following diagnostic variables: birth rate, death rate, net migration per 1000 population and ageing ratio. Rankings of voivodships, powiats and gminas were established on the basis of the calculated ratio and also four groups were distinguished. Grouping was done with the method of standard deviations in which a set of examined objects was divided into four groups from the highest to the lowest demographic potential.

Furthermore, the publication was enriched with numerous maps depicting lubelskie voivodship in comparison with the country as well as maps of lubelskie voivodship with a division into powiats and gminas. In particular chapters, there are also charts presenting the ranking of the voivodships and of the lubelskie voivodship powiats in reference to the described demographic phenomena. In addition, the appendix includes tables with essential data regarding Poland and voivodships as well as powiats and gminas of lubelskie voivodship.

Statistics of the demographic events discussed in this study is based on the registers of register offices (marriages, births, deaths), courts (divorces and separations), PESEL collections – Universal Electronic System for Registration of the Population (permanent migration) as well as on the statistical research, carried out cyclically by Statistics Poland, regarding the population registered for temporary stay above 3 months and the population (permanent residents of a gmina) absent due to going abroad for a temporary stay above 6 months, as of 31 December.

Synteza

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. Liczba ludności województwa z roku na rok systematycznie maleje. Jest to wynikiem utrzymującego się stale ujemnego salda migracji, które występuje od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku oraz ujemnego przyrostu naturalnego od końca lat dziewięćdziesiątych. Z opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie „Prognozy ludności na lata 2014–2050” wynika, że tendencja ta będzie się nadal utrzymywała.

W 2018 r. po raz kolejny odnotowano ubytek liczby ludności. W końcu grudnia 2018 r. w województwie lubelskim mieszkało 2 117,6 tys. osób. W porównaniu z 2017 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 8,7 tys. W miastach odnotowano większy ubytek ludności (o 4,5 tys. osób) niż na wsi (o 4,2 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 88,6 tys. osób, w miastach o 45,0 tys., a na wsi o 43,5 tys. W 2018 r. w miastach województwa lubelskiego zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności (w 2000 r. – 46,6%). Na 1 km² przypadało średnio 84 osoby, przy czym w miastach 966 osób, a na wsi 47 osób. W 2000 r. na 1 km² przypadało 88 osób, w miastach 1068 osób, a na wsi 49 osób.

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich osiemnastu lat nie zmieniała się znacząco. W 2018 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. Na 100 mężczyzn przypadało średnio 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich. Natomiast struktura ludności według wieku zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży (poniżej 20 lat), a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach (powyżej 65 lat). Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia. W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmniejszyła się o 0,9% z 421,9 tys. w 2017 r. do 418,0 tys. w końcu 2018 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej zwiększyła się o 2,9% z 370,6 tys. w 2017 r. do 381,3 tys. w 2018 r. W porównaniu z 2000 r. odnotowano ubytek mieszkańców w wieku poniżej 20 lat o 35,6% i przyrost osób starszych o 26,5%. W 2018 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 91 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2017 r. było 88, a w 2000 r. 47 osób.

W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańca województwa lubelskiego. W końcu 2018 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 41 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 39,2 lat, a kobieta 43,1 lata. Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o dwa lata. W grudniu 2017 r. mediana wieku ogółem wynosiła 40,6 lat, dla mężczyzn 38,7, a dla kobiet 42,7 lata. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był starszy o prawie sześć lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przez lata przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2018 r. w województwie lubelskim przewiduje się na 73,5 lata (w 2017 r. było 73,6 lata), a dla kobiet 82,3 lata (82,2 lata w 2017 r.). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,1 lata dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,6 lata dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,4 lata dłużej, a kobieta o 3,8 lata.

Od 2008 r. w województwie lubelskim systematycznie maleje liczba zawieranych związków małżeńskich. W 2018 r. w województwie lubelskim zawarto 10 509 małżeństw. W porównaniu z 2017 r. liczba nowo zawartych małżeństw była mniejsza o 0,6%, a w stosunku do 2000 r. o 16,3%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem liczba małżeństw wzrosła o 1,4%, zaś na wsi zmalała o 2,1%. Ponad połowę małżeństw (53,9%) zarejestrowano na wsi. W 2018 r. w województwie lubelskim statystyczny pan młody miał przeciętnie 29,2 lat, a panna młoda 27,1 lat (przed rokiem mężczyzna miał 29 lat, a kobieta 26,9 lat). W porównaniu z 2000 r. zarówno pan młody, jak i panna młoda byli starsi o ponad trzy lata. Współczynnik

małżeństw w 2018 r. wyniósł 4,95‰, przed rokiem 4,96‰, a w 2000 r. 5,67‰. Podobnie jak w 2017 r. częstość zawierania związków małżeńskich na wsi (4,99‰) była większa niż w miastach (4,91‰).

W 2018 r. w województwie lubelskim rozwiodło się 3119 par małżeńskich. W porównaniu z 2017 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była mniejsza o 6,8%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 82,2%. W 2018 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (60,3% wszystkich rozwodów) niż wsi (39,7%). Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) osiągnął w omawianym roku poziom 1,47‰ wobec 1,57‰ w 2017 r. i 0,77‰ w 2000 r. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to w miastach był wyższy (1,91‰) niż na wsi (1,09‰). Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2018 r. w województwie lubelskim przypadało 297 rozwodów wobec 317 w 2017 r. i 136 w 2000 r. W miastach wskaźnik ten był wyższy (388) niż na wsi (219). Wśród rozwiedzionych małżeństw 58,7% posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat.

W 2018 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń żywych była mniejsza od liczby zgonów, co oznacza, że po raz kolejny odnotowany został ujemny przyrost naturalny. W 2018 r. w województwie urodziło się 20101 dzieci, a zmarło 23682 mieszkańców. W porównaniu z 2017 r. liczba urodzeń zmniejszyła się o 3,8%, a w stosunku do 2000 r. o 13,0%. Natomiast liczba zgonów w porównaniu z 2017 r. wzrosła o 1,1%, a w stosunku do 2000 r. o 2,0%. Współczynnik urodzeń osiągnął poziom 9,47‰ wobec 9,81‰ w 2017 r. i 10,42‰ w 2000 r., a współczynnik zgonów – 11,16‰ wobec 11,00‰ w 2017 r. i 10,48‰ w 2000 r. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2018 r. liczba mieszkańców zmalała o 3581 osób (przed rokiem zmalała o 2529 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 876 osób) niż na wsi (minus 2705). Dla porównania w 2017 r. w miastach w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego ubyło 44 osoby, a na wsi 2485 osób. W 2000 r. w miastach przybyło 1 483 osoby, a na wsi ubyło 1 600 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2018 r. osiągnął poziom minus 1,69‰, wobec minus 1,19‰ w 2017 r. i minus 0,05‰ w 2000 r.

Województwo lubelskie jest obszarem odptywowym. Z przedstawionych danych wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2018 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 5359 osób (w 2017 r. zmalała o 4731 osób, a w 2000 r. o 3082 osoby). W miastach ubyło 4234 mieszkańców, a na wsi 1125 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2018 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (9295 osób) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (3491). Współczynnik salda migracji stałych w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,53‰ wobec minus 2,22‰ w 2017 r. i minus 1,39‰ w 2000 r.

Podsumowując dane dotyczące sytuacji demograficznej województwa lubelskiego, na podstawie współczynnika urodzeń, zgonów, salda migracji i indeksu starości, obliczono syntetyczny wskaźnik potencjału demograficznego. W 2018 r. województwo lubelskie zajęło 12. pozycję w kraju z wartością wskaźnika równą 0,291 przed województwami: śląskim, opolskim, łódzkim i świętokrzyskim i tym samym zostało zaliczone do grupy III województw o niskim potencjale demograficznym. Na niską wartość powyższego wskaźnika w województwie największy wpływ miało ujemne saldo migracji, następnie wysoki współczynnik zgonów, niski współczynnik urodzeń i wysoka wartość indeksu starości. Dla porównania w 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie zajmowało również 12. miejsce w kraju z wartością wskaźnika równą 0,341 przed województwami: śląskim, opolskim, świętokrzyskim i łódzkim.

Executive summary

Lubelskie voivodship is one of the depopulation areas. The number of voivodship population is decreasing systematically year by year. It is a result of constantly negative net migration which has been occurring since the mid-90s of the 20th century as well as negative natural increase since the end of the 90s. It can be concluded from "Demographic Projection for 2014–2050," established by Statistics Poland in Warsaw, that this tendency is going to maintain.

A decline in the population number was once again noted in 2018. At the end of December 2018, there were 2117.6 thousand persons living in Lubelskie voivodship. Compared to 2017, the number of inhabitants went down by 8.7 thousand. The population decrease noted in the cities (by 4.5 thousand people) was bigger than in the countryside (by 4.2 thousand). When it comes to comparison with 2000, the number of inhabitants decreased by 88.6 thousand people – by 45.0 thousand in the cities and by 43.5 thousand in the countryside. In 2018, 46.5% of the total population lived in the cities of Lubelskie voivodship (in 2000 – 46.6%). There were on average 84 persons per 1 km² – 966 in the urban areas and 47 in the rural areas. In 2000, there were 88 persons per 1 km² – 1068 in the cities and 49 in the countryside.

The population structure by sex in Lubelskie voivodship has not changed significantly over the past eighteen years. In 2018, similarly to the year before, women constituted 51.5% of the total population of Lubelskie voivodship, whereas in 2000 it was 51.4%. There were on average 106 women per 100 men. The preponderance of women was bigger in the cities than in the countryside – there were 112 women per 100 men in the urban areas and 102 women per 100 in the rural areas. When it comes to the structure by age, it changes year by year. The number of children and youth (under 20) is systematically going down, whereas the number of population in the older age groups (over 65) is going up at the same time. This means that the society ageing process is taking place in Lubelskie voivodship just like in the whole country. The main reasons of these changes include "people born during periods of baby boom and baby bust" moving over time as well as a decrease in fertility of women which has been observed since the beginning of the 90s of the 20th century and the average lifetime which is getting longer. As a result of ongoing demographic changes, the number of young people under 20 in Lubelskie voivodship decreased by 0.9% from 421.9 thousand in 2017 to 418.0 thousand at the end of 2018, whereas the number of people at the age of 65 or older increased by 2.9% from 370.6 thousand in 2017 to 381.3 thousand in 2018. In comparison with 2000, the number of inhabitants under 20 went down by 35.6% and the number of older people went up by 26.5%. In 2018, there were 91 persons at the age of 65 or older per 100 people under 20, whereas there were 88 such people in 2017 and 47 in 2000.

As a consequence of occurring demographic changes, the median age of an inhabitant of Lubelskie voivodship is growing year by year. A statistical inhabitant of Lubelskie voivodship was at the age of 41 at the end of 2018, however a man was on average 39.2 years old and a woman was 43.1 years old. An inhabitant of urban areas was 2 years older than an inhabitant of rural areas. The median age in December 2017 was 40.6 years – 38.7 years for men and 42.7 for women. A statistical inhabitant of Lubelskie voivodship was almost 6 years older than their equivalent in 2000. An increase in the population median age is a result of an average lifetime which is getting longer and the number of births which is getting smaller. An average lifetime is foreseen to be 73.5 years for men born in 2018 in Lubelskie voivodship (it was 73.6 years in 2017) and 82.3 years for women (it was 82.2 years in 2017). Taking the place of residence into account, men living in the urban areas will live on average 2.1 years longer than men living in the rural areas and women in the urban areas will live 0.6 year longer than women in the rural areas. Compared to 2000, an average man will live 4.4 years longer and an average woman – 3.8 years longer.

Since 2008, the number of marriages contracted in Lubelskie voivodship has been going down systematically. There were 10509 marriages contracted in Lubelskie voivodship in 2018. The number of newly contracted marriages was smaller by 0.6% in comparison with 2017 and by 16.3% compared to 2000. In relation to the previous year, the number of contracted marriages increased by 1.4% in the urban areas and decreased by 2.1% in the rural areas. More than a half of marriages was registered in the countryside

(53.9%). In 2018 in lubelskie voivodship, a statistical groom was on average 29.2 years old whereas a bride was 27.1 (a year before a man was 29 years old and a woman was 26.9). In comparison with 2000, both a groom and a bride were more than three years older. The marriage rate was 4.95‰ in 2018, 4.96‰ a year before and 5.67‰ in 2000. Similarly to 2017, a frequency of contracting marriages was higher in the rural areas (4.99‰) than in the urban areas (4.91‰).

In 2018 in lubelskie voivodship, 3119 married couples got divorced. The number of legally valid divorces was lower by 6.8% in comparison with 2017 and higher by 82.2% in comparison with 2000. In 2018, similarly to the previous years, inhabitants of the urban areas got divorced more frequently (60.3% of the total number of divorces) than inhabitants of the rural areas (39.7%). A divorce rate (the number of divorces per 1000 population) amounted to 1.47‰ in the discussed years whereas in 2017 it was 1.57‰ and 0.77‰ in 2000. Taking the place of residence into account, it was higher in the urban areas (1.91‰) than in the rural areas (1.09‰). There were 297 divorces per 1000 newly contracted marriages in lubelskie voivodship in 2018 in comparison with 317 divorces in 2017 and 136 in 2000. This rate was higher in the cities (388) than in the countryside (219). 58.7% of the married couples divorced had children under 18.

Similarly to what was happening in lubelskie voivodship over the past years, the number of live births was smaller than the number of deaths in 2018, which means that negative natural increase was noted once again. In 2018, 20101 children were born in lubelskie voivodship and 23682 of its inhabitants died. The number of births went down by 3.8% in comparison with 2017 and by 13.0% compared to 2000. When it comes to the number of deaths, it was higher by 1.1% than 2017 and by 2.0% than in 2000. The birth rate amounted to 9.47‰ against 9.81‰ in 2017 and 10.42‰ in 2000 and the death rate was 11.16% against 11.00‰ in 2017 and 10.48‰ in 2000. As a result of negative natural increase in 2018, the number of inhabitants decreased by 3581 persons (it decreased by 2529 persons a year ago and by 117 persons in 2000). A natural decline in population noted in the urban areas (minus 876 persons) was smaller than in the rural areas (minus 2705). In comparison with 2017, there were 44 persons less in the cities and 2485 persons less in the countryside. In 2000, there was an increase of 1 483 persons in the urban areas and a decrease of 1 600 persons in the rural areas. The natural increase rate amounted to minus 1.69‰ in 2018 in comparison with minus 1.19‰ in 2017 and minus 0.05‰ in 2000.

Lubelskie voivodship is an outflow area. It can be concluded from the presented data that the number of inhabitants of lubelskie voivodship has been going down for many years. It is happening due to the aforementioned natural decline in population and because of preponderance of people who registered for permanent stay in other voivodships in the country (outflow) over the number of people newly registered for permanent stay from other voivodships (inflow).

As a result of negative net migration for permanent residence in 2018, the number of inhabitants of lubelskie voivodship went down by 5359 persons (by 4731 persons in 2017 and by 3082 persons in 2000). There were 4234 inhabitants less in the urban areas and 1125 persons less in the rural areas. Internal migration between voivodships had an impact on the negative balance of the population migration statistics. In 2019, like in the previous years, there were more people who left lubelskie voivodship permanently (9295 persons) than those who arrived there for permanent residence from other voivodships (3491 persons). The rate of net migration for permanent residence in lubelskie voivodship was minus 2.53‰ in 2018 compared to minus 2.22‰ in 2017 and minus 1.39‰ in 2000.

To sum up the data regarding the demographic situation of lubelskie voivodship, a synthetic ratio of demographic potential was calculated based on birth rate, death rate, net migration and ageing ratio. Lubelskie voivodship occupied the 12th position in the country in 2018 with the ratio value of 0.291 which was higher than in the following voivodships: śląskie, opolskie, łódzkie and świętokrzyskie. Thus, it was included in the group III of voivodships with a low demographic potential. This low value of the above ratio was mainly influenced by the negative net migration but also by a high death rate, low birth rate and a high value of ageing ratio. When it comes to comparison with 2000, lubelskie voivodship also occupied the 12th position in the country with the ratio value of 0.341 which was higher than in the following voivodships: śląskie, opolskie, świętokrzyskie and łódzkie.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym

Size and structure of population in territorial layout

1.1. Powierzchnia i podział terytorialny

1.1. Area and territorial division

Województwo lubelskie położone jest w południowo-wschodniej części Polski. Od północy graniczy z województwem podlaskim, od północnego zachodu z mazowieckim, od zachodu ze świętokrzyskim, a od południa z podkarpackim. Od wschodu sąsiaduje z Białorusią i Ukrainą, tym samym granica województwa wyznacza granicę Unii Europejskiej.

W 2018 r. województwo lubelskie zajmowało terytorium o powierzchni 25122 km² stanowiące 8,0% powierzchni kraju. Pod względem powierzchni województwo lubelskie od wielu lat utrzymuje się na 3. miejscu w Polsce po mazowieckim (11,4% powierzchni Polski) i wielkopolskim (9,5%). Najmniejszym obszarem województwem było opolskie zajmujące 3,0% powierzchni kraju.

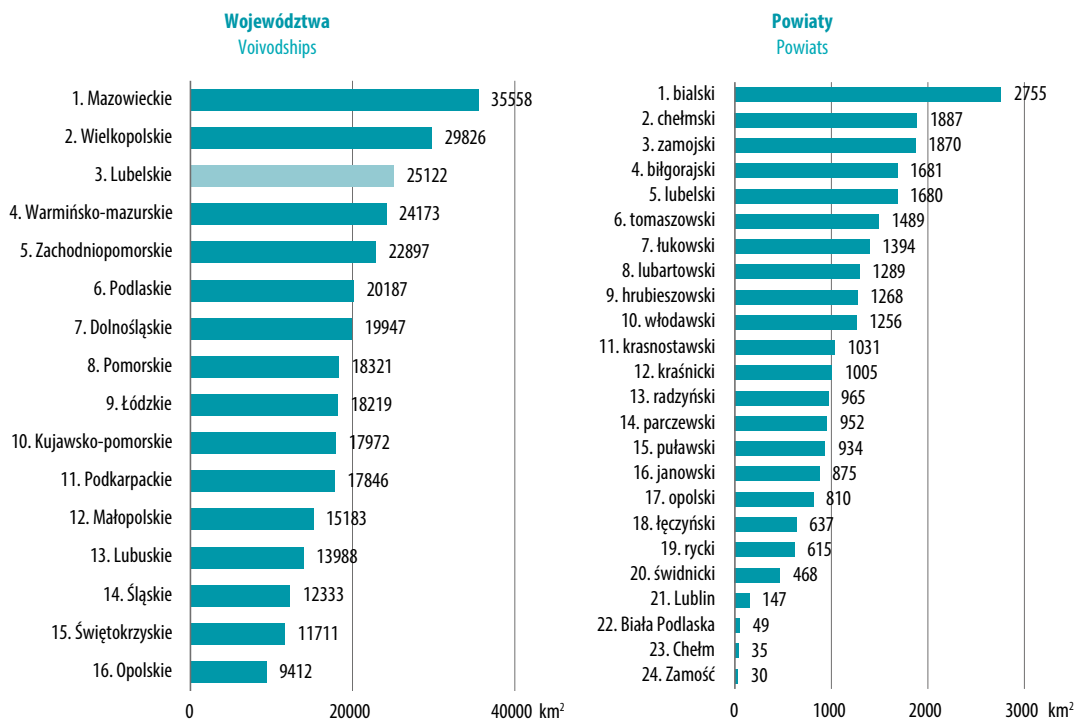
Wykres 1. Powierzchnia w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 1.

Area in 2018

As of December 31

Według stanu w dniu 1 stycznia 2018 r. struktura administracyjna województwa lubelskiego obejmowała 20 powiatów ziemskich, 4 miasta na prawach powiatu i 213 gmin, z tego 20 gmin miejskich, 28 miejsko-wiejskich i 165 wiejskich. Największym obszarowo powiatem był powiat biański (11,0% powierzchni województwa), następnie chełmski (7,5%) i zamojski (7,4%). Natomiast najmniejszymi powiatami pod względem zajmowanej powierzchni były miasta na prawach powiatu: Zamość i Chełm (po 0,1%), Biała Podlaska (0,2%) i Lublin (0,6%).

W 2018 r. w województwie lubelskim było 48 miast i 4039 miejscowości wiejskich. W porównaniu z 2000 r. liczba miast zwiększyła się o 7 (w wyniku odzyskania praw miejskich przez: Józefów nad Wisłą, Lubyczę Królewską, Łaszczów, Modliborzyce, Rejowiec, Siedliszcze i Urzędów), a miejscowości wiejskich zmniejszyła się o 166. Podział administracyjny województwa lubelskiego przedstawiono na mapie 1. s. 77.

1.2. Stan ludności

1.2. Population size

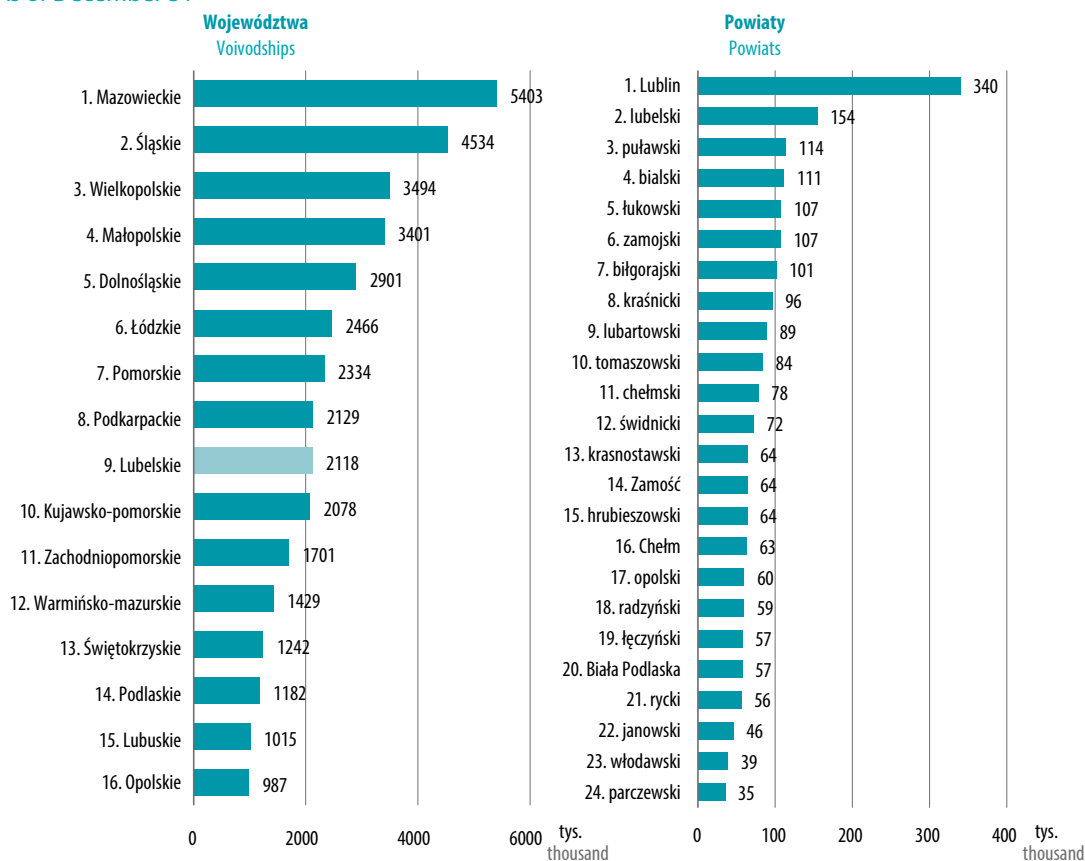
Dane o liczbie ludności opracowane zostały metodą bilansową. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały i czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych.

Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące mających stały meldunek w innej gminie w kraju.

Według danych szacunkowych w końcu grudnia 2018 r. w województwie lubelskim mieszkało 2 117,6 tys. osób, co stanowiło 5,5% ogółu ludności Polski. Pod względem liczby mieszkańców województwo lubelskie zajmowało 9. miejsce w kraju. Pierwsze miejsce, od wielu lat zajmuje województwo mazowieckie z ponad dwa i pół razy większą liczbą ludności niż województwo lubelskie. Natomiast w najmniej liczonym województwie opolskim mieszkało ponad dwa razy mniej ludności niż w województwie lubelskim (wykres 2. s. 22).

Wykres 2. Ludność w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII
Chart 2. Population in 2018
As of December 31

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. W porównaniu z 2017 r. liczba ludności w województwie lubelskim zmniejszyła się o 8,7 tys. osób. W miastach odnotowano większy ubytek ludności (o 4,5 tys. osób) niż na wsi (o 4,2 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 88,6 tys. osób, w miastach o 45,0 tys., a na wsi o 43,5 tys. Współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności określający liczbę, o jaką zmieniła się w wyniku przyrostu naturalnego i migracji liczba ludności na każdy 1000 osób w 2018 r. wyniósł minus 4,11‰ wobec minus 3,30‰ w 2017 r. i minus 1,31‰ w 2000 r. Oznacza to, że w 2018 r. w województwie na każdy 1000 ludności ubyło 4 osoby, w 2017 r. – 3, a w 2000 r. – 1 osoba. W miastach średnioroczne tempo ubytku ludności było większe niż na wsi. W 2018 r. współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego w miastach osiągnął poziom minus 4,60‰ wobec minus 3,68‰ na terenach wiejskich. W 2000 r. w miastach odnotowano przyrost mieszkańców (współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności wyniósł 0,74‰), a na wsi ubytek (minus 3,10‰).

Tabela 1.

Ludność
Stan w dniu 31 XII
Population
As of December 31

Table 1.

Wyszczególnienie Specification	2000	2017	2018	
	ogółem total			2017=100
Ludność Population	2206200	2133340	2117619	99,6
mężczyźni males	1072803	1033740	1026225	99,6
kobiety females	1133397	1099600	1091394	99,6
Miasta Urban areas	1028876	989469	983840	99,5
mężczyźni males	488684	466533	463564	99,5
kobiety females	540192	522936	520276	99,6
Wieś Rural areas	1177324	1143871	1133779	99,6
mężczyźni males	584119	567207	562661	99,7
kobiety females	593205	576664	571118	99,6
Przyrost/ubytek rzeczywisty w ‰ Actual increase/decrease rate in ‰	-1,31	-3,30	-4,11	x

W kraju w porównaniu z 2017 r. odnotowano ubytek ludności o 22,4 tys. osób, a w stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców Polski zwiększyła się o 157,2 tys. osób. Współczynnik przyrostu rzeczywistego ludności w 2018 r. wyniósł minus 0,58‰ wobec 0,01‰ w 2017 r. i minus 0,24‰ w 2000 r. W 2018 r. liczba ludności zwiększyła się w 4 województwach. Największy przyrost miał miejsce w województwie pomorskim (współczynnik przyrostu rzeczywistego wyniósł 3,97‰), następnie w mazowieckim (3,48‰) i małopolskim (2,70‰). Natomiast największy ubytek odnotowano w województwie świętokrzyskim (minus 4,98‰), lubelskim (minus 4,11‰) i łódzkim (minus 4,05‰). Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie zajmowało 15. miejsce w kraju (mapa 2. s. 78).

Stan ludności w województwie lubelskim podobnie jak przed rokiem zmniejszył się prawie we wszystkich powiatach. Wyjątkiem był powiat lubelski, w którym odnotowano przyrost liczby mieszkańców o 0,7% (1,0 tys. osób). Główną przyczyną tego wzrostu był dalszy rozwój ośrodków podmiejskich skupionych wokół Lublina będący wynikiem migracji mieszkańców miasta na tereny podmiejskie. Największy przyrost liczby ludności w powiecie lubelskim odnotowano w gminie Głusk (o 3,1%), następnie w gminie Wólka (o 1,8%), Niemce i Konopnica (po 1,3%). W powiecie łęczyńskim i w Lublinie liczba ludności pozostała na podobnym poziomie. Największy ubytek ludności, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji, wystąpił w powiecie hrubieszowskim i ryckim (po 1,1%) oraz w Chełmie (o 1,0%).

W 2018 r. najliczniejszym pod względem liczby ludności powiatem był Lublin liczący 339,7 tys. mieszkańców, następnie powiat lubelski – 154,4 tys. i puławski – 113,8 tys. Najmniej licznym powiatem był powiat parczewski z 35,0 tys. mieszkańców, następnie włodawski – 38,7 tys. i janowski – 46,1 tys.

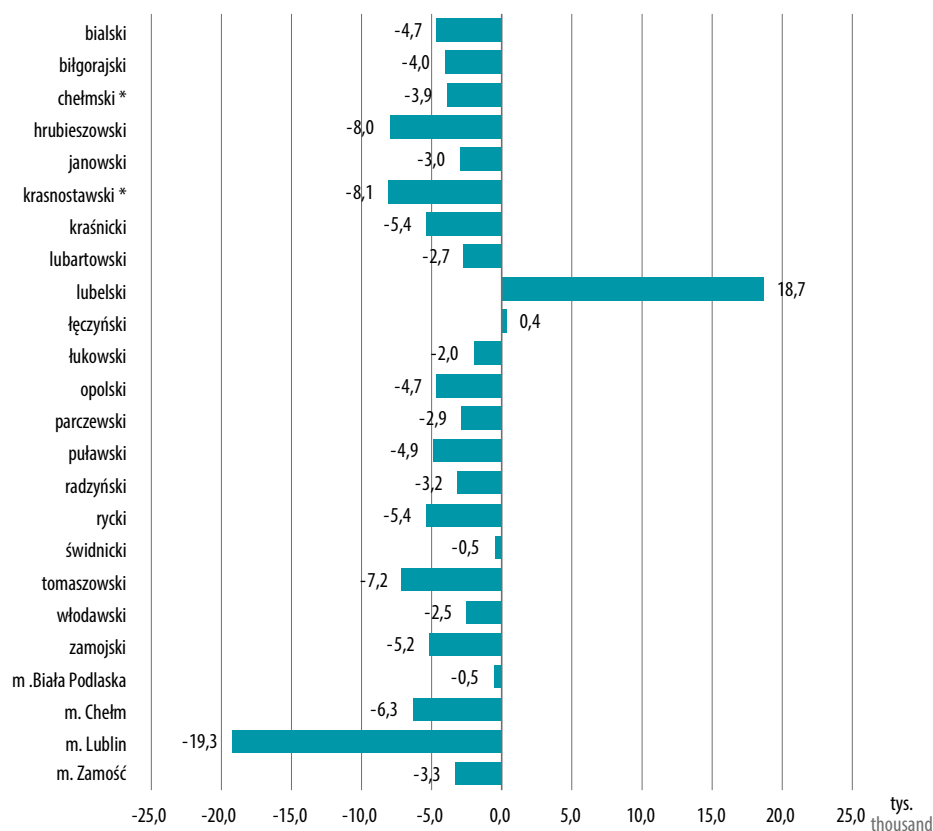
Porównując liczbę ludności w poszczególnych powiatach w okresie od 2000 do 2018 r. wzrost liczby mieszkańców odnotowano w 2 powiatach. Są to powiaty lubelski (wzrost o 13,8% – 18,7 tys. osób) i łęczyński (wzrost o 0,6% – 0,4 tys.). Największy przyrost w powiecie lubelskim wystąpił

w gminie Głusk (o 74,5%), następnie w gminie Wólka (o 62,6%), Konopnica (o 39,9%) i Niemce (o 27,3%). Natomiast w powiecie łączyńskim w gminie Łęczna na obszarze wiejskim (o 30,6%), następnie gminie Puchaczów (20,0%) i Ludwin (15,5%). Największy procentowy ubytek ludności w województwie lubelskim odnotowano w powiecie krasnostawskim o 11,3% (8,1 tys. osób) i hrubieszowskim o 11,1% (8,0 tys.). W obu wymienionych powiatach liczba ludności zmalała we wszystkich gminach. W powiecie krasnostawskim największy ubytek mieszkańców odnotowano w gminach: Gorzków (o 19,9%), Kraśniczyn (18,8%) oraz Rudnik i Żółkiewka (po 17,9%). Natomiast w powiecie hrubieszowskim najwięcej mieszkańców opuściło gminy: Trzeszczany (15,2%), Dołhobyczów (14,2%) i Uchanie (13,9%).

Wykres 3. Różnica w stanie ludności w latach 2000–2018 według powiatów²

Stan w dniu 31 XII

Chart 3. Difference in the size of population in 2000–2018 by powiat
As of December 31

Z analizy danych dotyczących stanu ludności w poszczególnych miastach województwa lubelskiego wynika, że w okresie od 2000 do 2018 r. najbardziej wyludnił się Kazimierz Dolny (liczba mieszkańców zmalała o 30,6%), następnie Nałęczów (o 18,9%), Dęblin (o 17,0%), Łęczna (o 14,2%) i Poniatowa (o 10,7%). Natomiast przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w mieście Krasnobród (o 4,4%) i Parczew (o 1,7%). W tym samym okresie na terenach wiejskich największy ubytek mieszkańców odnotowano w gminach: Tucznia (o 20,0%), Gorzków i Podedwórze (po 19,9%), Grabowiec (o 19,7%), Kraśniczyn i Wysokie (po o 18,8 %), zaś największy przyrost w opisanych wcześniej gminach powiatu lubelskiego i łączyńskiego.

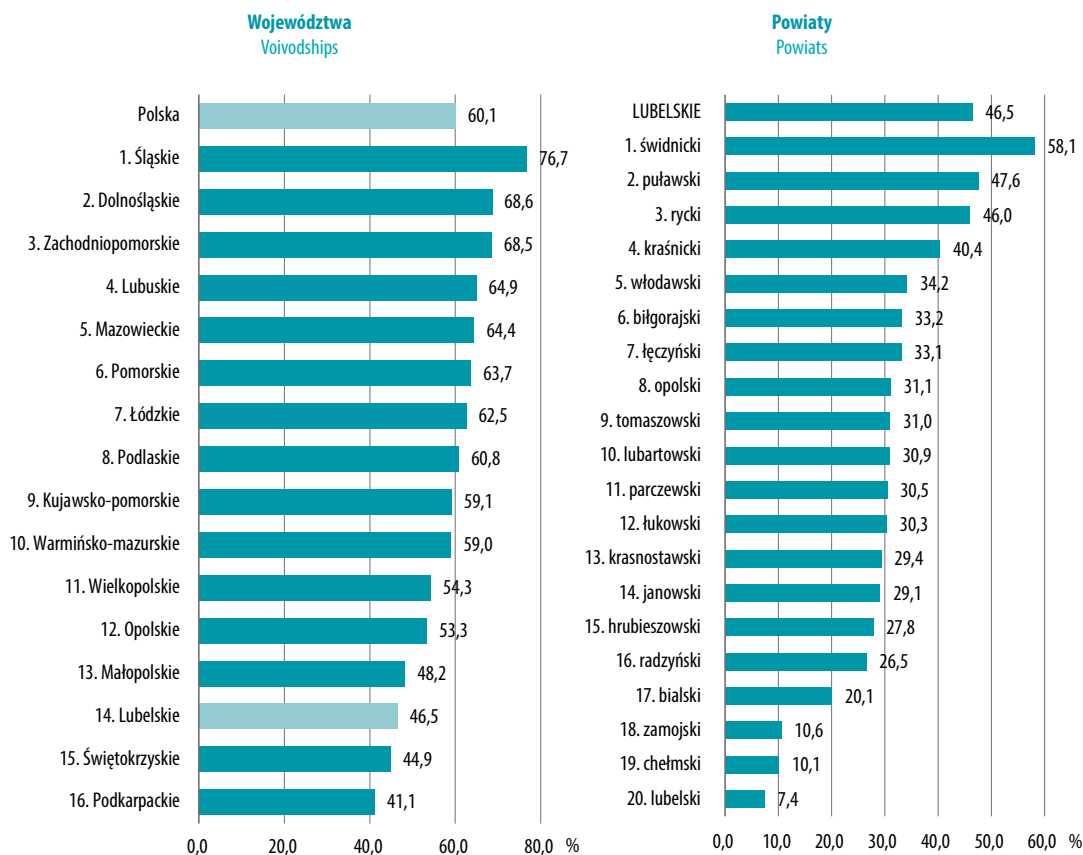
² Dla potrzeb porównań i oceny zmian w rozwoju ludności dane za 2000 r. zostały przeliczone według podziału terytorialnego kraju obowiązującego w 2017 r.

Wskaźnik urbanizacji – udział ludności miejskiej w ludności ogółem zamieszkującej określone terytorium. Jest to miara mówiąca o rozwoju miast na danym obszarze.

Wskaźnik urbanizacji dla województwa lubelskiego kształtuje się na poziomie niższym niż średnia jego wartość w kraju. W miastach województwa zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności, podczas gdy w kraju ludność miast stanowiła 60,1% ogółu populacji. Do najbardziej zurbanizowanych województw należało województwo śląskie (76,7%), następnie dolnośląskie (68,6%) i zachodniopomorskie (68,5%). Natomiast do najmniej zurbanizowanych – województwo podkarpackie (41,1%). Biorąc pod uwagę udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwo lubelskie uplasowało się na 14. pozycji w kraju przed województwem świętokrzyskim i podkarpackim.

Wykres 4.
Chart 4.

Wskaźnik urbanizacji w 2018 r.
Urbanization rate in 2018

Ponad połowę (53,2%) ludności miast w województwie lubelskim skupiają cztery największe miasta: Lublin, Zamość, Chełm i Biała Podlaska. Największym miastem pod względem liczby ludności był Lublin, w którym mieszkało 339,7 tys. osób, co stanowiło 34,5% mieszkańców miast województwa lubelskiego i 16,0% ogółu ludności województwa. Od stycznia do grudnia 2018 r. liczba mieszkańców Lublina zmalała o 0,2 tys. osób (o 0,05%), a w porównaniu z 2000 r. o 5,4% (19,3 tys.). Kolejne miasta według liczby ludności to: Zamość z 63,8 tys. mieszkańców, Chełm – 62,7 tys. i Biała Podlaska – 57,4 tys. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Zamościa zmalała o 4,9% (o 3,3 tys. osób), Chełma o 9,2% (o 6,3 tys.), a Białej Podlaskiej o 0,9% (0,5 tys.). Natomiast najmniejszym miastem województwa lubelskiego w 2018 r. był Józefów nad Wisłą z liczbą mieszkańców 0,9 tys., który prawa miejskie odzyskał w 2018 r., następnie Siedliszcze i Frampol z liczbą mieszkańców po 1,4 tys. osób i Modliborzycy – 1,5 tys. osób. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Frampola zmalała o 1,7%.

W 2018 r. w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowany był powiat świdnicki (ludność miast stanowiła 58,1%), następnie puławski (47,6%) i rycki (46,0%). Najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie lubelskim (7,4%), chełmskim (10,1%) i zamojskim (10,6%).

Gęstości zaludnienia – miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium – wyrażana najczęściej w osobach na 1 km².

Zmiany w liczbie ludności nie wpłynęły znacząco na gęstość zaludnienia. W 2018 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wyniosła 84 osoby na km² wobec 123 osób na km² w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 12. pozycji w kraju przed województwami: zachodniopomorskim (74 osoby na km²), lubuskim (73), warmińsko-mazurskim i podlaskim (po 59). Największe zagęszczenie ludności w 2018 r. odnotowano w województwie śląskim (368 osób na km²), następnie w małopolskim (224) i mazowieckim (152). W miastach na 1 km² w województwie lubelskim przypadało średnio 966 osób wobec 1047 w kraju, a na wsi 47 osób wobec 53 w kraju. W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne. Największe zagęszczenie występowało w miastach na prawach powiatu: w Lublinie (2303 osób na km²), Zamościu (2103), Chełmie (1776) i w Białej Podlaskiej (1161). Natomiast najmniejsze w powiecie włodawskim (31 osób na km²), parczewskim (37) i chełmskim (41). W gminach województwa lubelskiego średnia gęstość zaludnienia była również zróżnicowana. Najmniej osób na 1 km² przypadało w gminie Wiryki (12 osób na km²), następnie w gminach Podedwórze i Sosnowica (po 15). Natomiast największe zagęszczenie odnotowano w gminie Głusk (174 osoby na km²), Wólka (168) i Konopnica (149). Gęstość zaludnienia według województw, powiatów i gmin w 2018 r. przedstawiono na mapie 3. na stronie 80 i 81.

W 2000 r. podobnie jak w 2018 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wyniosła 88 osób na km² wobec 122 osób na km² w kraju. W miastach na 1 km² przypadało 1068 osób, a na wsi 49 osoby.

Rozdział 2

Chapter 2

Struktura ludności

Structure of population

W niniejszym rozdziale przedstawiono dane dotyczące struktury ludności według płci i wieku. To właśnie od tej struktury zależy w dużym stopniu rozwój poszczególnych populacji, wobec tego, że dwa zjawiska, które decydują o tym rozwoju, a mianowicie płodność i umieralność pozostają w ścisłym związku z wiekiem i płcią osób zamieszkujących dany obszar.

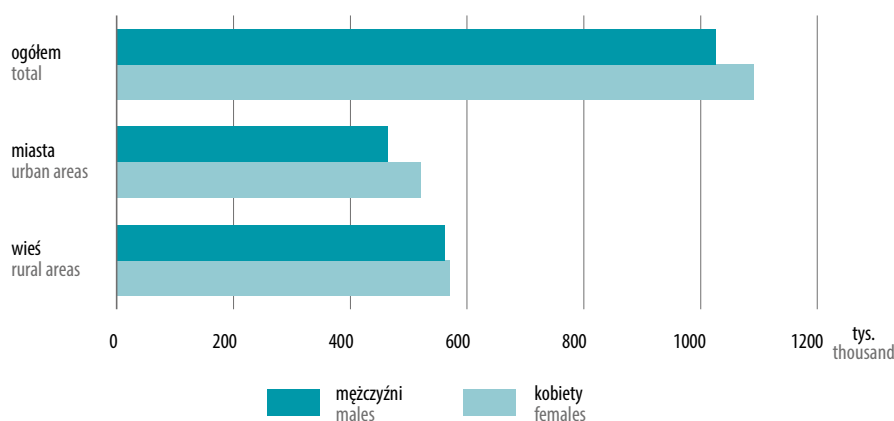
Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich osiemnastu lat nie zmienia się znacząco. W 2018 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. W kraju w omawianym okresie struktura ludności również nie uległa zmianom. Kobiety stanowiły tak jak w 2017 r. 51,6% ogółu ludności wobec 51,5% w 2000 r.

Wykres 5. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 5. Population by sex and residence in 2018

As of December 31

Współczynnik feminizacji – relacja liczby kobiet do liczby mężczyzn na danym obszarze, pomnożona przez 100. Wskazuje ile kobiet przypada na 100 mężczyzn.

Miarą przyjętą do prezentowania struktury ludności według płci jest współczynnik feminizacji. W 2018 r. w województwie lubelskim średnio na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich. W kraju na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet, w miastach – 111 kobiet, a na terenach wiejskich 101. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie zajmowało 11. miejsce w kraju. Największa przewaga kobiet nad mężczyznami występowała w województwie łódzkim, w którym wskaźnik feminizacji osiągnął poziom 110, a najmniejsza w podkarpackim gdzie na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiety (mapa 4. s. 82).

Powyższe proporcje zmieniają się w zależności od grupy wiekowej. W większości roczników do 50 roku życia włącznie w 2018 r. w ludności województwa lubelskiego przeważali mężczyźni (stanowiąc 51,3% populacji tej grupy wiekowej). W tej grupie wieku na 100 mężczyzn przypadało 95 kobiet. Natomiast wśród osób mających 50 lat i więcej przeważały kobiety (stanowiąc 56,4% tej grupy wiekowej). Na 100 mężczyzn w wieku 50 lat i więcej przypadało 116 kobiet, przy czym w starszych rocznikach (80 lat i więcej) przewaga kobiet nad mężczyznami była ponad dwa razy większa – na 100 mężczyzn przypadało 232 kobiety.

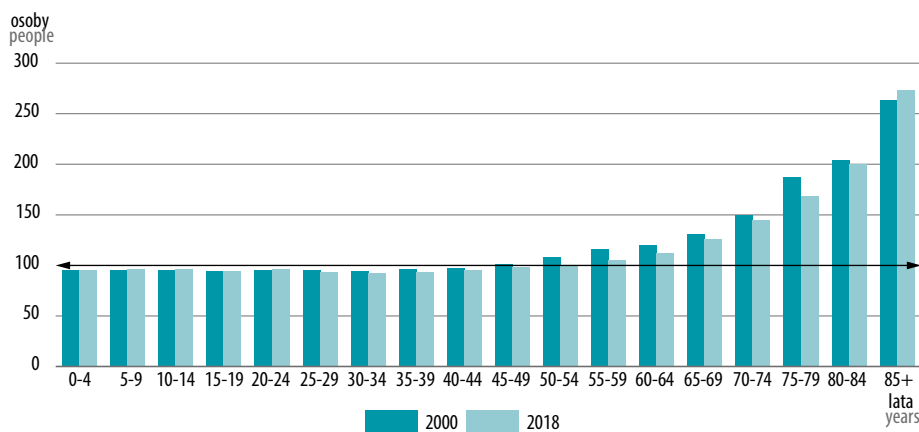
Wykres 6. Wskaźnik feminizacji w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 6.

Sex ratio in 2018

As of December 31

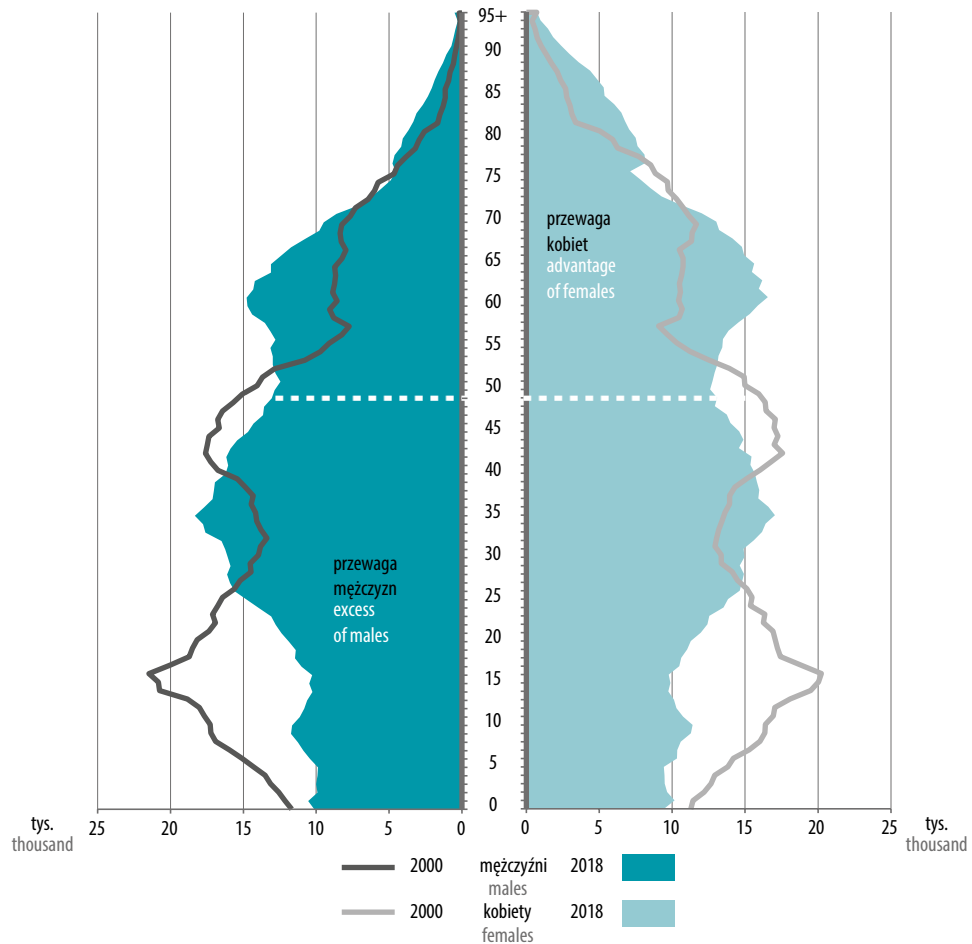

Na mapie 4. s. 82 i 83 przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika feminizacji. Z analizy danych powiatowych wynika, że w 2018 r. w województwie lubelskim najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w Lublinie (117), następnie w Chełmie (113), Zamościu (112), Białej Podlaskiej i w powiecie puławskim (po 109). Najbardziej wyrównanym pod względem proporcji płci był powiat radzyński, w którym to na 100 kobiet przypadało prawie 100 mężczyzn. Przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami w powiatach występowała tylko na terenach wiejskich. W 2018 r. w czterech powiatach województwa lubelskiego na terenach wiejskich mieszkało więcej mężczyzn niż kobiet. Najniższy współczynnik feminizacji odnotowano w powiecie radzyńskim i łukowskim (po 98) oznacza to, że na terenach wiejskich na 100 kobiet przypadało 102 mężczyzn.

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika feminizacji odnotowano w gminach województwa lubelskiego. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w miastach: Nałęczów (120), Lublin i Kazimierz Dolny (po 117) oraz Puławy (115). Natomiast najmniej w gminach: Ulan-Majorat (91), Wola Mysłowska i Tarnogród – obszar wiejski (po 94) oraz Krasnobród – obszar wiejski i Terespol (po 95). Na terenie dwóch gmin wiejskich (Radzyń Podlaski i Stary Zamość) liczba kobiet była równa liczbie mężczyzn, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadało dokładnie 100 kobiet.

Struktura ludności według wieku w województwie lubelskim zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach. Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia.

Wykres 7. Piramida wieku
 Stan w dniu 31 XII
 Chart 7. Population age pyramid
 As of December 31

W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmalała o 0,9% z 421,9 tys. w 2017 r. do 418,0 tys. w końcu 2018 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrosła o 2,9% z 370,6 tys. w 2017 r. do 381,3 tys. w 2018 r. W porównaniu z 2000 r. odnotowano ubytek mieszkańców w wieku poniżej 20 lat o 34,6% i przyrost osób starszych o 26,5%. W 2018 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 91 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2017 r. było 88, a w 2000 r. 47 osób. W kraju w 2018 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 88 osób w wieku 65 lat i więcej wobec 85 osób w 2017 r. i 44 osób w 2000 r.

Współczynnik starości demograficznej – relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności.

Indeks starości – relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci w wieku do 14 lat łącznie.

Mediana wieku wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości. Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Tabela 2. Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników

Stan w dniu 31 XII

Table 2. Population structure by biological age groups and selected indicators

As of December 31

Wyszczególnienie Specification	2000	2017	2018	
	ogółem total			2017=100
Ogółem Total	2206200	2126317	2117619	99,6
Według biologicznych grup wieku: Biological age groups by:				
0–14 lat 0–14 years	441599	312453	311625	99,7
15–64	1463191	1443217	1424653	98,7
65 lat i więcej 65 and more	301410	370647	381341	102,9
Współczynnik starości demograficznej Rate demographic of ageing	13,7	14,7	18,0	x
Indeks starości Ageing ratio	68	119	122	x
Mediana wieku: Median age:				x
mężczyźni males	33,0	38,7	39,2	x
kobiety females	37,3	42,7	43,1	x

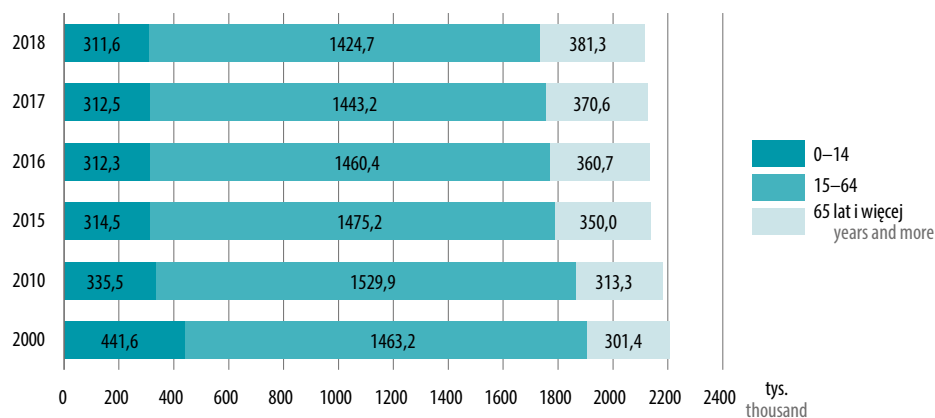
Struktura ludności według biologicznych grup wieku w końcu grudnia 2018 r. w województwie lubelskim przedstawiała się następująco: dzieci w wieku 0–14 lat stanowiły 14,7% ogółu populacji województwa, ludność dorosła w wieku 15–64 lat 67,3%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 18,0%. W 2017 r. dzieci stanowiły 14,7% ogółu ludności, osoby dorosłe 67,9%, a osoby starsze 17,4%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 130,0 tys. (o 29,4%), osób dorosłych o 38,5 tys. (o 2,6%), a osób starszych wzrosła o 79,9 tys. (o 26,5%).

Wykres 8. Ludność według biologicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 8. Population structure by biological age groups

As of December 31

W kraju w 2018 r. dzieci w wieku 0–14 lat stanowiły 15,3% ogółu populacji, ludność dorosła w wieku 15–64 lat 67,2%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 17,5%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 1429,2 tys. (o 19,6%), osób dorosłych o 420,2 tys. (o 1,6%), a osób starszych wzrosła o 2006,6 tys. (o 42,5%).

Z analizy danych dotyczących struktury ludności według biologicznych grup wieku w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego wynika, że w 2018 r. najwyższy udział procentowy dzieci w wieku 0–14 lat w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w powiecie łukowskim (dzieci stanowiły 17,3% ogółu populacji), następnie w lubelskim i łęczyńskim (po 16,5%). Natomiast najniższy udział tej grupy wiekowej odnotowano w Chełmie (12,8%) i w powiecie krasnostawskim (12,9%). Biorąc pod uwagę mieszkańców w wieku 65 lat i więcej, to najwyższy udział tej grupy wiekowej wystąpił w powiecie krasnostawskim (osoby starsze stanowiły 21,0% ogółu populacji) i puławskim (20,5%), zaś najniższy w powiecie łęczyńskim (13,7%) i lubelskim (15,4%).

Struktura ludności według wieku jest zróżnicowana pod względem płci i miejsca zamieszkania. Porównując strukturę ze względu na płeć, dzieci w wieku do 14 roku życia włącznie w 2018 r. było więcej wśród mężczyzn (15,5% ogółu mężczyzn) niż wśród kobiet (14,0% ogółu kobiet) podobnie jak osób dorosłych (70,1% ogółu mężczyzn i 64,6% ogółu kobiet). Odsetek osób starszych był wyższy wśród kobiet (21,4%) niż wśród mężczyzn (14,4%). Na terenach wiejskich wyższy był udział dzieci (o 1,2 p. proc.) i osób dorosłych (o 0,6 p. proc.), natomiast w miastach więcej niż na wsi mieszkało osób starszych (o 1,8 p. proc.).

Wykres 9.

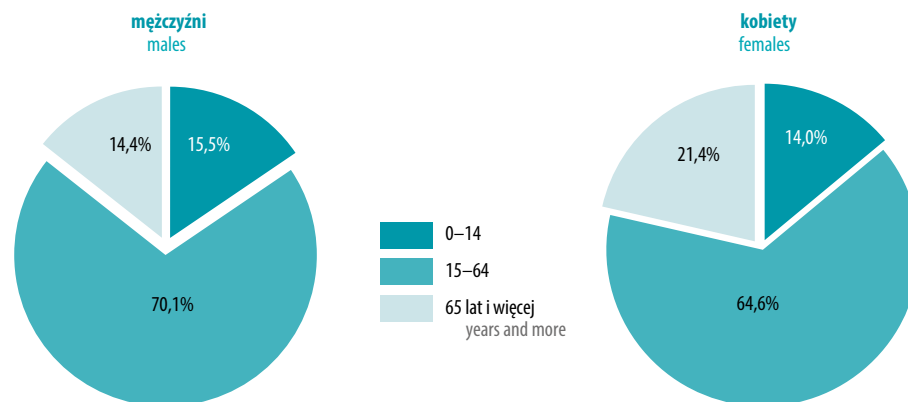
Ludność według płci i biologicznych grup wieku w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 9.

Population by sex and biological age groups in 2018

As of December 31

Kolejnymi miarami pozwalającymi określić zaawansowanie poziomu starzenia się społeczeństwa na przestrzeni lat na podstawie biologicznych grup wieku jest indeks starości, wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego i współczynnik obciążenia demograficznego.

Indeks starości, określający relacje międzypokoleniowe „dziadków i wnuków”, liczony jako iloraz liczby osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poniżej 15 roku życia, w 2018 r. w województwie lubelskim wyniósł 122 osoby wobec 119 w 2017 r. i 68 w 2000 r. W kraju w 2018 r. osiągnął poziom 115 wobec 112 w 2017 r. i 65 w 2000 r. Pod tym względem województwo lubelskie w 2018 r. zajmowało 11. miejsce w kraju przy założeniu, że najlepsza sytuacja jest w województwie o najniższej wartości indeksu. Najwyższy indeks starości odnotowano w województwie świętokrzyskim (138), opolskim i łódzkim (po 136), a najniższy w pomorskim (98) i wielkopolskim (99) (mapa 5. s. 84).

Omawiany indeks cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. W 2018 r. najwyższą jego wartość odnotowano w powiecie krasnostawskim (163) i była ona prawie dwa razy większa od najniższej w powiecie łęczyńskim (84). Jeszcze większe zróżnicowanie

przestrzenne omawianego indeksu występowało w poszczególnych gminach województwa lubelskiego. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie Radecznica (223), następnie w gminie Kraśniczyn (221) i Gorzków (215) i była ponad trzy i pół razy większa od najniższej w gminie Wólka i Łuków (po 62) (mapa 5. s. 85).

Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego, zwany również wskaźnikiem wsparcia osób najstarszych – liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Równie istotne, jak określenie odsetka ludności starszej w strukturze całej populacji, jest określenie wewnętrznej struktury wieku ludności w wieku 50 lat i więcej. Jednym ze wskaźników służących do jej określenia i oceny jest współczynnik wsparcia międzypokoleniowego. Charakteryzuje on relacje międzypokoleniowe w subpopulacji ludzi starszych, porównuje grupę potencjalnych rodziców i ich potencjalnych dzieci. Z reguły obowiązek opieki nad najstarszymi osobami spada na najbliższych, a więc na ich dzieci czy młodszych krewnych, stąd ważne znaczenie ma określenie relacji między tymi dwoma pokoleniami. Wraz ze zmniejszaniem się dzietności wartość tego współczynnika będzie zwiększać się, co stwarza wyzwania dla polityki społecznej w sferze zapewnienia odpowiednich świadczeń dla osób w wieku sędziwym³

W 2018 r. w województwie lubelskim na 100 osób w wieku 50–64 lata średnio przypadało 11 osób w wieku 85 lat i więcej wobec 7 w 2000 r. W Polsce w 2018 r. wartość omawianego współczynnika wynosiła 10. Najwyższy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego odnotowano w województwie mazowieckim 13 osób, a najniższy w warmińsko-mazurskim 9. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie zajmowało 13. miejsce w kraju przy założeniu, że najmniejsza wartość współczynnika daje 1. miejsce, a najwyższa ostatnie 16.

Powyższy współczynnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. W 2018 r. najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie krasnostawskim (15 osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata), następnie w zamojskim (14) i kraśnickim (13). Natomiast najniższy w Białej Podlaskiej (7), w powiecie łączyńskim i w Zamościu (po 8).

Współczynnik obciążenia demograficznego (oparty na biologicznych grupach wieku) – liczba dzieci (w wieku 0–14 lat) i osób starszych (65 lat i więcej) przypadająca na 100 osób dorosłych (15–64).

Jak wspomniano we wcześniejszej części rozdziału w województwie lubelskim od wielu lat systematycznie maleje liczba dzieci, a zwiększa się liczba osób w starszym wieku. W 2018 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych przypadało 49 dzieci i osób starszych (tyle samo co w kraju). Współczynnik obciążenia demograficznego zwiększył się w porównaniu z 2017 r. (47), a w stosunku do 2000 r. zmniejszył się (51). Nie oznacza to jednak, że sytuacja demograficzna w województwie lubelskim w 2018 r. była korzystniejsza niż w 2000 r. W przypadku omawianego współczynnika należy zwrócić uwagę na współczynniki cząstkowe oraz na ich proporcje, które najlepiej obrazują obciążenie. W 2018 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych (15–64 lata) przypadało 22 dzieci (0–14 lat) i 27 osób starszych (65 lat i więcej). Oznacza to, że udział dzieci – potencjalnych przyszłych zasobów pracy był mniejszy niż udział osób starszych, które rynek pracy już teoretycznie opuściły. Jako korzystną należałoby uznać sytuację, gdy przewaga dzieci jest dużo wyższa niż osób starszych. W 2000 r., pomimo wyższego ogólnego współczynnika obciążenia demograficznego, relacje cząstkowych współczynników były zdecydowanie korzystniejsze. Współczynnik obciążenia osób dorosłych dziećmi był wyższy (30) niż osobami starszymi (21). Z powyższych danych wynika, że w latach 2000–2018 nastąpiło niekorzystne odwrócenie proporcji cząstkowych współczynników obciążenia demograficznego.

³ S. Kurek (2008) Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, s. 65

Tabela 3.
Table 3.

Współczynnik obciążenia demograficznego
Age dependency ratio

Wyszczególnienie Specification	2000	2017	2018
Ogółem Total	51	47	49
0–14 lat 0–14 years	30	22	22
65 lat i więcej 65 years and more	21	26	27

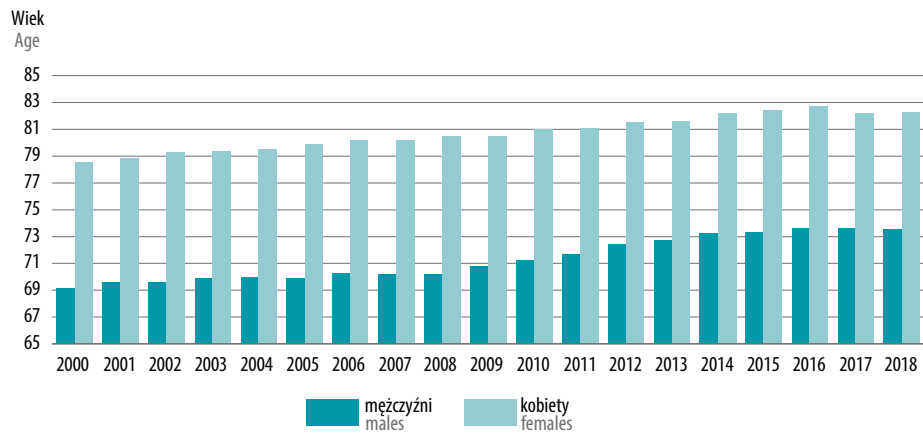
Kolejną miarą obrazującą zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa jest mediana wieku. W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańca województwa lubelskiego. W końcu 2018 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 41 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 39,2 lat, a kobieta 43,1 lata. Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o dwa lata. W grudniu 2017 r. mediana wieku ogółem wynosiła 40,6 lat, dla mężczyzn 38,7, a dla kobiet 42,7 lata. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był starszy o prawie sześć lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w powiecie łukowskim (mediana wieku 38 lat), następnie w łęczyńskim (38,3 lat), białskim i lubelskim (po 39,4 lat), natomiast najstarsze w Chełmie (43,4 lata), w powiecie krasnostawskim i puławskim (po 43,2 lata). (mapa 6 s. 86 i 87).

Statystyczny mieszkaniec Polski w 2018 r. miał przeciętnie 40,9 lat, mężczyzna – 39,3 lat, a kobieta – 42,6 lata i w porównaniu z 2000 r. był o ponad pięć lat starszy. W 2018 r. najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w województwie pomorskim (39,6 lat), małopolskim i wielkopolskim (po 39,7 lat), natomiast najstarsze w województwie łódzkim (43,6 lata) i opolskim (42,7 lata). Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na 9. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość mediany daje najwyższą pozycję w rankingu. (mapa 6 s. 86).

Przeciętne dalsze trwanie życia – średnia liczba lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Od początku lat 90. XX wieku obserwowano powolne, ale systematyczne wydłużanie życia ludzkiego, przy czym przez cały okres utrzymywała się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2018 r. w województwie lubelskim w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano niewielkie niekorzystne zmiany. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2018 r. w województwie lubelskim przewidyje się na 73,5 lata (dla urodzonych w 2017 r. było 73,6 lata), a dla kobiet 82,3 lata (w 2017 r. – 82,2 lata). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,1 lata dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,6 lata dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,4 lata dłużej, a kobieta o 3,8 lata. W kraju w 2018 r. przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wyniosło 73,8 lata (74,0 lata w 2017 r.), a dla kobiet 81,7 lat (81,8 lat w 2017 r.) i w porównaniu z 2000 r. wydłużyło się dla mężczyzn o 4,2 lata, a dla kobiet o 3,7 lata. Pod względem przeciętnego trwania życia chłopców urodzonych w 2018 r. województwo lubelskie zajmowało 11. miejsce w kraju, a dziewcząt – 4. Na 1. pozycji pod względem przeciętnego trwania życia zarówno chłopców jak i dziewcząt było województwo podkarpackie (75,5 lat przeciętne trwanie życia chłopców urodzonych w 2018 r. i 83,2 lata – dziewcząt), a na ostatnim 16 – województwo łódzkie (72,0 lata – chłopcy i 80,7 – dziewczęta).

Wykres 10. **Przeciętne dalsze trwanie życia**
Chart 10. **Life expectancy**

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych jako ruch naturalny ludności. Opis ruchu naturalnego ludności odnosi się do takich zjawisk jak zawieranie związków małżeńskich, liczba separacji, rozwodów, urodzeń i zgonów.

Tabela 4.
Table 4.

Ruch naturalny ludności
Vital statistics of population

Wyszczególnienie Specification	2000	2017	2018	
	ogółem total			2017=100
Małżeństwa Marriages	12561	10568	10509	99,4
na 1000 ludności per 1000 population	5,67	4,96	4,95	x
Rozwody Divorces	1712	3347	3119	93,2
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	77,2	157,2	147,0	x
Separacje Separations	35	83	58	69,9
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	1,58	3,90	2,73	x
Urodzenia żywe Live births	23111	20898	20101	96,2
na 1000 ludności per 1000 population	10,42	9,81	9,47	x
Zgony Deaths	23228	23427	23682	101,1
na 1000 ludności per 1000 population	10,48	11,00	11,16	x
Zgony niemowląt Infant deaths	185	97	85	87,6
na 1000 ludności per 1000 population	8,00	4,64	4,23	x
Przyrost naturalny Natural increase	-117	-2529	-3581	x
na 1000 ludności per 1000 population	-0,05	-1,19	-1,69	x
Współczynnik dzietności ogólnej Total fertility rate	1,502	1,372	1,348	x
Współczynnik dynamiki demograficznej Demographic dynamics rate	0,995	0,892	0,849	x

3.1. Małżeństwa

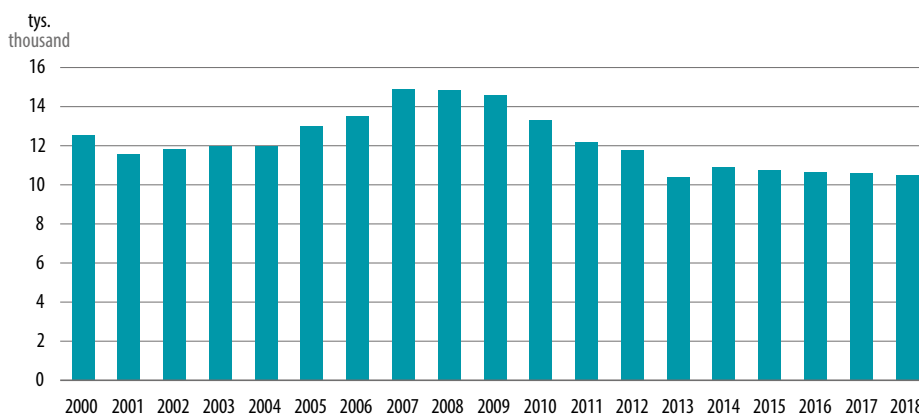
3.1. Marriages

Dane o zarejestrowanych małżeństwach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2018 r. w województwie lubelskim zawarto 10509 związków małżeńskich. W porównaniu z 2017 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 0,6%, a w stosunku do 2000 r. o 16,3%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem zawarto o 1,4% więcej małżeństw, zaś na wsi o 2,1% mniej. W 2018 r. ponad połowę małżeństw (53,9%) zarejestrowano na wsi. W kraju w 2018 r. zawarto o 0,1% mniej małżeństw niż w 2017 r. i o 8,9% mniej niż w 2000 r.

Z danych dotyczących liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2000–2018 przedstawionych na wykresie 10. wynika, że od 2002 do 2007 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2008 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczny wzrost liczby zawartych małżeństw w 2014 r. nie wpłynął na zmianę trendu, gdyż w latach 2015–2017 zawarto mniej małżeństw niż w 2014 r. Występujący wzrost liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2002–2007 był efektem wysokiej liczby urodzeń w latach 70. oraz wyżu demograficznego z początku lat 80. ubiegłego stulecia.

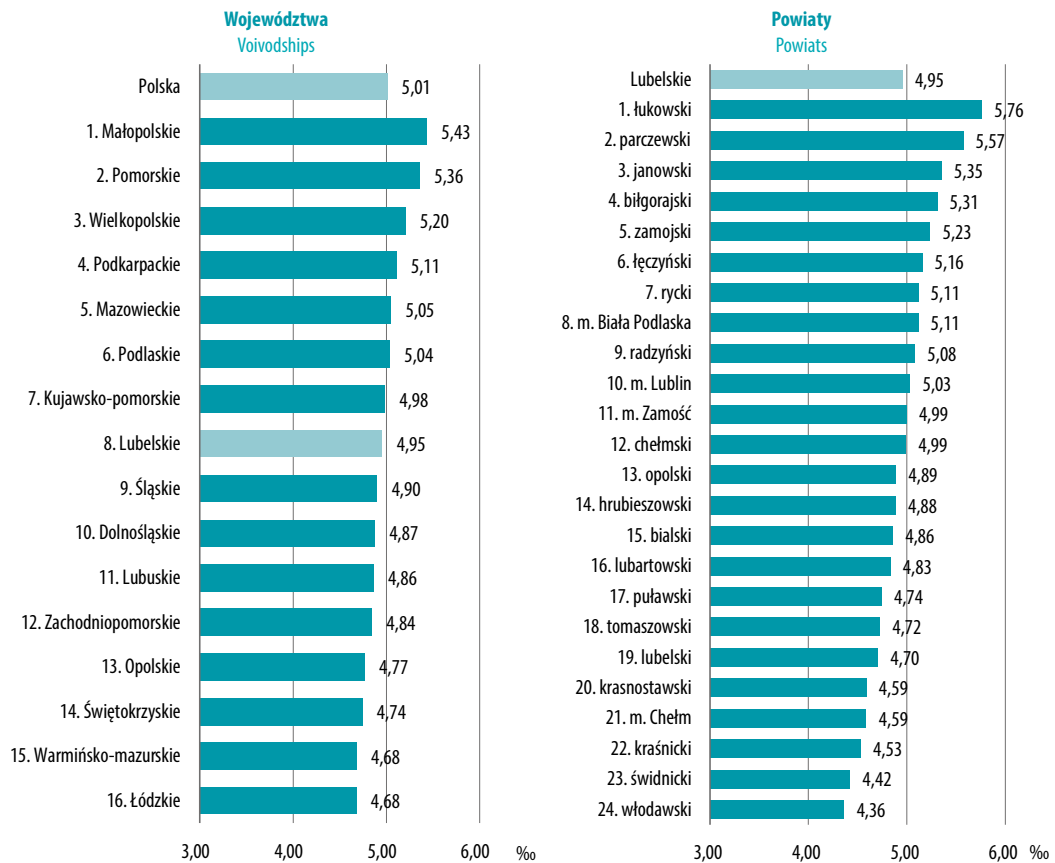
Wykres 11. Małżeństwa
Chart 11. Marriages

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem częstości zawierania związków małżeńskich jest współczynnik małżeństw. Współczynnik ten wyraża się liczbą zawartych związków małżeńskich przypadających na 1000 ludności. Współczynnik małżeństw w 2018 r. wyniósł 4,95‰, przed rokiem 4,96‰, a w 2000 r. 5,67‰. Podobnie jak w 2017 r. częstość zawierania związków małżeńskich na wsi (4,99‰) była większa niż w miastach (4,91‰).

W kraju w 2018 r. współczynnik małżeństw utrzymał się na poziomie ubiegłego roku 5,01‰ wobec 5,52‰ w 2000 r. Z danych przedstawionych na wykresie 11. wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim rzadziej niż średnio w kraju były zawierane związki małżeńskie. Pod względem natężenia małżeństw województwo zajmowało 8. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W 2018r. najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w województwie małopolskim (5,43‰), pomorskim (5,36‰) i wielkopolskim (5,20‰), zaś najrzadziej w łódzkim i warmińsko-mazurskim (po 4,68‰).

Wykres 12. Współczynnik małżeństw w 2018 r.
Chart 12. Marriages rate in 2018

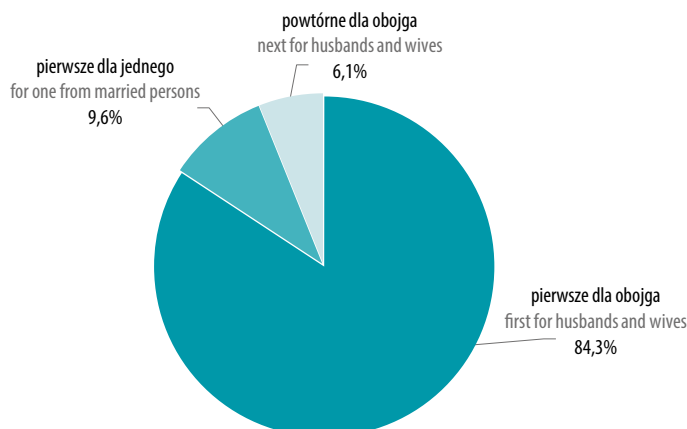

Powyższy współczynnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa (wykres 12. i mapa 7. s. 88). W 2018 r. w województwie lubelskim najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatu łukowskiego (5,76‰), następnie parczewskiego (5,57‰) i janowskiego (5,35‰), zaś najrzadziej mieszkańcy powiatu włodawskiego (4,36‰), świdnickiego (4,42‰) i kraśnickiego (4,53‰).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne częstości zawierania związków małżeńskich odnotowano w gminach województwa lubelskiego (mapa 7. s. 89). Najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w gminie Adamów (8,07‰), następnie w gminie Dołhobyczów (7,97‰) i Trzebieszów (7,81‰), zaś najrzadziej w gminie Terespol (2,51‰), Trzuszczany (2,62‰) i w mieście Stoczek Łukowski (2,75‰).

Z analizy danych dotyczących częstości zawierania związków małżeńskich i wieku osób mieszkających w danym powiecie wynika, że najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatu, w których statystyczny mieszkaniec był młodszy od statystycznego mieszkańca województwa lubelskiego, inaczej mówiąc mediana wieku ludności była niższa niż 41 lat).

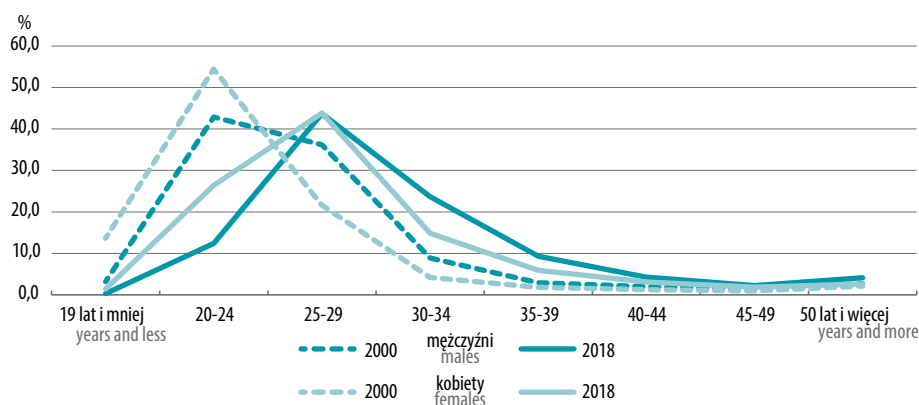
Wykres 13. Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2018 r.
Chart 13. First marriages and remarriages contracted in 2018

Małżeństwa wyznaniowe zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego stanowiły 70,8% wszystkich małżeństw zawartych w 2018 r. (przed rokiem 71,3%). Na wsi częściej niż w miastach zawierano małżeństwa wyznaniowe (75,6% ogółu zawartych małżeństw na wsi wobec 65,5% w miastach).

Z roku na rok zmienia się struktura wieku nowożeńców. W 2018 r. mężczyźni najczęściej zawierali związki małżeńskie w wieku 25–29 lat (43,7% ogółu zawartych małżeństw), natomiast w 2000 r. najczęściej zawierali związki małżeńskie mając 20–24 lata (54,4% panów młodych). Kobiety podobnie jak mężczyźni w 2018 r. najczęściej wychodziły za mąż w wieku 25–29 lat (43,9% ogółu panien młodych), zaś w 2000 r. najwięcej panien młodych było w wieku 20–24 lat (42,9%).

Wykres 14. Nowożeńcy według płci i wieku
Chart 14. Bridegrooms and brides by sex and age

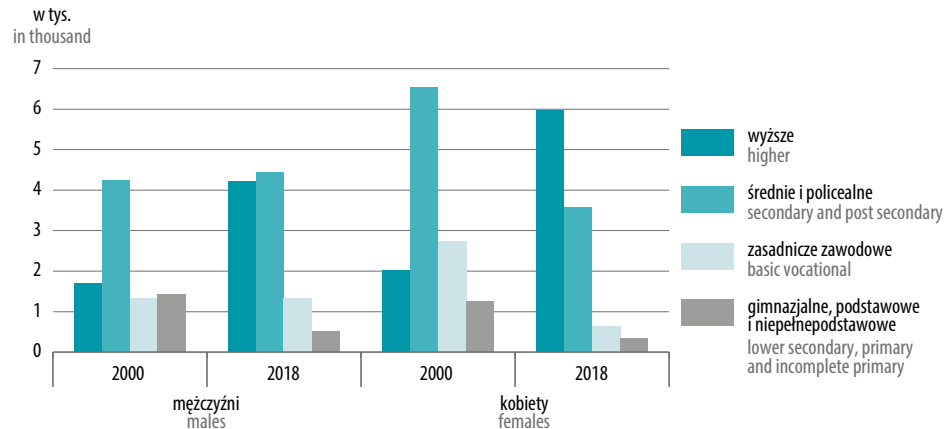
W wyniku zachodzących zmian w strukturze wieku nowożeńców z roku na rok zwiększa się również mediana wieku osób zawierających związki małżeńskie. W 2018 r. w województwie lubelskim statystyczny pan młody miał przeciętnie 29,2 lat, a panna młoda 27,1 lat (przed rokiem mężczyzna miał 29 lat, a kobieta 26,9 lat). W porównaniu z 2000 r. zarówno pan młody, jak i panna młoda byli starsi o ponad trzy lata.

W kraju w 2018 r. mediana wieku zawierania małżeństwa wyniosła dla mężczyzn 30 lat, a dla kobiet 27,8 lat i w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet o ponad cztery lata. W 2018 r. najniższą wartość mediany wieku nowożeńców odnotowano w województwie podkarpackim

(pan młody przeciętnie miał 28,7 lat, a panna młoda 26,7), natomiast najwyższą w województwie zachodniopomorskim (pan młody – 32,0 lat, panna młoda – 29,4 lat).

Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia nowożeńców. W 2018 r. w województwie lubelskim najwięcej panien młodych miało wykształcenie wyższe (56,7% ogółu panien młodych) oraz średnie i policealne (34,0%), zaś w 2000 r. średnie i policealne (52,0%) oraz zasadnicze zawodowe (21,7%). W 2018 r. pan młody najczęściej miał wykształcenie średnie i policealne (42,2% ogółu nowożeńców) oraz wyższe (40,2%), natomiast w 2000 r. średnie i policealne (40,9%) oraz zasadnicze zawodowe (34,0%).

Wykres 15. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia
Chart 15. Bridegrooms and brides by education level

Z analizy danych dotyczących małżeństwa według różnicy wieku małżonków wynika, że w 2018 r. najczęściej zawierane były związki małżeńskie, w których pan młody był starszy od panny młodej od 1 do 2 lat włącznie (27,7% ogółu zawartych małżeństw), następnie od 3 do 5 lat włącznie (24,3%) oraz wśród małżonków w równym wieku (14,0%).

Od 2011 r. w województwie lubelskim podobnie jak w kraju systematycznie maleje liczba istniejących małżeństw. Oznacza to, że każdego roku liczba nowo zawartych małżeństw jest niższa od liczby małżeństw rozwiązanych przez rozwód i przez śmierć małżonka. W końcu grudnia 2018 r. w województwie lubelskim istniało ponad 496,1 tys. małżeństw wobec 499,5 tys. w 2017 r. i prawie 518 tys. w 2011 r. Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem częstości rozwiązywanych małżeństw jest współczynnik obliczony jako stosunek małżeństw rozwiązanych do liczby małżeństw zawartych w danym roku. W 2018 r. w województwie podobnie jak w kraju na 1000 istniejących małżeństw prawie 25 zostało rozwiązanych, z tego przez śmierć męża prawie 14, przez śmierć żony prawie 5, a przez rozwód ponad 6. Pod tym względem województwo lubelskie w 2018 r. uplasowało się na 8. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje pierwsze miejsce. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie podkarpackim (na 1000 istniejących małżeństw ponad 20 zostało rozwiązanych), a najwyższy w województwie zachodniopomorskim (ponad 27).

3.2. Rozwody

3.2. Divorces

Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

W 2018 r. w województwie lubelskim rozwiodło się 3119 par małżeńskich. W porównaniu z 2017 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była mniejsza o 6,8%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 82,2%. W 2018 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (60,3% wszystkich rozwodów) niż wsi (39,7%). W kraju liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była o 3,7% mniejsza niż w 2017 r. i o 46,9% większa niż w 2000 r.

Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) osiągnął w omawianym roku poziom 1,47‰ wobec 1,57‰ w 2017 r. i 0,77‰ w 2000 r. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to w miastach był wyższy (1,91‰) niż na wsi (1,09‰). Z danych dotyczących liczby prawomocnie orzeczonych rozwodów według powiatów wynika, że w 2018 r. w przeliczeniu na 1000 ludności najczęściej rozwodzili się mieszkańcy powiatu świdnickiego (2,12‰), następnie Lublina (2,06‰) i Białej Podlaskiej (2,02‰). Natomiast najmniej rozwodów odnotowano wśród osób mieszkających w powiecie janowskim (0,61‰), biłgorajskim (0,86‰) i zamojskim (0,99‰). W kraju w 2018 r. współczynnik rozwodów osiągnął poziom 1,64‰ w 2018 r. wobec 1,70‰ w 2017 r. i 1,12‰ w 2000 r.

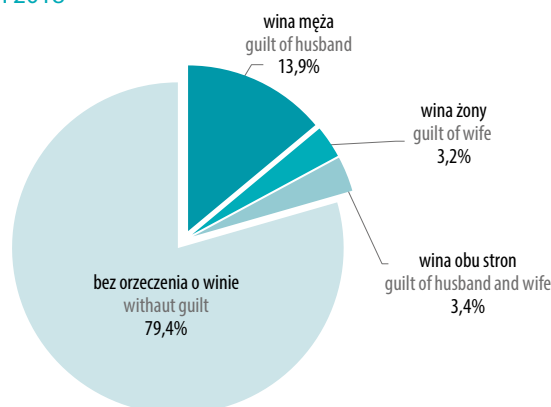
Z powyższych danych wynika, że w 2018 r. w województwie lubelskim rzadziej niż przeciętnie w kraju dochodziło do rozpadu małżeństwa poprzez rozwód. Przyjmując, że najniższa wartość współczynnika została określona jako lokata 1, a największa jako ostatnia to pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie zjmowało 5. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 4. miejscu). Najczęściej rozwodzili się mieszkańcy województwa dolnośląskiego (1,93‰), następnie zachodniopomorskiego (1,92‰) i śląskiego (1,80‰), natomiast najrzadziej osoby mieszkające w województwie podkarpackim (1,16‰), małopolskim (1,29‰) i świętokrzyskim (1,39‰).

Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2018 r. w województwie lubelskim przypadało 297 rozwodów wobec 317 w 2017 r. i 136 w 2000 r. W miastach omawiany wskaźnik był wyższy (388) niż na wsi (219). W kraju w 2018 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało 327 rozwodów wobec 339 w 2017 r. i 203 w 2000 r.

Ponad dwie trzecie prawomocnie orzeczonych rozwodów zostało wniesionych z powództwa żony (68,3% ogółu rozwodów). Najczęstsze przyczyny rozwodów to: niezgodność charakterów (42,2% ogółu rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (20,1%) oraz nadużywanie alkoholu (19,1%).

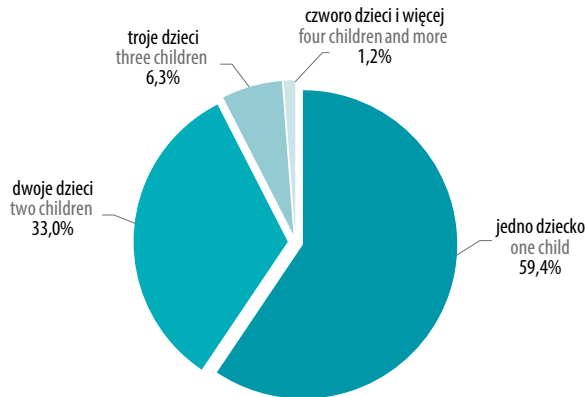
Wykres 16.
Chart 16.

Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2018 r.
Divorces by guilt of spouses in 2018

W 2018 r. w województwie lubelskim najczęściej rozwodzili się mężczyźni mający w momencie orzekania rozwodu 40–44 lat (21,2% ogółu rozwiedzionych mężczyzn), następnie 35–39 lat (19,6%) i 30–34 lat (17,0%). Natomiast najwięcej kobiet otrzymało rozwód w wieku 35–39 lat (21,4% ogółu rozwiedzionych kobiet), 30–34 lat (19,2%) i 40–44 lata (16,4%). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej rozwodziły się osoby, których małżeństwo trwało od 5 do 9 lat włącznie (22,3% ogółu rozwodów), następnie od 10 do 14 (19,1%), od 15 do 19 (13,9%) i od 2 do 4 lat (11,7%). Wśród rozwiedzionych małżeństw 58,7% (1831) posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (50,0% rozwodów małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu), następnie matce (43,5%) oraz ojcu (4,5%). Z rozwiedzionych małżeństw w 2018 r. w województwie lubelskim na utrzymaniu pozostawało łącznie 2744 dzieci poniżej 18 lat. Najwięcej dzieci (44,1%) pochodziło z rodzin dwudziennych, następnie z jednodziennych (39,7%) i z trzydziennych (12,7%). Ponad połowa dzieci (57,7%) była w wieku od 7 do 15 lat włącznie i pochodziła z rodzin dwudziennych (61,7% ogółu rodzin dwudziennych).

Wykres 17. Rozwozy według liczby małoletnich dzieci w 2018 r.
Chart 17. Divorces by number of underage children in 2018

3.3. Separacje

3.3. Separations

W 2018 r. w województwie lubelskim orzeczono 58 separacji. W porównaniu z 2017 r. liczba separacji zmniejszyła się o 30,1%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 65,7%. Współczynnik separacji (liczba separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) osiągnął poziom 2,73 wobec 3,90 w 2017 r. i 1,58 w 2000 r., przy czym w miastach był ponad dwukrotnie wyższy (3,75) niż na wsi (1,85). W kraju w 2018 r. liczba orzeczonych separacji była niższa o 20,1% niż w 2017 r. i o 6,4% niż w 2000 r. Współczynnik separacji osiągnął poziom 3,27 wobec 4,08 w 2017 r. i 3,50 w 2000 r. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na 7. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość współczynnika daje pierwsze miejsce. Najwięcej separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców orzeczono w województwie śląskim (5,88), następnie w podkarpackim (4,51) i podlaskim (4,40), zaś najmniej w lubuskim (0,79), pomorskim (1,72) i dolnośląskim (2,17).

Prawie trzy czwarte prawomocnie orzeczonych separacji została wniesiona z powództwa żony (74,1% ogółu separacji). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej separacje były orzekane wśród małżeństw, których okres trwania małżeństwa wyniósł od 10 do 14 lat (20,7% ogółu orzeczonych separacji) oraz od 5 do 9 i 30 lat i więcej (po 17,2%). Wśród małżeństw z orzeczoną separacją prawie połowa (48,3%) posiadała dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (60,7% separacji małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu).

W 2018 r. w województwie lubelskim zniesiono 10 separacji tj. o 11,1% więcej niż w 2017 r. W kraju w tym okresie liczba zniesionych separacji była niższa o 12,6%. Zniesienie separacji następuje wskutek złożenia wspólnego wniosku przez obojga małżonków, który rozpatrywany jest przez sąd okręgowy w trybie nieprocesowym.

3.4. Urodzenia

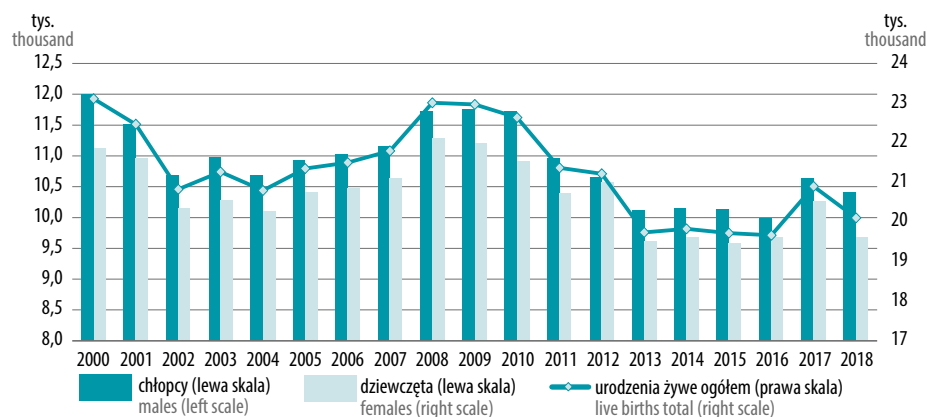
3.4. Births

Dane o zarejestrowanych urodzeniach żywych pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2018 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 20101 urodzeń żywych. W porównaniu z 2017 r. liczba urodzeń zmniejszyła się o 3,8%, a w stosunku do 2000 r. o 13,0%. W kraju w 2018 r. urodziło się o 3,4% mniej dzieci niż w 2017 r. i o 2,6% więcej niż w 2000 r. W 2018 r. w województwie lubelskim

podobnie jak przed rokiem więcej dzieci urodziło się na wsi (54,7% ogółu urodzeń żywych) niż w miastach. Wśród noworodków ponad połowę (51,8%) stanowili chłopcy (w 2000 r. 51,9%). W wyniku utrzymującej się od lat stałej przewagi chłopców (wykres 18.) w strukturze ludności według płci i wieku w młodszych rocznikach przeważają mężczyźni. W 2018 r. w województwie lubelskim w większości roczników do 50 roku życia przeważali mężczyźni (stanowiąc 51,3% populacji tej grupy wiekowej).

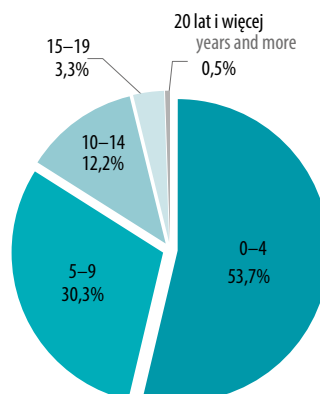
Wykres 18. Urodzenia żywe według płci
Chart 18. Live births by sex

Z danych dotyczących liczby urodzeń w latach 2000–2018 przedstawionych na wykresie 18. wynika, że od 2005 do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2010 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczne niewielkie wzrosty liczby urodzeń w 2014 r. i w 2017 r. nie zmieniły trendu. Występujący wzrost liczby urodzeń w latach 2005–2009 jest efektem zwiększonej liczby zawieranych związków małżeńskich w latach 2002–2007.

Liczba urodzeń zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju w dużej mierze zależy od liczby zawieranych związków małżeńskich. W 2018 r. w województwie lubelskim 80,6% dzieci urodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie (w 2000 r. urodzenia małżeńskie stanowiły 91,4% ogółu urodzeń żywych). W Polsce powyższy wskaźnik był niższy i wyniósł 73,6% (w 2000 r. – 87,9%). Liczba zawieranych małżeństw w perspektywie dwóch, trzech lat wpływa na liczbę urodzeń.

Wykres 19. Urodzenia małżeńskie według okresu trwania małżeństwa w 2018 r.^{ab}
Chart 19. Legitimate births by duration of marriage in 2018

a) Okres od zawarcia małżeństwa do urodzenia dziecka.

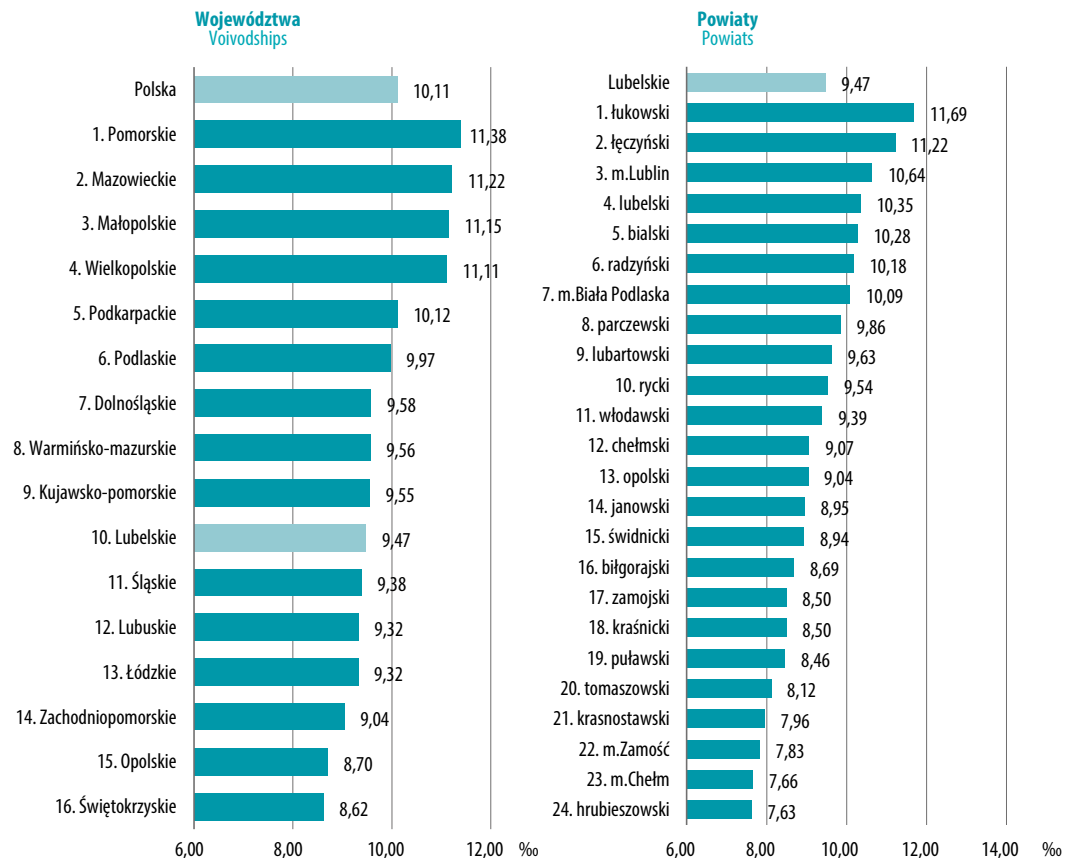
b) 0 lat – również, kiedy związek małżeński był zawarty później niż urodziło się dziecko, które zostało zarejestrowane z opóźnieniem – po zawarciu związku małżeńskiego.

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem natężenia urodzeń jest współczynnik urodzeń. Współczynnik ten wyraża się liczbą urodzeń żywych przypadających na 1000 osób. Współczynnik urodzeń w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 9,47‰ wobec 9,81‰ w 2017 r. i 10,42‰ w 2000 r. Na wsi osiągnął nieco wyższy poziom (9,68‰) niż w miastach (9,23‰).

W Polsce współczynnik urodzeń w 2018 r. osiągnął poziom 10,11‰ wobec 10,46‰ w 2017 r. i 9,89‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2018 r. w województwie lubelskim występowało niższe niż średnie w kraju natężenie urodzeń. Pod tym względem województwo zajmowało 10. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W Polsce między poszczególnymi województwami występuje duże zróżnicowanie pod względem natężenia urodzeń (wykres 20.). Najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 ludności (powyżej średniej krajowej) urodziło się w województwie pomorskim (11,38‰), następnie w mazowieckim (11,22‰) i małopolskim (11,15‰), a najmniej w świętokrzyskim (8,62‰), opolskim (8,70‰) i zachodniopomorskim (9,04‰).

Wykres 20.
Chart 20.

Współczynnik urodzeń w 2018 r.
Births rate in 2018

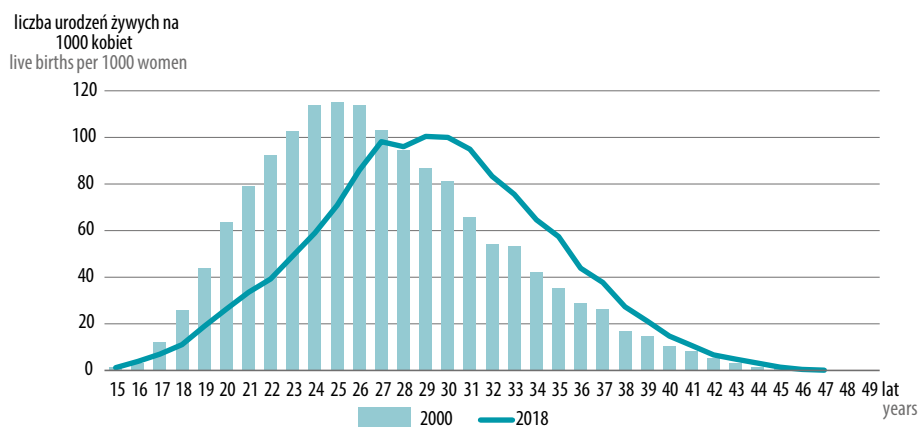
Zróżnicowanie przestrzenne współczynnika natężenia urodzeń według powiatów w województwie lubelskim przedstawiono na wykresie 20. W 2018 r. w województwie lubelskim najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców urodziło się w powiecie łukowskim (11,69‰), następnie w łęczyńskim (11,22‰) i w Lublinie (10,64‰), natomiast najmniej w powiecie hrubieszowskim (7,63‰), w Chełmie (7,66‰) i w Zamościu (7,83‰). Z powyższych danych wynika, że największe natężenie urodzeń występowało w powiatach, w których statystyczna mieszkanka była młodsza od mieszkanki województwa lubelskiego (mediana wieku 43,1 lata), wyjątek stanowi Lublin, w którym statystyczna mieszkanka miała 44,1 lat.

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne natężenia urodzeń występowało w gminach województwa lubelskiego. W 2018 r. najwyższą wartość omawianego współczynnika odnotowano w gminie Trzebieszów (14,81‰), następnie Stanin (14,43‰), Borzechów (13,75‰) i Wólka (13,55‰). Natomiast najniższą w gminach: Dubienka (4,56‰), Mircze (5,56‰) i Ulhówek (5,97‰).

Zmianom liczby urodzeń i ich struktury według kolejności rodzenia dziecka, na przestrzeni ostatnich osiemnastu lat, towarzyszyły przeobrażenia natężenia urodzeń według wieku matki, czyli wzorca płodności według wieku. Przede wszystkim nastąpił spadek częstości urodzeń wśród kobiet będących w wieku do 27 lat, a wzrósł wśród kobiet mających 28 lat i więcej (wykres 21.). Ogólny współczynnik płodności kobiet, określający liczbę urodzeń żywych przypadającą na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat), w 2018 r. w województwie lubelskim wyniósł 40,80 w 2018 r. wobec 41,96 w 2017 r. i 41,32 w 2000 r. Na wsi był wyższy (41,71) niż w miastach (39,74).

Wykres 21.
Chart 21.

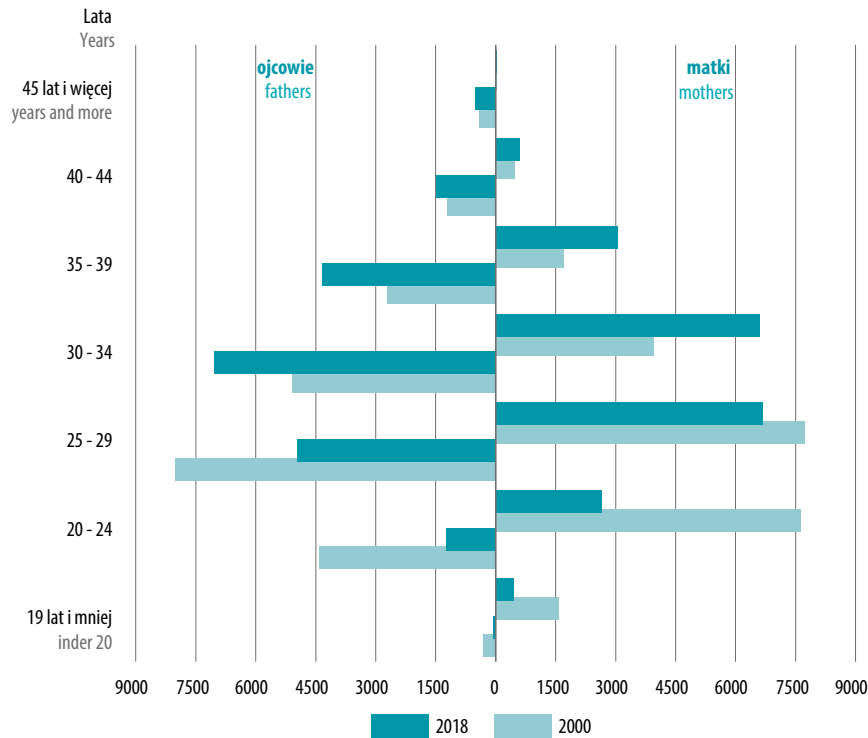
Płodność kobiet
Female fertility

W kraju w 2018 r. współczynnik płodności osiągnął poziom 42,97 wobec 44,19 w 2017 r. i 37,50 w 2000 r. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na 10. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). W 2018 r. najwyższy współczynnik odnotowano w województwie pomorskim (47,68), następnie w mazowieckim (47,16) i wielkopolskim (46,42), zaś najniższy w opolskim (37,13), świętokrzyskim (37,83) i zachodniopomorskim (38,88).

Jeszcze większym zróżnicowaniem przestrzennym omawianego współczynnika charakteryzowały się powiaty województwa lubelskiego. W 2018 r. najwyższy współczynnik płodności odnotowano w powiecie łukowskim (50,35), następnie w łęczyńskim (46,73) i radzyńskim (44,78). Natomiast najniższy w powiecie hrubieszowskim (34,34), tomaszowskim (35,69) i krasnostawskim (36,38).

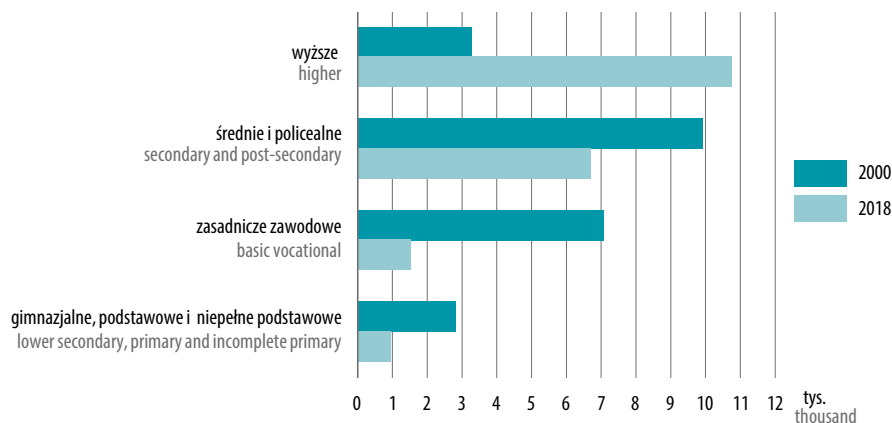
Wykres 22. Urodzenia żywe według wieku rodziców
Chart 22. Live births by age of parents

W 2018 r. w województwie lubelskim kobiety najczęściej rodziły w wieku 25–29 lat (33,3% ogółu urodzeń żywych) oraz w grupie wieku 30–34 lat (32,9%). W 2000 r. najwięcej kobiet urodziło dziecko mając 25–29 lat (33,5%) oraz 20–24 lata (32,7%). Przesunięcie się najwyższej płodności kobiet z grupy 20–29 do grupy wieku 25–34 lat, w głównej mierze wynika z wyboru, jakiego coraz częściej dokonują młodzi ludzie decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. W wyniku zachodzących zmian systematycznie wzrasta mediana wieku kobiet rodzących dziecko. Statystyczna mieszkanka województwa lubelskiego, która urodziła dziecko w 2018 r. miała 30,2 lat wobec 26,5 w 2000 r. W odniesieniu do miejsca zamieszkania matki, to statystyczna mieszkanka miasta, która urodziła dziecko w 2018 r. była o ponad rok starsza od mieszkanki wsi.

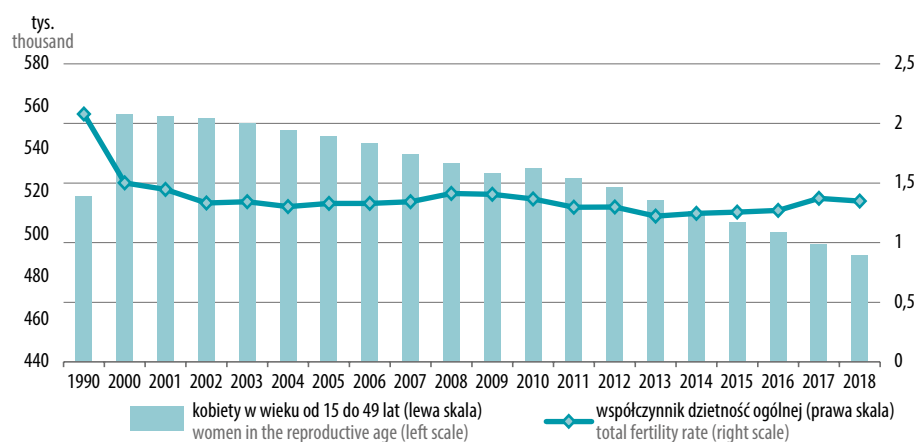
Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia matek. W 2018 r. w województwie lubelskim najwięcej kobiet, które urodziły dziecko posiadało dyplom ukończenia szkoły wyższej (54,0% ogółu matek), następnie świadectwo ukończenia szkoły średniej i policealnej (33,6%) oraz szkoły zasadniczej zawodowej (7,7%). W 2000 r. najwięcej kobiet, które urodziły dziecko miało wykształcenie średnie i policealne (43,0%), następnie zasadnicze zawodowe (30,7%) i wyższe (14,1%).

Wykres 23. Urodzenia żywe według wykształcenia matki
Chart 23. Live births by education level of mothers

We wcześniejszej części niniejszego rozdziału wykazano, że liczba urodzeń zależy między innymi od liczby zawieranych związków małżeńskich. W tej części rozdziału przedstawiono dane, które pokazują, że liczba urodzeń zależy także od liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Od 2000 r. w województwie lubelskim liczba kobiet w wieku rozrodczym zmalała o 11,9%, a liczba urodzeń o 13,0%. W latach 2005–2009, jak wynika z wcześniej prezentowanych danych, liczba urodzeń wykazywała tendencję wzrostową. W tym samym okresie liczba kobiet w wieku rozrodczym systematycznie malała (wykres 24.). Z zestawienia liczby kobiet w wieku rozrodczym i liczby urodzeń wynika, że liczba urodzeń zależy również od dzietności kobiet. Miarą określającą dzietność kobiet jest współczynnik dzietności. Współczynnik dzietności kobiet oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych okresów płodności z tego okresu za niezmiennie.

Wykres 24. Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności
Chart 24. Women in the reproductive age and total fertility rate of population

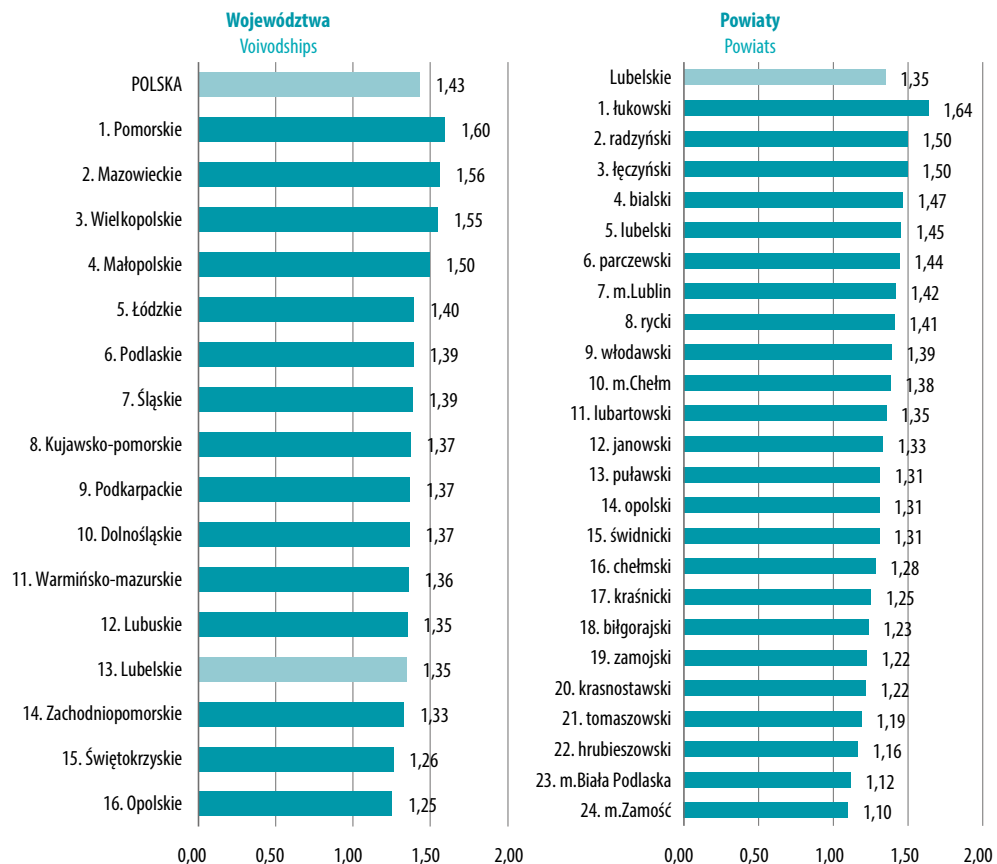
Utrzymujący się od lat niski poziom urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2018 r. w województwie lubelskim współczynnik dzietności wyniósł 1,35 wobec 1,37 w 2017 r. i 1,50 w 2000 r. Na wsi omawiany współczynnik był nieco wyższy (1,38) niż w miastach (1,30). Od początku lat dziewięć-

dziesiątych XX wieku jego wartość kształtuje się poniżej 2. Przyjmuje się, że współczynnik dzietności zapewniający zastępowalność pokoleń powinien wynosić 2,1–2,15 i dopiero wówczas kolejne pokolenia są wystarczająco liczne, żeby zapewnić stabilność społeczną i ekonomiczną.

W kraju współczynnik dzietności w 2018 r. osiągnął poziom 1,43 wobec 1,45 w 2017 r. i 1,37 w 2000 r. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na 13. pozycji w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). Najwyższy współczynnik dzietności odnotowano w województwie pomorskim (1,60), następnie w mazowieckim (1,56) i wielkopolskim (1,55), zaś najniższy w województwie opolskim (1,25), świętokrzyskim (1,26) i zachodniopomorskim (1,33).

Wykres 25.
Chart 25.

Współczynnik dzietności ogólnej w 2018 r.
Total fertility rate in 2018

W 2018 r. w skali całego województwa lubelskiego nie było powiatu, w którym współczynnik dzietności osiągnąłby wartość powyżej 2. Najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie łukowskim (1,64), następnie w radzyńskim i łęczyńskim (po 1,50), zaś najniższy w Zamościu (1,10), Białej Podlaskiej (1,12) i w powiecie hrubieszowskim (1,16). Z analizy danych dotyczących dzietności i wieku kobiet mieszkających w danym powiecie wynika, że najwyższy współczynnik dzietności występował w powiatach, w których statystyczna mieszkanka była młodsza od statystycznej mieszkanki województwa lubelskiego, to znaczy mediana wieku kobiet w tych powiatach była niższa niż 43,1 lat.

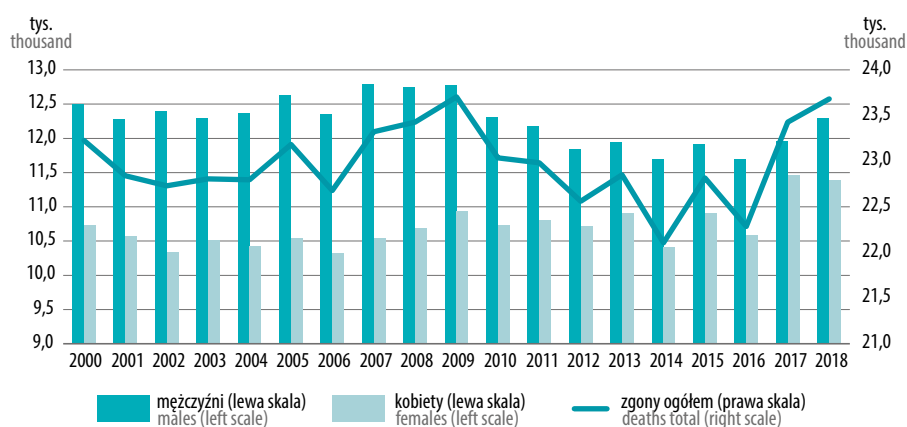
3.5. Zgony

3.5. Deaths

Dane o zarejestrowanych zgonach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2018 r. w województwie lubelskim zmarło 23682 mieszkańców. W porównaniu z 2017 r. liczba zgonów wzrosła o 1,1% (o 255 osób), a w stosunku do 2000 r. o 2,0% (o 454 osób). W 2018 r. w województwie lubelskim więcej zgonów odnotowano na wsi (57,8% ogółu zgonów) niż w mieście. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,9% (przed rokiem 51,1%). W kraju w 2018 r. liczba zgonów była o 2,8% większa niż w 2017 r. i o 12,5% większa niż 2000 r.

Wykres 26. Zgony według płci
Chart 26. Deaths by sex

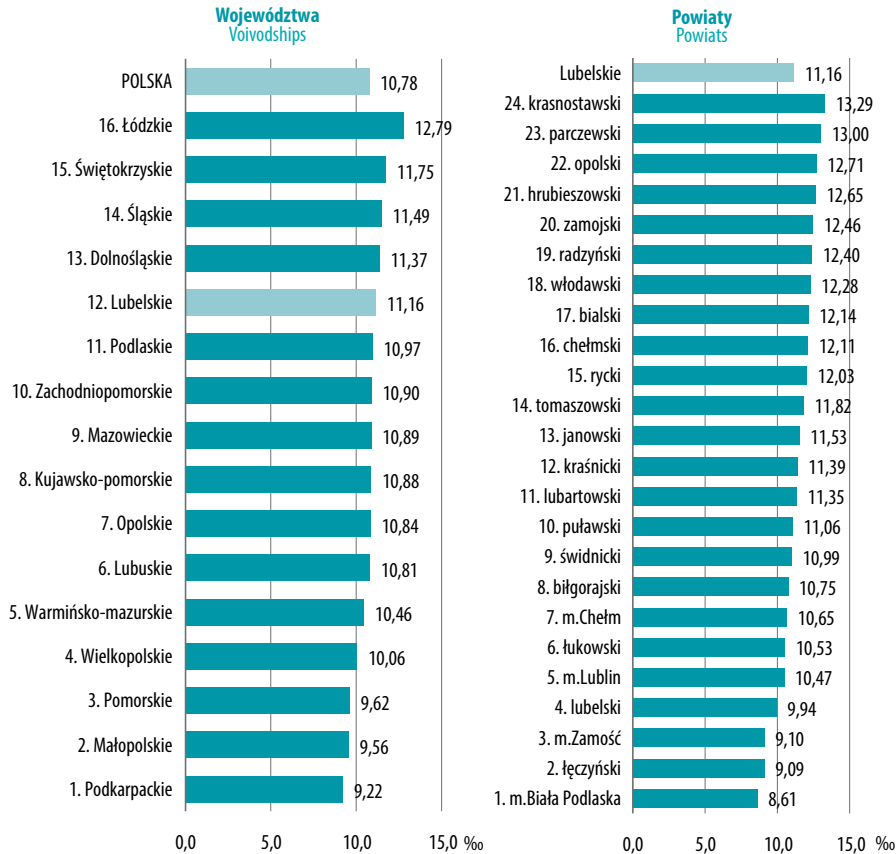
Z danych dotyczących liczby zgonów w latach 2000–2018 przedstawionych na wykresie 26. wynika, że do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2009 r. liczba zgonów systematycznie malała. Jednoroczne niewielkie wzrosty liczby zgonów w latach 2013 i 2015 nie zmieniły ogólnego trendu. Początkiem zmian może być odnotowany w 2017 r. i 2018 r. wzrost liczby zgonów.

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem natężenia zgonów jest współczynnik zgonów. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów przypadających na 1000 ludności. Współczynnik zgonów w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 11,16‰ wobec 11,00‰ w 2017 r. i 10,48‰ w 2000 r. Podobnie jak w poprzednim roku w miastach był niższy (10,12‰) niż na wsi (12,07‰). W kraju w 2018 r. powyższy współczynnik wyniósł 10,78‰ wobec 10,48‰ w 2017 r. i 9,62‰ w 2000 r.

Z powyższych danych wynika, że w województwie lubelskim występuje wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności. Przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje 1. lokatę, a najwyższa ostatnią 16., to w 2018 r. pod względem natężenia zgonów województwo lubelskie zajmowało 12. miejsce w kraju wyprzedzając tylko województwa: dolnośląskie (11,37‰), śląskie (11,49‰), świętokrzyskie (11,75‰) i łódzkie (12,79‰). Najniższy współczynnik umieralności odnotowano w województwie podkarpackim (9,22‰), małopolskim (9,56‰) i pomorskim (9,62‰) (wykres 27. s. 49). W 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie było na 14. miejscu.

Wykres 27.
Chart 27.

Współczynnik zgonów w 2018 r.
Death rate in 2018

Poziom umieralności ogólnej w województwie lubelskim przedstawiony na wykresie 27. wykazuje duże zróżnicowanie przestrzenne. Największe natężenie zgonów w 2018 r. odnotowano w powiecie krasnostawskim (13,29‰), następnie w parczewskim (13,00‰) i opolskim (12,71‰), natomiast najmniejsze w Białej Podlaskiej (8,61‰), w powiecie łączyńskim (9,09‰) i w Zamościu (9,10‰). Z analizy danych dotyczących poziomu umieralności i wieku ludności mieszkającej w danym powiecie wynika, że największe natężenie zgonów występowało w powiatach, w których statystyczny mieszkaniec był starszy od mieszkańca województwa lubelskiego, to znaczy mediana wieku ludności była wyższa niż 41,0 lat.

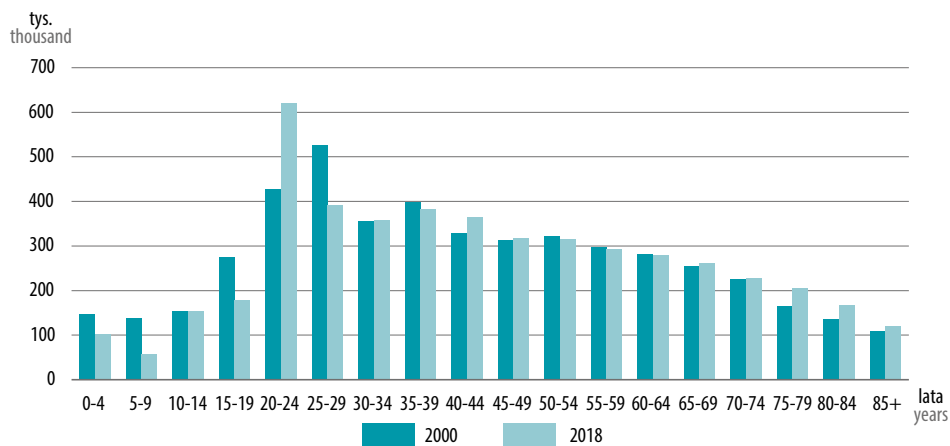
Większym zróżnicowaniem przestrzennym pod względem natężenia zgonów cechowały się gminy województwa lubelskiego. W 2018 r. najwyższy współczynnik zgonów odnotowano w gminie Podedwórze (22,48‰), następnie w gminie Kraśniczyn (21,55‰) i Turobin (18,62‰). Natomiast najniższy w gminach: Łęczna (6,23‰), Wólka (6,82‰), Obsza (7,42‰), Niemce (7,78‰) i Głusk (7,91‰). (tablica XV s. 126).

Z analizy danych dotyczących struktury zgonów według płci i wieku wynika, że w 2018 r. w województwie lubelskim podobnie jak w latach ubiegłych w większości grup wieku umieralność mężczyzn była większa niż kobiet (wykres 28. s. 50). Jest to zjawisko nadwyżki umieralności mężczyzn, które mierzy się zazwyczaj, dzieląc współczynnik umieralności mężczyzn przez współczynnik umieralności kobiet i mnożąc wynik przez 1000. Otrzymany w ten sposób wynik ma prostą interpretację. Tak np. w 2018 r. dla województwa lubelskiego, miernik 621 odnoszący się do grupy wieku od 20 do 24 lat włącznie oznacza, że współczynnik umieralności mężczyzn jest ponad sześciokrotnie większy niż kobiet, inaczej mówiąc na każde 100 zgonów kobiet przypada 621 zgonów mężczyzn.

W wyniku utrzymującej się od lat nadmiernej umieralności mężczyzn, szczególnie wysokiej wśród mężczyzn do pięćdziesiątego roku życia, w starszych rocznikach wśród mieszkańców województwa lubelskiego występuje znaczna przewaga kobiet. W 2018 r. w województwie lubelskim w populacji powyżej 50 roku życia kobiety stanowiły 56,4% ogółu ludności w tej grupie wieku i w każdym następnym roczniku przewaga kobiet się zwiększała.

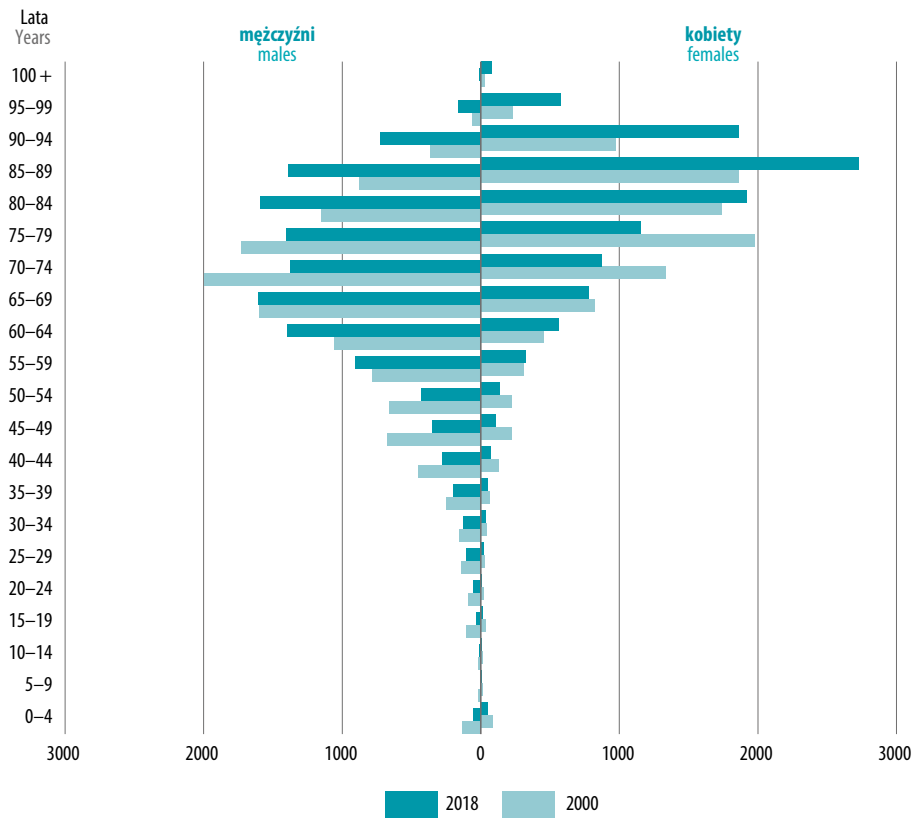
Wykres 28.
Chart 28.

Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn
Rate surplus male mortality

Z porównania struktury zgonów według płci i wieku wynika, że w 2018 r. najwięcej mężczyzn zmarło w wieku 65–69 lat (13,1 % ogółu zgonów mężczyzn), a kobiet w wieku 85–89 lat (23,9% ogółu zgonów kobiet). Mediana wieku osób zmarłych w 2018 r. w województwie lubelskim wyniosła 78,6 lat, przy czym dla mężczyzn była niższa (71,7 lat) niż dla kobiet (84,0 lata). Dla porównania w 2000 r. mediana wieku osób zmarłych była o ponad cztery lata niższa i wynosiła 74,2 lata. Wzrost mediany wieku osób zmarłych jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia. Przeciętne trwanie życia chłopca urodzonego w 2018 r. w województwie lubelskim wyniesie 73,5 lata, a dziewczynki 82,3 lata. Mężczyzna urodzony w 2000 r. przeciętnie przeżyje 69,1 lat, a kobieta 78,5 lat.

Wykres 29. Zgony według płci i wieku zmarłych
Chart 29. Deaths by sex and age of deceased

Przedwczesna umieralność – zgony w wieku poniżej 65 lat – umieralność, której można zapobiec poprzez skuteczne działania reprezentujące promocję zdrowia, profilaktykę chorób, a także właściwe postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne. Umieralność przedwczesna, analizowana także jako „**zgony do uniknięcia**” jest kompleksowym miernikiem skuteczności systemu ochrony zdrowia, w odniesieniu do kontroli zachorowalności i śmiertelności w wybranych grupach chorób, w wymiarze populacyjnym.

Wśród czynników bezpośrednio powiązanych z przedwczesną umieralnością jest przede wszystkim brak diagnozy oraz brak lub nieodpowiednie leczenie. Inne, ważne to: opóźnienia w diagnozie i zbyt późne rozpoczęcie leczenia, niewydolność w zakresie zapobiegania i leczenia powikłań, uchybienia w zakresie zarządzania i koordynacji działań na różnych poziomach opieki, a także kwestie związane z dostępem do opieki medycznej, lokalizacją szpitali i charakterystyki samych pacjentów, zwłaszcza czynniki psychospołeczne (m.in. Westerlingi in. 1996, WHO 2000, Nolte i McKee 2004, OEC D 2010)⁴.

Monitoring przedwczesnej umieralności (zgony w wieku poniżej 65 lat – wiek umowny) dostarcza informacji przydatnych dla kształtowania polityki zdrowia publicznego, opracowania programów i interwencji podejmowanych w celu opóźnienia wystąpienia choroby i niepełnosprawności.

Jednym z mierników dotyczących przedwczesnej umieralności jest współczynnik zgonów osób w wieku

⁴ W. Wróblewska (2017). Zgony możliwe do uniknięcia – opis koncepcji oraz wyniki analizy dla Polski. Studia Demograficzne Nr 1 (161), s. 129–151.

do 65 lat w przeliczeniu na 100 tys. ludności w tej grupie wiekowej. W 2018 r. w województwie lubelskim omawiany współczynnik osiągnął poziom 312 osób wobec 308 osób w 2017 r. i 334 w 2000 r. W Polsce w 2018 r. na 100 tys. ludności w wieku do 65 lat zmarło 316 osób w tej grupie wiekowej wobec 314 osób w 2017 r. i 336 w 2000 r. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na 8. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość współczynnika daje najwyższą pozycję w rankingu. Najniższy współczynnik odnotowano w województwie podkarpackim (244 osoby), następnie w małopolskim (253) i w pomorskim (279). Natomiast najwyższy w województwach: łódzkim (393 osób), dolnośląskim (356) i śląskim (355).

Z analizy danych powiatowych wynika, że najwięcej osób w wieku do 65 lat w przeliczeniu na 100 tys. ludności tej grupy wiekowej w województwie lubelskim zmarło w powiecie parczewskim (432 osoby), następnie w krasnostawskim (364) i hrubieszowskim (357). Natomiast najniższe wartości omawianego współczynnika odnotowano w Zamościu (257 osób), w powiecie lubelskim (272) i biłgorajskim (273).

Zgony według przyczyn podano zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja – (ICE–10). Klasyfikacja opracowana została przez Światową Organizację Zdrowia i obowiązuje w Polsce od 1 stycznia 1997 r.

W 2017 r. podobnie jak w latach ubiegłych głównymi przyczynami zgonów w województwie lubelskim były choroby układu krążenia (44,6% ogółu zgonów) oraz choroby nowotworowe (23,5%). Duży udział miały również zgony z powodu przyczyn niedokładnie określonych⁵ (14,9% ogólnej liczby zgonów) oraz zewnętrzne przyczyny zgonów (5,0%). Dla porównania w 2000 r. zgony na choroby układu krążenia stanowiły 48,6% ogółu zgonów, na choroby nowotworowe 19,9%, z powodu przyczyn niedokładnie określonych 11,7%, a spowodowane zewnętrznymi przyczynami 6,0%.

Mieszkańcy województwa lubelskiego częściej niż mieszkańcy kraju umierają z powodu chorób układu krążenia. W 2017 r. w województwie lubelskim na 100 tys. ludności 490 osób zmarło na choroby układu krążenia wobec 435 w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 13. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje najwyższe miejsce w rankingu. Najmniejsze natężenie zgonów z powodu chorób układu krążenia odnotowano w województwie wielkopolskim (339 osób), następnie w kujawsko-pomorskim (365) i warmińsko-mazurskim (389). Natomiast największe w województwie świętokrzyskim (559 osób na 100 tys. mieszkańców), opolskim (510) i łódzkim (497).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne omawianego wskaźnika występowało w powiatach województwa lubelskiego. W 2017 r. najwięcej zgonów z powodu chorób układu krążenia odnotowano w powiecie krasnostawskim (698 osób na 100 tys. mieszkańców), następnie w opolskim (639) i włodawskim (590). Natomiast najmniej w Białej Podlaskiej (293), Zamościu (306) i w powiecie łęczyńskim (389).

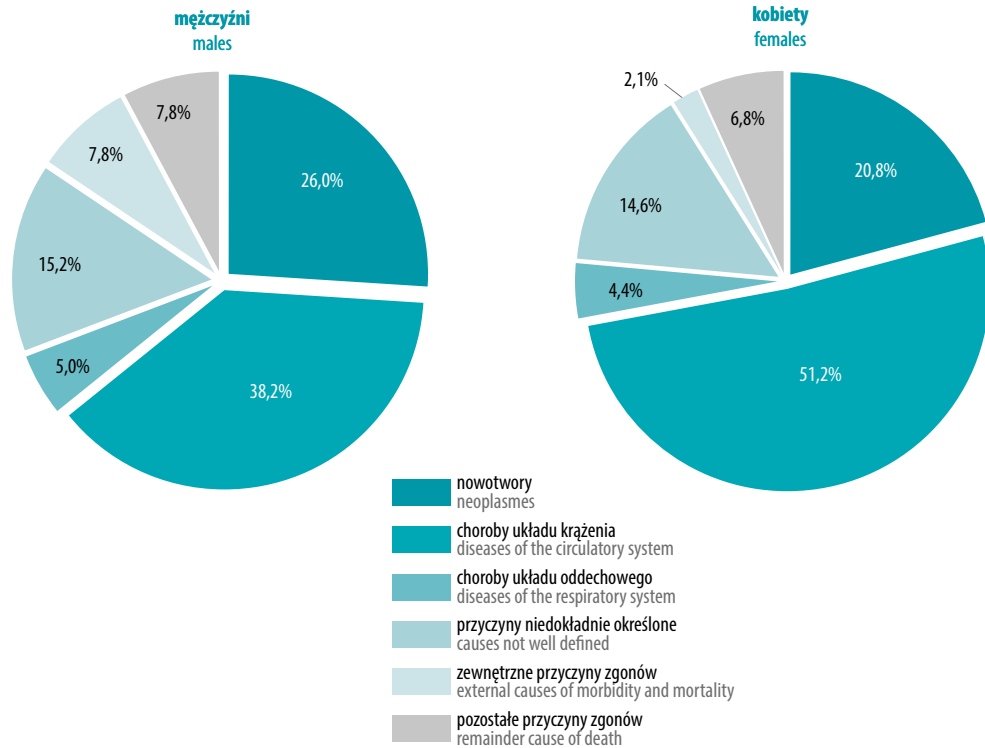
W przypadku zgonów z powodu chorób nowotworowych w 2017 r. w województwie lubelskim odnotowano niższy wskaźnik (258 zgonów na 100 tys. mieszkańców) niż w kraju (278). Pod tym względem w 2017 r. województwo zajmowało 4. miejsce w kraju. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie śląskim (313 osób na 100 tys.) następnie w łódzkim i dolnośląskim (po 309). Natomiast najniższą w województwie podkarpackim (228), podlaskim (247) i małopolskim (250). Również w powiatach województwa lubelskiego występowało duże zróżnicowanie przestrzenne natężenia zgonów z powodu chorób nowotworowych. W 2017 r. najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie lubelskim (188 osób na 100 tys. mieszkańców), następnie w powiecie janowski (200) i w Białej Podlaskiej (209). Natomiast najwyższy w powiecie hrubieszowskim (305), parczewskim (297) i zamojskim (293). Zróżnicowanie przestrzenne obu wskaźników przedstawiono na mapie 9. s. 92.

W 2017 r. w województwie lubelskim mężczyźni częściej niż kobiety umierali z powodu chorób nowotworowych, natomiast kobiety częściej niż mężczyźni umierały na choroby układu krążenia. Średnio na 100 tys. mężczyzn w województwie z powodu choroby nowotworowej zmarło 301 mężczyzn, a z po-

⁵ Jest to specjalnie wydzielona w orzecznictwie tj. w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Przyczyn Zgonów, grupa zdarzeń medycznych służąca do klasyfikacji przypadków przyczyn zgonów, dla których nie zidentyfikowano konkretnej przyczyny zgonu.

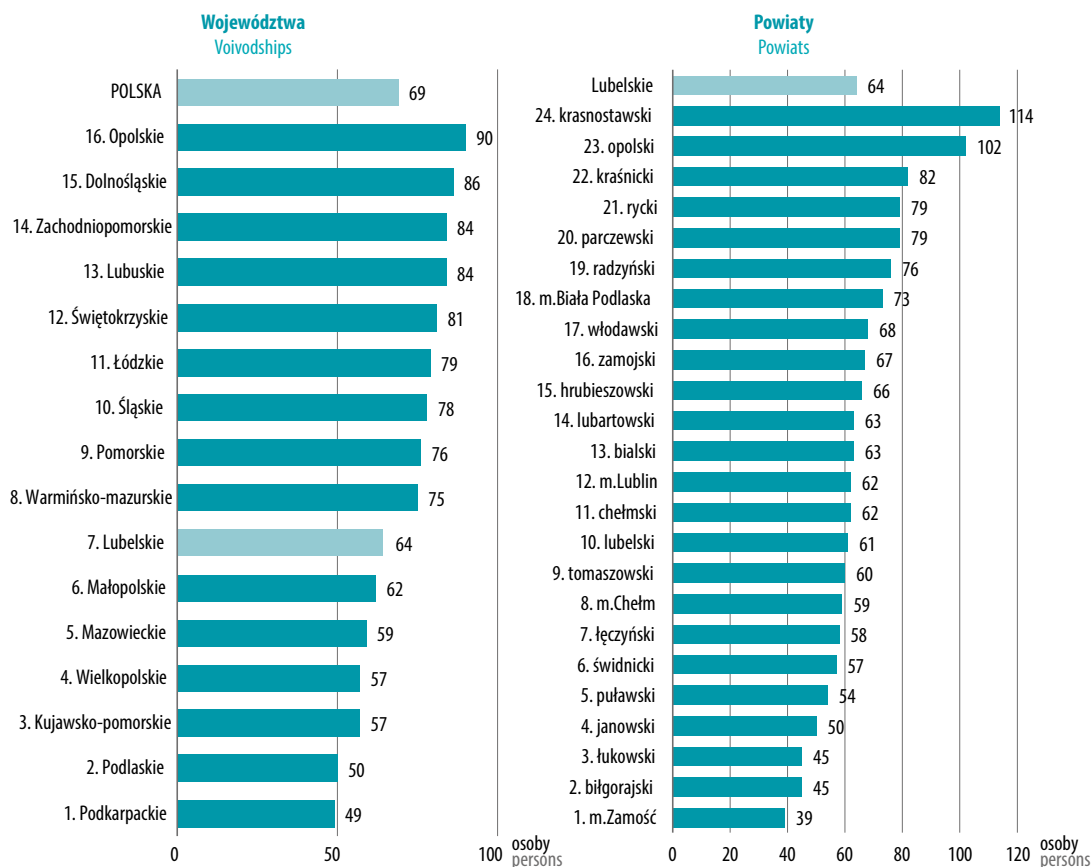
wodu choroby układu krążenia 443. Natomiast na 100 tys. kobiet średnio 217 kobiet zmarło z powodu choroby nowotworowej, a 535 z powodu choroby układu krążenia.

Wykres 30. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2017 r.
Chart 30. Deaths by sex and selected causes in 2017

Jedną z miar określających poziom przedwczesnych zgonów (zgonów do uniknięcia) według przyczyn jest współczynnik zgonów osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności w tym wieku. W 2017 r. w województwie lubelskim na 100 tys. ludności w wieku do 65 lat na choroby układu krążenia zmarły 64 osoby w tej grupie wiekowej wobec 88 w 2000 r. W kraju omawiany współczynnik osiągnął poziom 69 wobec 97 osób w 2000 r. Pod tym względem województwo lubelskie zajmowało 7. miejsce w kraju.

Z danych przedstawionych na wykresie 31 s. 54, wynika, że najniższe wartości omawianego współczynnika odnotowano w województwie podkarpackim (49 osób), następnie w podlaskim (50) i w kujawsko-pomorskim (57). Natomiast najwyższe w województwie opolskim (90), dolnośląskim (86) oraz zachodniopomorskim i lubuskim (po 84).

Wykres 31.
Chart 31.Zgony osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia w 2017 r.
Deaths of persons aged up to 65 caused by diseases of the circulatory system in 2017

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne współczynnika zgonów osób w wieku do 65 lat na choroby układu krążenia na 100 tys. osób w tym wieku odnotowano w powiatach województwa lubelskiego. W 2017 r. w skali całego województwa ponad połowa powiatów miała wyższy współczynnik od średniej wojewódzkiej. Najniższy współczynnik odnotowano w Zamościu (39 osoby), następnie w powiecie biłgorajskim i łukowskim (po 45). Natomiast najwyższy w powiatach: krasnostawskim (114 osób), opolskim (102) i kraśnickim (82).

Zgon niemowlęcia to zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku życia.

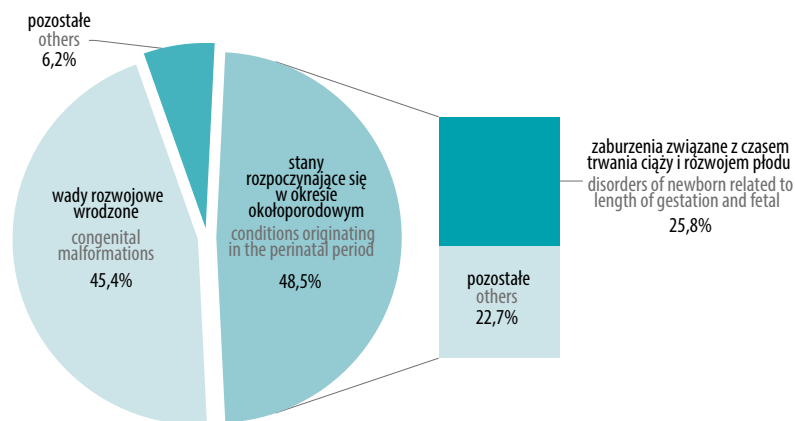
W okresie od stycznia do końca grudnia 2018 r. zarejestrowano 85 zgonów niemowląt. W porównaniu z 2017 r. liczba zgonów niemowląt zmalała o 12,4%, a w stosunku do 2000 r. o 45,9%. W kraju w 2018 r. liczba zgonów niemowląt była o 6,9% mniejsza niż w 2017 r. i o 48,7% mniejsza niż w 2000 r. W 2018 r. w województwie lubelskim więcej zgonów niemowląt zarejestrowano na wsi niż w miastach (50,6% ogółu zgonów niemowląt). Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności chłopców, których udział w ogólnej liczbie zgonów niemowląt w 2018 r. w województwie lubelskim wyniósł 50,6% (przed rokiem 54,6%). Biorąc pod uwagę wiek zmarłych niemowląt to w 2018 r. najczęściej niemowląt (72,9%) zmarło przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia (w okresie noworodkowym), w tym 80,6% w okresie pierwszego tygodnia życia.

Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem natężenia umieralności niemowląt jest współczynnik umieralności niemowląt. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów niemowląt przypadających na 1000 urodzeń żywych. W 2018 r. w województwie lubelskim współczynnik zgonów niemowląt osiągnął poziom 4,23‰ wobec 4,64‰ w 2017 r. i 8,00‰ w 2000 r. W miastach był wyższy (4,63‰) niż na wsi

(3,91‰). W kraju w 2018 r. omawiany współczynnik wyniósł 3,85‰ wobec 3,99‰ w 2017 r. i 8,11‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2018 r. w województwie lubelskim występował wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności niemowląt. W 2018 r. pod względem natężenia zgonów niemowląt województwo lubelskie zajmowało 11. miejsce w kraju, w 2000 r. było na 10 miejscu. Największe natężenie umieralności niemowląt odnotowano w województwie łódzkim (4,43‰), następnie w dolnośląskim (4,25‰) i warmińsko-mazurskim (4,24‰). Natomiast najmniejsze w województwie małopolskim (2,88‰), opolskim (3,26‰) i mazowieckim (3,39‰).

W 2017 r. w województwie lubelskim główną przyczyną zgonów niemowląt były choroby i stany okresu okołoporodowego, czyli powstałe w trakcie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka. Stanowiły one 48,5% ogółu zgonów niemowląt. Drugą, co do wielkości przyczyną zgonów niemowląt były wady rozwojowe wrodzone, stanowiące 45,4% ogółu zgonów niemowląt.

Wykres 32. Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2017 r.
Chart 32. Infant deaths by selected causes in 2017

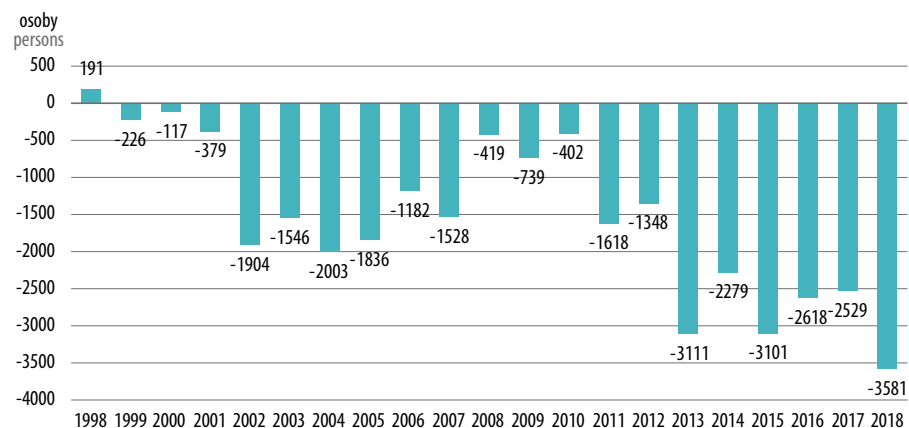

3.6. Przyrost naturalny

3.6. Natural increase

Jednym z głównych czynników decydujących o liczbie i strukturze ludności według wieku i płci jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

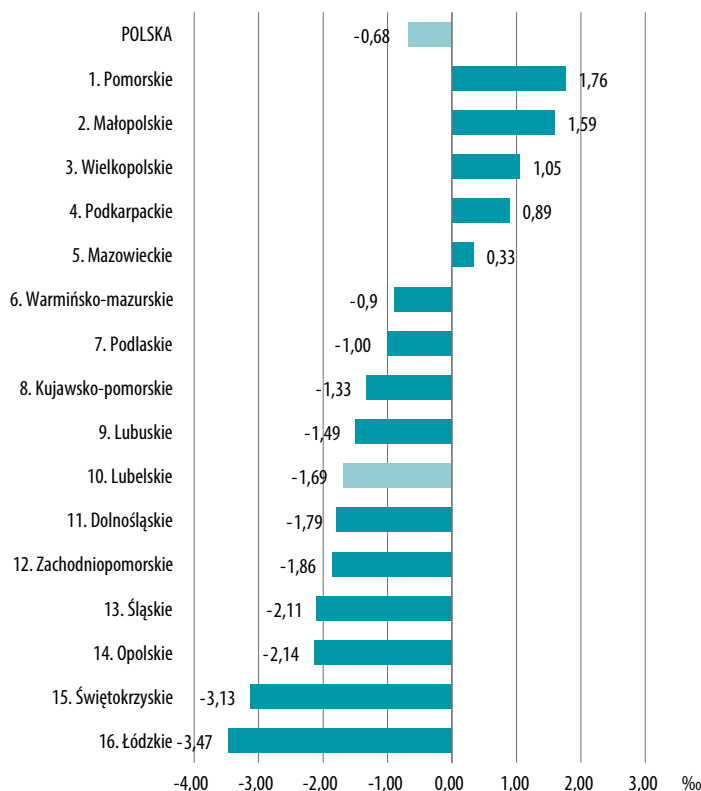
Wykres 33. Przyrost naturalny
Chart 33. Natural increase

W 2018 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2018 r. liczba mieszkańców zmalała o 3581 osób (przed rokiem zmalała o 2529 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 876 osoby), niż na wsi (minus 2705). Dla porównania w 2000 r. w miastach przybyło 1483 osoby, a na wsi ubyło 1600 osób. W kraju w okresie od 2000 do 2017 r. ujemny przyrost naturalny występował w latach 2002–2005 i 2013–2018. W 2018 r. w kraju naturalny ubytek ludności wyniósł minus 26022 osoby wobec minus 870 osób w 2017 r. i 10320 osób w 2000 r.

Miarą przyjętą w porównania województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem wielkości przyrostu naturalnego jest współczynnik wyrażający stosunek przyrostu naturalnego do średniej liczby ludności i mnożony przez 1000. Współczynnik ten daje obraz tempa wzrostu/spadku liczby ludności badanej populacji. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 1,69‰ wobec minus 1,19‰ w 2017 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W miastach w 2018 r. ukształtował się na poziomie minus 0,89‰, a na wsi minus 2,38‰ (przed rokiem w miastach minus 0,04‰, a na wsi minus 2,18‰). W kraju w 2018 r. powyższy współczynnik osiągnął poziom minus 0,68‰ wobec minus 0,02‰ w 2017 r. i 0,27‰ w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika przyrostu naturalnego w 2018 r. województwo lubelskie zajmowało 10. (w 2000 r. było na 11. pozycji). Przyrost naturalny ludności odnotowano w pięciu województwach, w tym największy w województwie pomorskim (1,76‰), następnie w małopolskim (1,59‰) i wielkopolskim (1,05‰). Natomiast największym ubytkiem naturalnym ludności charakteryzowały się województwa: łódzkie (minus 3,47‰), świętokrzyskie (minus 3,13‰) i opolskie (minus 2,14‰)(wykres 34.).

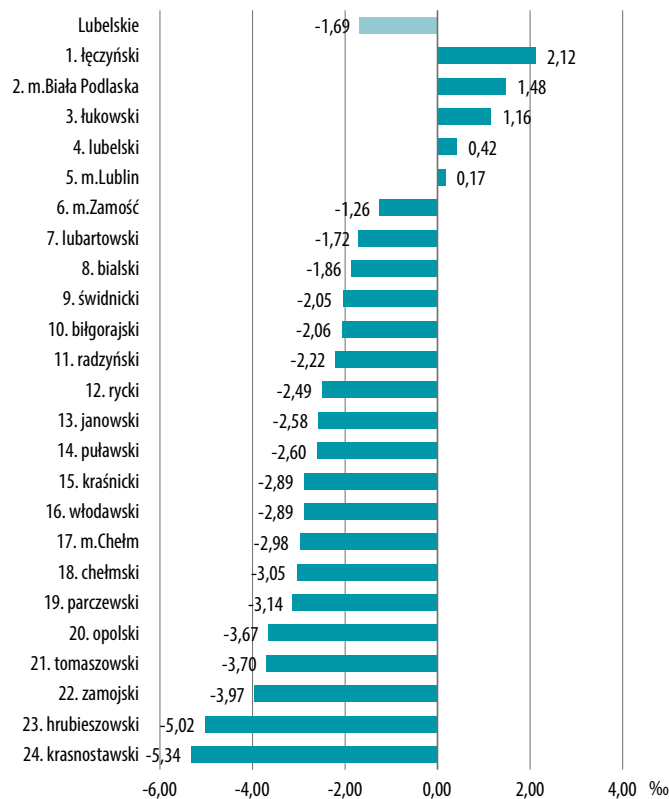
Wykres 34. Przyrost naturalny według województw w 2018 r.
Chart 34. Natural increase by voivodships 2018

Zróżnicowanie przestrzenne przyrostu naturalnego w województwie lubelskim według powiatów zaprezentowano na wykresie 35. W skali całego województwa w 2018 r. podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach ujemnych. Największy ubytek naturalny ludności odnotowano w powiecie krasnostawskim (minus 5,34‰), następnie w hrubieszowskim (minus 5,02‰) i zamojskim (minus 3,97‰). W pięciu powiatach odnotowano dodatni przyrost naturalny, w tym największy w powiecie łęczyńskim (2,12‰), w Białej Podlaskiej (1,48‰) i w powiecie łukowskim (1,16‰).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne omawianego współczynnika występowało w gminach województwa lubelskiego. W 2018 r. w trzech gminach województwa (Kraśnik, Leśna Podlaska i Łabunie) bilans przyrostu naturalnego był zerowy, a w pozostałych 176 ujemny. Największy przyrost naturalny odnotowano w gminie Wólka (6,74‰), następnie w gminie miejsko-wiejskiej Łęczna (5,63‰) i Łuków (5,59‰). Natomiast największy ubytek naturalny ludności odnotowano w gminie Podedwórze (12,76‰), Kraśniczyn (12,12‰) i Turobin (11,66‰).

Wykres 35. Przyrost naturalny według powiatów w 2018 r.
Chart 35. Natural increase by powiats in 2018

3.7. Dynamika demograficzna

3.7. Demographic dynamics

Przyrost naturalny wyraża bezwzględną różnicę między liczbami urodzeń i zgonów, nie wyraża więc wzajemnych proporcji między oboma składnikami. Współczynnik dynamiki demograficznej odwrotnie jest niezależny od bezwzględnej wartości składników przyrostu naturalnego, zależy natomiast od ich wzajemnej proporcji.

Współczynnik dynamiki demograficznej wyraża stosunek liczby urodzeń w badanym roku do liczby zgonów w tymże roku. Może on przyjmować wartości:

- $0 < WD < 1$, gdy roczna liczba urodzeń nie kompensuje rocznej liczby zgonów,
- $WD = 1$, gdy roczna liczba urodzeń równa się rocznej liczbie zgonów,
- $WD > 1$, gdy roczna liczba urodzeń kompensuje roczną liczbę zgonów.

W 2018 r. w województwie lubelskim współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie 0,849 wobec 0,892 w 2017 r. i 0,995 w 2000 r. Oznacza to, że liczba urodzeń była mniejsza niż liczba zgonów, co z kolei przyczynia się do zmniejszenia liczby ludności. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej w 2018 r. osiągnął poziom 0,937 wobec 0,998 w 2017 r. i 1,028 w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika dynamiki demograficznej w 2018 r. województwo lubelskie podobnie jak pod względem współczynnika przyrostu naturalnego zajmowało 10. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 11.). Przewaga liczby urodzeń nad liczbą zgonów występowała tylko w pięciu województwach: w pomorskim (1,183), małopolskim (1,166), wielkopolskim (1,104), podkarpackim (1,097) i mazowieckim (1,030) (mapa 8. s. 90).

Zróznicowanie przestrzenne współczynnika dynamiki demograficznej w województwie lubelskim według powiatów przedstawiono na mapie 8. s. 90. Z powyższych danych wynika, że między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego występuje duże zróżnicowanie pod względem wartości współczynnika dynamiki demograficznej. W 2018 r. w skali całego województwa lubelskiego podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach poniżej zera, czyli wystąpił ubytek ludności. Tylko w pięciu powiatach województwa wartość omawianego współczynnika osiągnęła poziom powyżej zera. Najwyższe wartości odnotowano w powiecie łęczyńskim (1,234), następnie w Białej Podlaskiej (1,172) i w powiecie łukowskim (1,110), zaś najniższe w powiecie krasnostawskim (0,599), hrubieszowskim (0,603) i zamojskim (0,682).

Z danych przedstawionych na mapie 8. s. 91 wynika, że w gminach województwa lubelskiego występuje jeszcze większe zróżnicowanie omawianego współczynnika niż w powiatach. W 2018 r. w trzech gminach województwa (Leśna-Podlaska, gmina Kraśnik i Łabunie) występowała równowaga pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. W 35 gminach roczna liczba urodzeń kompensowała roczną liczbę zgonów, przy czym najwyższą wartość powyższy współczynnik przyjmował w gminie Wólka (1,988), następnie w gminie miejsko-wiejskiej Łęczna (1,904) w gminie Łuków (1,706), Puchaczów (1,583) i Głusk (1,322). W pozostałych gminach województwa lubelskiego współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie poniżej zera, co oznacza, że liczba urodzeń nie kompensowała liczby zgonów. Najniższe wartości odnotowano w gminie Krzczonów (0,346), następnie Dubienka (0,355) i Wysokie (0,364).

Rozdział 4

Chapter 4

Migracje ludności

Migration of population

4.1. Migracje ludności na pobyt stały

4.1. Migration of population for permanent residence

Dane dotyczące migracji ludności na pobyt stały za 2000 r. opracowane były przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie dokumentów przekazywanych przez komórki ewidencji gmin. Natomiast za lata 2017 i 2018 pochodzą z rejestru PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności), którego gestorem jest Ministerstwo Cyfryzacji.

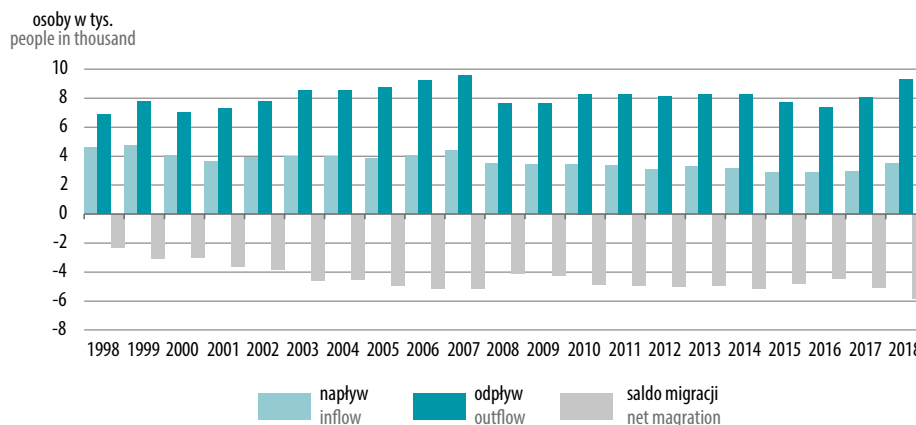
Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).

W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się ruch międzywojewódzki, czyli przemieszczanie ludności z jednego województwa do innego województwa oraz ruch wewnątrzwojewódzki, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub ubytku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje.

Wykres 36.
Chart 36.

Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały
Intervoidodeship migration of population for permanent residence

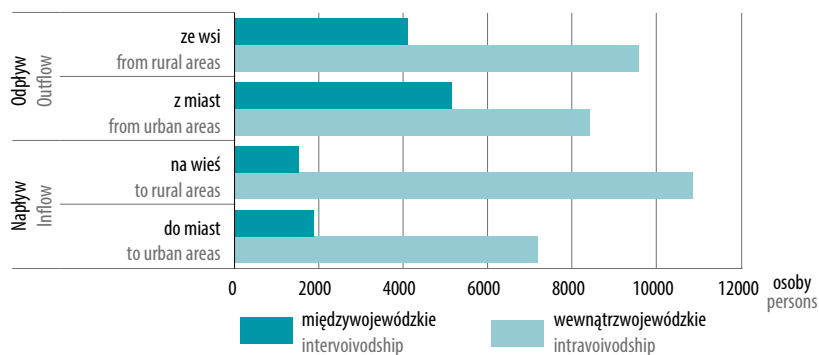

Województwo lubelskie jest obszarem odpływowym. Z przedstawionych danych w poprzednich rozdziałach wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

Tabela 5.
Table 5.**Migracje ludności na pobyt stały**
Migration of population for permanent residence

Wyszczególnienie Specification	2000	2017	2018	
	ogółem total			2017=100
Migracje wewnętrzne: Internal migration:				
napływ inflow	23107	19162	21523	112,3
odpływ outflow	26076	24234	27327	112,8
w tym migracje międzywojewódzkie: of which Intervoivodship migration:				
napływ inflow	4028	2982	3491	117,1
odpływ outflow	6997	8054	9295	115,4
Migracje zagraniczne: International migration:				
imigracja immigration	147	620	737	118,9
emigracja emigration	260	341	292	85,6
Ogólne saldo migracji Total net migration	-3082	-4731	-5359	x
Ogólne saldo migracji na 1000 osób Total net migration per 1000 population	-1,39	-2,22	-2,53	x
Saldo migracji zagranicznych Net international migration	-113	341	445	x
Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób Net international migration per 1000 population	-0,05	0,16	0,21	x

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2018 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 5359 osób (w 2017 r. o 4731 osób, a w 2000 r. o 3082 osoby). W miastach ubyło 4234 mieszkańców, a na wsi 1125 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2018 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (9259 osób) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (3491).

Wykres 37.
Chart 37.**Migracje wewnętrzne według kierunków w 2018 r.**
Internal migration by directions in 2018

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem wielkości migracji stałych jest współczynnik salda migracji. Współczynnik ten wyraża się poprzez różnicę między liczbą osób przybyłych do danej jednostki administracyjnej, a liczbą osób, które ją opuściły przypadającą na 1000 osób. Współczynnik salda migracji stałych ogółem w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,53‰ wobec minus 2,22‰ w 2017 r. i minus 1,39‰ w 2000 r. Natomiast saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość dodatnią i wyniosło 0,21‰ wobec 0,16‰ w 2017 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W kraju ogólne saldo migracji stałych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 r. osiągnęło poziom 0,09‰ wobec 0,04‰ w 2017 r. i minus 0,51‰ w 2000 r. Pod tym względem w 2018 r. województwo lubelskie uplasowało się na ostatnim 16. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 14. miejscu). W przypadku salda migracji tylko pięć województw charakteryzowało się dodatnim bilansem ruchu wędrownego, w tym najwyższe wartości odnotowano w województwie mazowieckim (3,10‰), następnie w pomorskim (2,18‰) i małopolskim (1,63‰) (mapa 10. s. 94).

Z analizy danych dotyczących wielkości współczynnika salda migracji stałych w powiatach województwa lubelskiego wynika, że największy ubytek ludności w 2018 r. wynikający z przewagi odpływu nad napływem odnotowano w Chełmie (ponad 7 osób na 1000 mieszkańców), następnie w Zamościu (prawie 7 osób) i w powiecie ryckim (ponad 6 osób). Przyrost liczby mieszkańców zarejestrowano tylko w powiecie lubelskim (ponad 6 osób na 1000 mieszkańców).

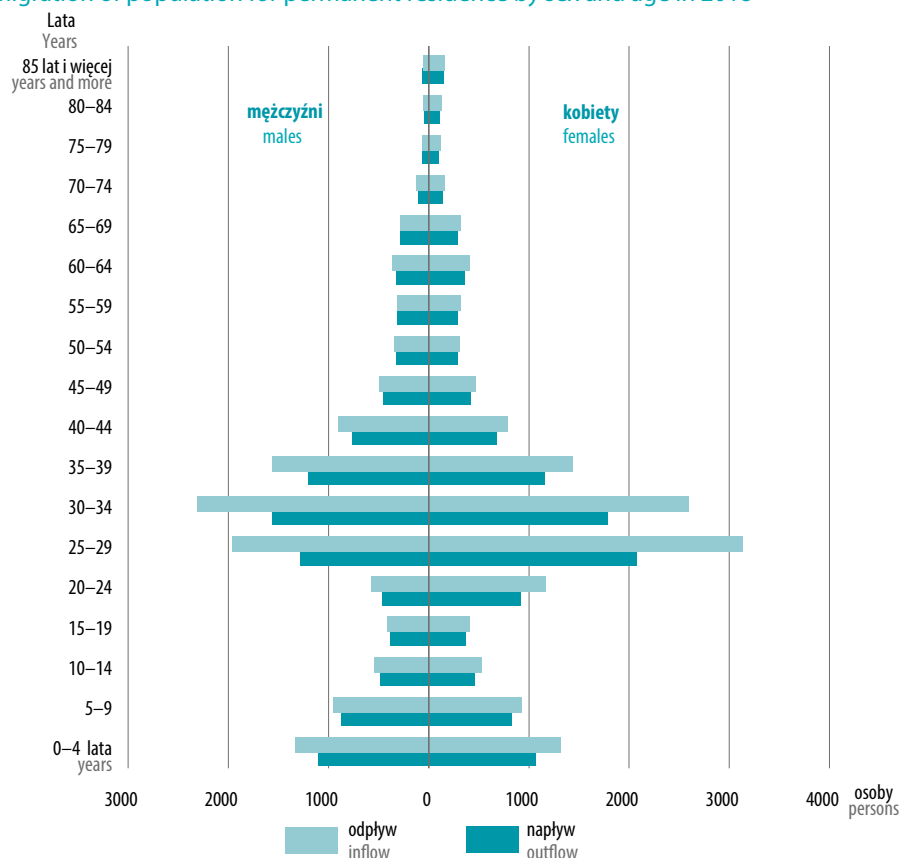
Jeszcze większe zróżnicowanie salda migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców występowało pomiędzy poszczególnymi gminami województwa lubelskiego. W wyniku dodatniego salda migracji w 46 gminach województwa odnotowano przyrost liczby mieszkańców. Najwięcej osób przybyło w gminie Głusk (na każdy 1000 mieszkańców przybyło 30 nowych osób), następnie w gminie Mełgiew (17 osób) i Konopnicy (prawie 14 osób). Natomiast największy ubytek ze względu na występujące ujemne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Ulhówek (prawie 18 osób), następnie w gminie Białopole (ponad 16 osób) i Grabowiec (prawie 16 osób). W dwóch gminach (Sławatycze i Krynice) saldo migracji nie spowodowało zmian w stanie ludności. Zróżnicowanie przestrzenne ogólnego salda migracji stałych występujące między poszczególnymi powiatami i gminami województwa lubelskiego przedstawiono na mapie 10. na s. 94 i 95.

Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt stały wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają stałe miejsce zamieszkania. W 2018 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt stały, jak i wymeldowanych z pobytu stałego w ruchu wewnętrznym przeważały kobiety (napływ – 53,2%, odpływ – 53,7%).

Porównując wiek osób migrujących to zarówno wśród osób, które przybyły do województwa lubelskiego na stałe w ruchu wewnętrznym, jak i wśród osób, które wyjechały z województwa lubelskiego przeważały osoby młode. Najczęściej migrowały osoby w wieku 25–29 lat (napływ – 15,6%, odpływ – 18,6%), następnie w wieku 30–34 lat (napływ – 15,5%, odpływ – 18,0%) oraz 35–39 lat (napływ i odpływ po 11,0%). Z analizy danych dotyczących wieku i płci osób migrujących wynika, że najczęściej kobiet migrowało w wieku 25–29 lat (napływ – 18,1%, odpływ – 21,3%), a mężczyzn w wieku 30–34 lata (napływ – 15,5%, odpływ – 18,3%) (wykres 38. s. 62).

Wykres 38.
Chart 38.

Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2018 r.
Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2018

W ruchu międzywojewódzkim, który stanowił 16,2% (3491 osób) napływu wewnętrznego i 34,0% (9295 osób) odpływu najwięcej osób zarówno wyjechało (55,8% ogółu mieszkańców, którzy opuścili na stałe województwo lubelskie), jak i przyjechało (37,8% ogółu osób przybyłych na stałe) do i z województwa mazowieckiego.

Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę (emigracja) i przyjazdy do kraju z zagranicy (imigracja) w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

W 2018 r. z powodu wyjazdu na stałe za granicę województwo lubelskie opuściło 292 mieszkańców, natomiast przybyło na stałe do województwa lubelskiego z zagranicy 737 osób. Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w 2018 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość 445 osób wobec 341 w 2017 r. i minus 113 w 2000 r. Aktualnie trudno jest ocenić, czy saldo migracji zagranicznych na pobyt stały zmieniło trend z ujemnego na dodatni (w latach 2000–2014 przeważnie występowało ujemne saldo), czy też jest efektem braku kompletności danych o emigracjach na pobyt stały rejestrowanych przez biura ewidencji poszczególnych gmin⁷.

⁷ Przyczyna braku kompletności danych może wynikać z wprowadzenia w 2015 r. zmian we wzorach formularzy meldunkowych. W miejsce obowiązującego do tej pory wspólnego wzoru, dotyczącego zarówno wymeldowania pod inny adres w kraju, jak i za granicę, wprowadzono dwa - osobny na kraj oraz drugi - na stały wyjazd za granicę. Mogło to powodować, że osoby wyjeżdżające na stałe za granicę podczas wymeldowywania wypełniały niewłaściwy formularz, zatem taki fakt nie mógł być uwzględniony w statystykach jako emigracja. Dodatkowo, w ostatnich latach było zapowiadane (w tym szeroko w mediach) zniesienie obowiązku meldunkowego. Fakt ten oraz brak adresu w nowych dowodach osobistych mogły stworzyć wrażenie, że nie ma potrzeby zgłaszania w gminach zmiany miejsca zamieszkania. Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności obowiązek dokonania zameldowania (i wymeldowania - w przypadku wyjazdu na stałe za granicę) nadal obowiązuje.

Najwięcej osób do województwa lubelskiego przybyło z Wielkiej Brytanii (25,2%), następnie z Ukrainy (24,3%) i z Niemiec (8,0%). Wśród emigrantów podobnie jak wśród imigrantów najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które wyjechały do Wielkiej Brytanii (34,9%), następnie do Niemiec (17,1%) i Stanów Zjednoczonych Ameryki (8,9%) (mapa 11. s. 96).

Z analizy danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały wynika, że w 2018 r. mężczyźni częściej niż kobiety zmieniali miejsce zamieszkania. W ogólnej liczbie emigrantów mężczyźni stanowili 51,7%, a wśród imigrantów 51,8%. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to wśród emigrantów przeważały osoby młode, a wśród imigrantów dzieci. Najwięcej osób wyjechało na stałe za granicę z województwa lubelskiego w wieku 30–34 lat (17,5% ogółu emigrantów), następnie w wieku 25–29 lat (13,4%) i 35–39 lat (po 12,3%). Natomiast najwięcej zameldowanych na pobyt stały z zagranicy zostało dzieci w wieku 0–4 lat (39,8% ogółu imigrantów), następnie w wieku 5–9 lat (10,3%) oraz osób w wieku 25–29 lat (7,1%).

Dane dotyczące migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy pochodzą z cyklicznie przeprowadzanego przez GUS badania statystycznego ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

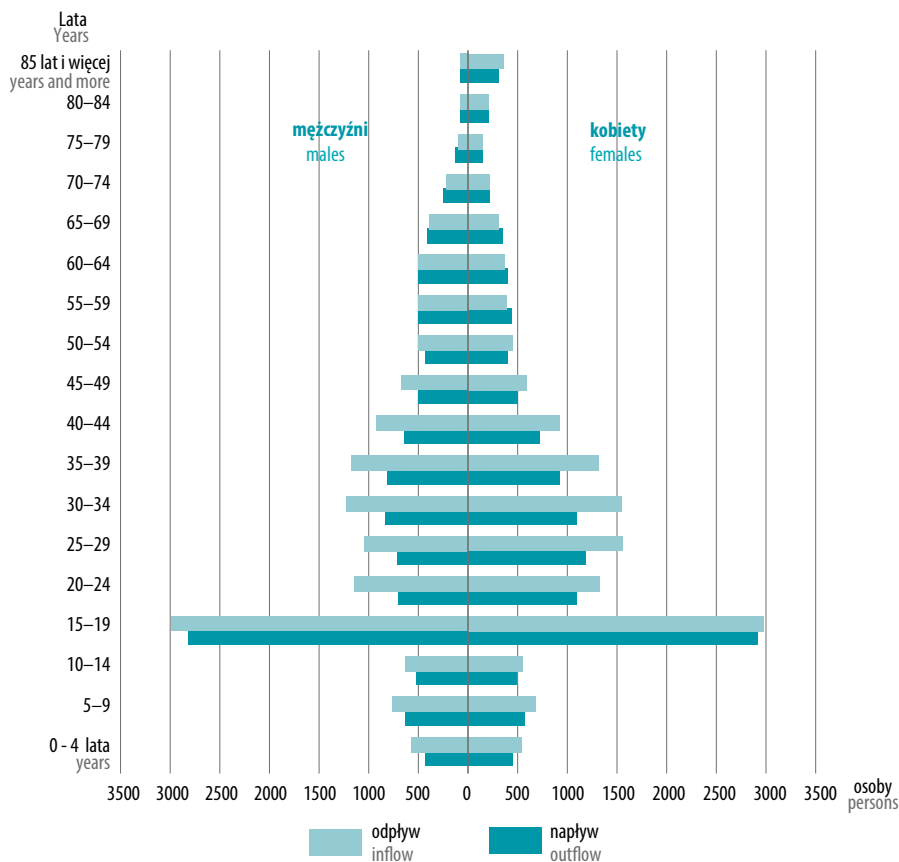
4.2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące

4.2. Internal migration of population for temporary stay above 3 months

W dniu 31 grudnia 2018 r. w województwie lubelskim w ruchu wewnętrznym na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowane były 23342 osoby, natomiast 27885 osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania. W porównaniu z poprzednim rokiem zarówno liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy jak i liczba osób czasowo nieobecnych w miejscu zamieszkania zmalała o 5,1%. Wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące 74,5% (17379 osób) stanowiły osoby, które zmieniły miejsce zamieszkania w granicach województwa lubelskiego, a 25,5% (5963 osoby) przybyło z innego województwa. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób przybyło z województwa mazowieckiego (33,9% ogółu osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące), następnie z podkarpackiego (16,6%) i śląskiego (10,5%). Spośród mieszkańców województwa czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania 62,3% (17379 osób) przebywało nadal na terenie województwa lubelskiego, a 37,7% (10506 osób) poza jego granicami. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób na pobyt czasowy wyjechało do województwa mazowieckiego (37,7% ogółu osób, które opuściły województwo lubelskie), następnie do podkarpackiego (13,4%) i małopolskiego (8,9%).

Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają miejsce zamieszkania. W 2018 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy, jak i wśród osób czasowo nieobecnych przeważały kobiety (napływ – 53,0%, odpływ – 51,6%). Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących, to zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, jak i wśród mieszkańców czasowo nieobecnych, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 15–19 lat (napływ – 24,5%, odpływ – 21,4%).

Wykres 39. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2018 r.
 Stan w dniu 31 XII
 Chart 39. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2018
 As of December 31

4.3. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy

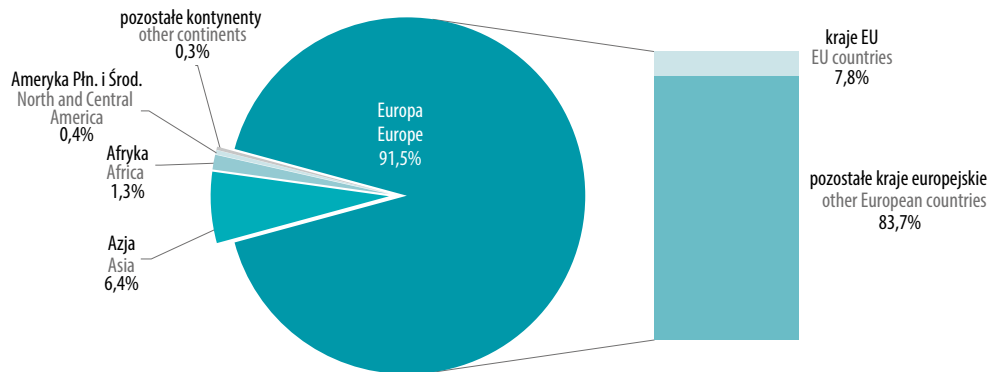
4.3. International migration of population for temporary stay

W dniu 31 grudnia 2018 r. w województwie lubelskim na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 7625 stałych mieszkańców innych krajów. Większość z tych osób (86,1%) przebywała w województwie lubelskim przez okres do 1 roku (migracje krótkookresowe). Migracje długookresowe (okres pobytu powyżej 12 miesięcy) stanowiły 13,9%. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy w dniu 31 XII 2018 r. w województwie lubelskim wzrosła o 11,8%. Najwięcej osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w województwie lubelskim przybyło z Ukrainy 4932 osób (64,7%), w tym 4369 osób (88,6%) to imigranci krótkookresowi i z Białorusi 1151 osób (15,1%) w tym 1057 (91,8%) osób to imigranci krótkookresowi. Najczęściej cudzoziemcy przyjeżdżali na pobyt czasowy do Lublina (38,7% ogółu).

Wykres 40. Osoby przybyłe z zagranicy zameldowane na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według kontynentu poprzedniego zamieszkania w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 40. Persons who arrived from abroad registered for 3 months in 2018 by previous continent of residence As of December 31

Według danych ewidencji ludności w dniu 31 XII 2018 r. w województwie lubelskim 1057 osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania w związku z wyjazdem za granicę na okres ponad 6 miesięcy. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba osób, które dokonały wymeldowania na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy zmalała o 14,1%. Najwięcej osób na pobyt czasowy z województwa lubelskiego wyjechało do Wielkiej Brytanii (39,9% ogółu emigrantów), następnie do Niemiec (15,0%) oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki (6,4%). Najczęściej wyjeżdżali mieszkańcy Lublina (18,4% ogółu emigrantów), następnie powiatu biłgorajskiego (17,6%) i łukowskiego (9,7%).

Z danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt czasowy wynika, że mężczyźni częściej niż kobiety zmieniają na pobyt czasowy miejsce zamieszkania (wyjeżdżając/przyjeżdżając z zagranicy). W 2018 r. zarówno wśród imigrantów (59,1% ogółu imigrantów), jak i wśród emigrantów (57,1%) przeważali mężczyźni. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to podobnie jak w ubiegłych latach wśród emigrantów i imigrantów przeważały osoby młode. Najwięcej osób z województwa lubelskiego wyjechało za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy w wieku 35–39 lat (18,2% ogółu emigrantów), następnie w wieku 30–34 lat (15,1%) i 5–9 lat (14,9%). Natomiast najwięcej cudzoziemców przybyło do województwa lubelskiego na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w wieku 15–19 lat (23,1%), następnie w wieku 20–24 lat (17,1%) i 25–29 lat (10,2%).

Rozdział 5

Chapter 5

Potencjał demograficzny

Demographic potential

5.1. Zastosowana metoda badawcza i dobór zmiennych

5.1. Applied research method and variable selection

W poprzednich rozdziałach przedstawiono dane i wskaźniki ilościowe dotyczące stanu i struktury ludności oraz ruchu naturalnego i migracji. Z zaprezentowanych danych wynika, że województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych, od lat systematycznie maleje liczba ludności zarówno ze względu na notowany ujemny przyrost naturalny jak i ujemne saldo migracji. Stałym negatywnym trendem występującym w województwie jest starzenie się populacji w wyniku obserwowanego od początku lat 90. XX wieku zmniejszenia dzietności kobiet oraz wydłużenia przeciętnego czasu trwania życia.

W niniejszym rozdziale podjęto próbę oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego wykorzystując taksonomiczną bezwzorcową syntetyczną miarę rozwoju. Oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego, jak i określenie jego miejsca na tle pozostałych województw oraz oceny poszczególnych powiatów i gmin województwa dokonano na podstawie wskaźnika syntetycznego. Wskaźnik ten obliczony został przy uwzględnieniu następujących zmiennych diagnostycznych: współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, ogólne saldo migracji na 1000 ludności i indeks starości. Wybrane zmienne diagnostyczne podzielono na dwa podzbiory stymulanty i destymulanty.

Stymulanta – zmienna, której wysoka wartość jest pożądana z punktu widzenia ogólnej charakterystyki badanego zjawiska.

Destymulanta – zmienna, której wysoka wartość jest niepożądana z punktu widzenia ogólnej charakterystyki badanego zjawiska.

Tabela 6.
Table 6.

Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego
Set of diagnostic ratios of demographic potential

Symbol Symbol	Wskaźnik Ratio	Charakter wskaźnika Type of ratio
x_1	współczynnik urodzeń birth rate	stymulanta stimulant
x_2	współczynnik zgonów death rate	destymulanta destimulant
x_3	ogólne saldo migracji na 1000 ludności total net migration per 1000 population	stymulanta stimulant
x_4	indeks starości ageing ratio	destymulanta destimulant

Zestaw zmiennych diagnostycznych, stanowiący podstawę sporządzanych rankingów, decyduje o zajmowanej pozycji. Ich dobór powinien być podporządkowany celowi, w jakim ranking jest tworzony. Różne zestawy mogą skutkować odmienną oceną poziomu badanego zjawiska złożonego. Przy wyborze zmiennych brano pod uwagę kryteria merytoryczne i dostępność danych. Zmienne zakwalifikowane do badania cechowały się wysoką wartością merytoryczną, mierzalnością, dostępnością danych liczbowych na poziomie powiatu i gminy, dobrą jakością i były wynikiem przeglądu literatury przedmiotu. Aby zredukować wpływ wielkości województw, powiatów i gmin na uzyskane wartości zmiennych diagnostycznych

nych, zmienne ilościowe zostały przeliczone na zmienne wskaźnikowe. Selekcja wybranych zmiennych diagnostycznych polegała na zastosowaniu kryterium różnicowania wyników pomiędzy powiatami województwa lubelskiego przekraczającego 10% (mierzonego przy zastosowaniu klasycznego współczynnika zmienności) oraz na występowaniu wysokiej korelacji pomiędzy wybranymi zmiennymi na poziomie wojewódzkim. Wartość współczynnika korelacji Pearsona wskazuje na istnienie dużej korelacji w odniesieniu do współczynnika urodzeń i salda migracji (0,75) oraz współczynnika zgonów i indeksu starości (0,80). W przeprowadzonym badaniu wszystkim wskaźnikom diagnostycznym przypisano stałą wagę (równą 1), nadając im w ten sposób jednakowe znaczenie.

Kolejnym krokiem analizy było doprowadzenie zmiennych diagnostycznych do porównywalności, poprzez nadanie im wartości niemianowanych i normalizację oraz ujednoczenie typu zmiennych, tj. nadanie wszystkim zmiennym charakteru stymulanty. W niniejszej publikacji, w celu normalizacji wartości cech, wykorzystano przekształcenie, w którym podstawą odniesienia były wartości optymalne (najlepsze) zmiennych diagnostycznych, zależne od tego, czy dana zmienna jest stymulantą czy destymulantą. Zastosowaną transformację można zapisać wzorem:

dla stymulanty

$$sZ_{ik} = \frac{X_{ik} - X_{ik(\min)}}{X_{ik(\max)} - X_{ik(\min)}}$$

dla destymulanty

$$dZ_{ik} = \frac{X_{ik(\max)} - X_{ik}}{X_{ik(\max)} - X_{ik(\min)}}$$

gdzie:

Z_{ik} – znormalizowana wartość k-tej zmiennej dla i-tego miernika

X_{ik} – wartość k-tej zmiennej dla i-tego obiektu

$X_{ik(\max)}$ – najwyższa wartość k-tej zmiennej dla i-tego miernika

$X_{ik(\min)}$ – najniższa wartość k-tej zmiennej dla i-tego obiektu

W wyniku normalizacji, każdy ze wskaźników częściowych został przekształcony we wskaźnik mieszczący się w przedziale od 0 do 1 i mający charakter stymulanty. W przypadku zmiennych, będących stymulantami – najwyższa wartość wskaźnika po przekształceniu dawała najwyższą znormalizowaną wartość, co z kolei dawało danej jednostce podziału terytorialnego 1. miejsce. W przypadku zmiennych, będących oryginalnie destymulantami, odwrotnie – najwyższą znormalizowaną wartość i równocześnie najwyższą lokatę uzyskiwano w przypadku wskaźnika o najniższej wartości.

Po znormalizowaniu wartości cech diagnostycznych przystąpiono do konstrukcji syntetycznego wskaźnika. Wykorzystana została w tym celu taksonomiczna bezwzorcowa metoda agregacji zmiennych polegająca na uśrednieniu znormalizowanych wartości zmiennych diagnostycznych. Wartości obliczonego miernika syntetycznego mieszczą się w przedziale od 0 do 1 i im wyższa jest jego wartość tym dana jednostka podziału terytorialnego posiada lepszy potencjał demograficzny.

Wartości miernika syntetycznego wyznaczone dla poszczególnych jednostek podziału terytorialnego (województw, powiatów i gmin) pozwoliły na ich liniowe uporządkowanie i pogrupowanie. Grupowania dokonano metodą odchyłeń standardowych, w której zbiór badanych obiektów jest dzielony na cztery grupy, zawierające obiekty o wartościach zmiennej syntetycznej należącej do następujących przedziałów klasowych:

Grupa I: $S_I \geq \bar{s} + S(s)$ – najwyższy poziom

Grupa II: $\bar{s} \leq S_{II} < \bar{s} + S(s)$ – wysoki poziom

Grupa III: $\bar{s} - S(s) \leq S_{III} < \bar{s}$ – niski poziom

Grupa IV: $S_{IV} < \bar{s} - S(s)$ – najniższy poziom

gdzie: \bar{s} , $S(s)$ odpowiednio wartość średniej arytmetycznej i odchylenia standardowego zmiennej syntetycznej.

5.2. Analiza potencjału demograficznego

5.2. Analysis of demographic potential

Przedmiotem badania była ocena zróżnicowania potencjału demograficznego występującego pomiędzy województwami, powiatami i gminami województwa lubelskiego w 2018 r. W pierwszej części niniejszego rozdziału przedstawiono zmienne na podstawie, których obliczono syntetyczny wskaźnik służący do przeprowadzenia oceny. Omówiono również metodę jego wyliczenia i grupowania oraz podziału poszczególnych jednostek podziału terytorialnego na cztery grupy i określono ich przedziały.

Analizę potencjału demograficznego rozpoczęto od przeprowadzenia oceny potencjału pomiędzy poszczególnymi województwami i określenia miejsca województwa lubelskiego w powyższym rankingu.

Tabela 7.
Table 7.

Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według województw w 2018 r.
Set of ratios of demographic potential by voivodship in 2018

Województwa Voivodships	Wskaźniki demograficzne Diagnostic ratios				Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
	Współczynnik urodzeń birth rate	współczynnik zgonów death rate	saldo migracji na 1000 ludności net migration per 1000 population	indeks starości ageing ratio			
Dolnośląskie	9,58	11,37	1,28	127	0,427	9	III
Kujawsko-pomorskie	9,55	10,88	-1,18	113	0,435	8	III
Lubelskie	9,47	11,16	-2,53	122	0,291	12	III
Lubuskie	9,32	10,81	-0,96	110	0,445	7	III
Łódzkie	9,32	12,79	-0,75	136	0,155	15	IV
Małopolskie	11,15	9,56	1,63	104	0,855	2	I
Mazowieckie	11,22	10,89	3,10	108	0,804	3	I
Opolskie	8,70	10,84	-1,29	136	0,212	14	IV
Podkarpackie	10,12	9,22	-1,29	108	0,627	5	II
Podlaskie	9,97	10,97	-1,70	119	0,408	10	III
Pomorskie	11,38	9,62	2,18	98	0,931	1	I
Śląskie	9,38	11,49	-1,11	128	0,285	13	III
Świętokrzyskie	8,62	11,75	-1,97	138	0,098	16	IV
Warmińsko-mazurskie	9,56	10,46	-2,45	104	0,466	6	III
Wielkopolskie	11,11	10,06	0,37	99	0,789	4	I
Zachodniopomorskie	9,04	10,90	-0,59	122	0,359	11	III
Średnia arytmetyczna Arithmetic average	9,84	10,80	-0,45	117,09	0,474	x	x
Odchylenie standardowe Standard deviation	0,90	0,89	1,68	13,52	0,257	x	x
Współczynnik zmienności w % Coefficient of variation in %	9,2	8,2	x	11,5	54,2	x	x

Po wyliczeniu wskaźnika syntetycznego określającego poziom potencjału demograficznego okazało się, że występuje bardzo duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi województwami (tabela 7. s. 68). Najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego otrzymano dla województwa pomorskiego (0,931), a najniższą dla województwa świętokrzyskiego (0,098). Województwo lubelskie zajęło 12. pozycję w kraju z wartością wskaźnika równą 0,291 przed województwami: śląskim (0,285), opolskim (0,212), łódzkim (0,155) i świętokrzyskim (0,098). Dla porównania w 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie zajmowało również 12. miejsce w kraju z wartością wskaźnika równą 0,341 przed województwem śląskim, opolskim, świętokrzyskim i łódzkim. W 2018 r. na niską wartość wskaźnika syntetycznego w województwie lubelskim największy wpływ miało saldo migracji stałych na 1000 ludności (16. lokata w kraju), następnie wysoki współczynnik zgonów (12. lokata), wysoka wartość indeksu starości (11. lokata) i niski współczynnik urodzeń (10. pozycja). Dla porównania na najwyższą wartość wskaźnika dla województwa pomorskiego miała wpływ zmiana diagnostyczna dotycząca wysokiego współczynnika urodzeń i niskiej wartości indeksu starości (przy obu zmiennych 1. lokata w kraju).

Tabela 8.
Table 8.

Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego w 2018 r.
Groups by the level of synthetic ratio in 2018

Wyszczególnienie Specification	Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego Groups by the level of synthetic ratio		
	województw voivodships	powiatów powiats	gmin gminas
Grupa I (S_I) Group I	$S_I \geq 0,731$	$S_I \geq 0,589$	$S_I \geq 0,619$
Grupa II (S_{II}) Group II	$0,474 \leq S_{II} < 0,731$	$0,401 \leq S_{II} < 0,589$	$0,502 \leq S_{II} < 0,619$
Grupa III (S_{III}) Group III	$0,217 \leq S_{III} < 0,474$	$0,213 \leq S_{III} < 0,401$	$0,385 \leq S_{III} < 0,502$
Grupa IV (S_{IV}) Group IV	$S_{IV} < 0,217$	$S_{IV} < 0,213$	$S_{IV} < 0,385$

Następnie wszystkie województwa podzielono na cztery grupy (tabela 8). W grupie I województw o największym potencjale demograficznych, gdzie wartość wskaźnika była większa lub równa 0,731 znalazły się cztery województwa: pomorskie, małopolskie, mazowieckie i wielkopolskie. We wszystkich wymienionych województwach odnotowano dodatnie saldo migracji oraz jedną z najwyższych wartości współczynnika urodzeń. Do grupy II (o wysokim poziomie potencjału demograficznego) zakwalifikowało się województwo podkarpackie. Grupa III to województwa o niskim potencjale demograficznym. Do tej grupy zaliczono województwa: warmińsko-mazurskie, lubuskie, kujawsko-pomorskie, dolnośląskie, podlaskie, zachodniopomorskie, lubelskie i śląskie. Natomiast do grupy IV o najniższych wartościach wskaźnika potencjału demograficznego zakwalifikowały się województwa: opolskie, łódzkie i świętokrzyskie (mapa 13. s. 98). Dla porównania w 2000 r. województwo lubelskie było również zaliczone do grupy III charakteryzującej się niskim potencjałem demograficznym.

Kolejnym etapem przeprowadzonego badania było wyliczenie wskaźników dla poszczególnych powiatów województwa lubelskiego, określenie rankingów i podział ich na cztery grupy ze względu na posiadany potencjał demograficzny. Po wyliczeniu wskaźnika syntetycznego określającego poziom potencjału demograficznego okazało się, że pomiędzy powiatami województwa lubelskiego podobnie jak między województwami w kraju występuje bardzo duże zróżnicowanie (tabela 9 s. 70). Najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego dającą jednocześnie 1. lokatę w rankingu powiatów otrzymano dla powiatu lubelskiego (0,816), a najniższą dla krasnostawskiego (0,083). Na wysoką wartość wskaźnika dla powiatu lubelskiego największy wpływ miało dodatnie saldo migracji (1. lokata w województwie) i wysoki współczynnik urodzeń (4. lokata). Dla porównania na najniższą wartość wskaźnika dla powiatu krasnostawskiego największy wpływ miały wysoki poziom umieralności (współczynnik zgonów – 24. lokata), wysoka wartość indeksu starości (24. lokata) i niski poziom urodzeń (współczynnik urodzeń – 21. lokata).

Tabela 9.
Table 9.Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według powiatów w 2018 r.
Set of diagnostic ratios of demographic potential by powiats in 2018

Województwa Voivodships	Wskaźniki demograficzne Diagnostic ratios				Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
	współczynnik urodzeń birth rate	współczynnik zgonów death rate	saldo migracji na 1000 ludności net migration per 1000 population	indeks starości ageing ratio			
Powiaty: Powiats:							
białski	10,28	12,14	-3,36	105	0,481	7	II
biłgorajski	8,69	10,75	-2,95	119	0,420	10	II
chełmski	9,07	12,11	-1,28	108	0,434	9	II
hrubieszowski	7,63	12,65	-6,60	147	0,101	23	IV
janowski	8,95	11,53	-4,38	128	0,343	13	III
krasnostawski	7,96	13,29	-4,01	163	0,083	24	IV
kraśnicki	8,50	11,39	-2,93	141	0,307	18	III
lubartowski	9,63	11,35	-1,70	111	0,495	6	II
lubelski	10,35	9,94	6,67	93	0,816	1	I
łęczyński	11,22	9,09	-1,99	84	0,793	2	I
łukowski	11,69	10,53	-5,83	93	0,649	3	I
opolski	9,04	12,71	-5,64	126	0,268	20	III
parczewski	9,86	13,00	-4,34	124	0,332	15	III
puławski	8,46	11,06	-1,79	151	0,311	17	III
radzyński	10,18	12,40	-4,02	105	0,450	8	II
rycki	9,54	12,03	-6,65	121	0,332	16	III
świdnicki	8,94	10,99	-2,27	134	0,387	11	III
tomaszowski	8,12	11,82	-5,26	134	0,240	21	III
włodawski	9,39	12,28	-2,55	122	0,380	12	III
zamojski	8,50	12,46	-2,24	132	0,288	19	III
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:							
Biała Podlaska	10,09	8,61	-3,97	106	0,643	4	I
Chełm	7,66	10,65	-7,57	149	0,186	22	IV
Lublin	10,64	10,47	-0,46	135	0,548	5	II
Zamość	7,83	9,10	-6,86	134	0,339	14	III
Średnia arytmetyczna Arithmetic average	9,26	11,35	-3,42	123,55	0,401	x	x
Odchylenie standardowe Standard deviation	1,12	1,27	2,90	20,02	0,188	x	x
Współczynnik zmienności w % Coefficient of variation in %	12,1	11,2	x	16,2	46,9	x	x

Podział powiatów na grupy przedstawiono w tabeli 9. i na mapie 13. s. 98. W grupie I o najwyższym poziomie potencjału demograficznego znalazły się 4 powiaty: lubelski, łęczyński, łukowski i Biała Podlaska. Do grupy II o wysokim poziomie potencjału zakwalifikowały się powiaty: Lublin, lubartowski, białski, ra-

dzyński, chełmski i biłgorajski. Najliczniejsza grupa III charakteryzująca się niskim poziomem potencjału liczy 11 powiatów: świdnicki, włodawski, janowski, Zamość, parczewski, rycki, puławski, kraśnicki, zamojski, opolski i tomaszowski. W grupie IV o najniższym poziomie potencjału demograficznego znalazły się 3 powiaty: Chełm, hrubieszowski i krasnostawski.

Ostatnim etapem przeprowadzonej analizy było wyliczenie wskaźnika syntetycznego dla poszczególnych gmin województwa lubelskiego, określenie rankingów i podział ich na cztery grupy ze względu na posiadany potencjał demograficzny. Dzięki temu można określić, jak duże różnice występują pomiędzy poszczególnymi gminami województwa lubelskiego i czy wszystkie gminy danego powiatu dysponują takim samym potencjałem demograficznym (tabela XV. s. 126). Po obliczeniu wskaźnika syntetycznego i określeniu rankingu okazało się, że największy potencjał posiada gmina Wólka (0,872), następnie Głusk (0,866), Łuków (0,797), Puchaczów (0,780) i Jastków (0,719). Natomiast najmniejszy gmina Kraśniczyn (0,198), Turobin (0,210), Mircze (0,231), Radecznicza (0,247) i Wysokie (0,250).

Po dokonaniu podziału na 4 grupy do grupy I zakwalifikowało się łącznie 35 gmin, w tym 10 gmin z powiatu lubelskiego (Wólka, Głusk, Jastków, Niemce, Niedrzwica Duża, Konopnica, Strzyżewice, Wojciechów, Garbów i Borzechów). Do grupy II zaliczono 71 gmin, w tym 9 z powiatu lubartowskiego (miasto Lubartów, Abramów, Firlej, Kamionka, Kock, Michów, Niedźwiada, Ostrów Lubelski i Ostrówek). Do najliczniejszej grupy III zaliczono 77 gmin, w tym najwięcej z powiatu białskiego (Janów Podlaski, Kodeń, Łomazy, Rossosz, Sławatycze, Sosnówka, Terespol i Wisznice). Do ostatniej, najsłabszej pod względem potencjału demograficznego, grupy IV zakwalifikowało się 30 gmin w tym po 6 gmin z powiatu krasnostawskiego (Gorzków, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana i Żółkiewka) i zamojskiego (Grabowiec, Nielisz, Radecznicza, Skierbieszów, Sułów, Zwierzyniec).

W tabeli 10. na s. 73 przedstawiono zestawienie gmin województwa lubelskiego według powiatów i grup. Najbardziej jednorodny pod względem potencjału demograficznego jest powiat łączyński (z 7 gmin powiatu 6 należy do grupy I i 1 do grupy III), powiat janowski (z 7 gmin – 5 należy do grupy III i 2 do II) i opolski (z 7 gmin 5 to grupa III, 1 – grupa II i 1 – grupa I).

Największy wpływ na potencjał demograficzny w województwie lubelskim mają migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały i naturalny przyrost/ubytek ludności. Z danych przedstawionych w rozdziale 4. wynika, że migrują przeważnie osoby młode w wieku 25–39 lat (migracje wewnętrzne: napływ – 42,1%, odpływ – 47,6%). Przyrost lub ubytek na danym obszarze ludności w tej grupie wiekowej ma duży wpływ na strukturę wieku populacji zamieszkującej dany teren, co z kolei ma wpływ na poziom urodzeń i zgonów. W obszarach odpływowych społeczeństwo starzeje się szybciej, ubywa ludzi w młodym wieku, zmniejsza się współczynnik urodzeń i zwiększa współczynnik zgonów. Natomiast w obszarach napływowych przybywa ludzi młodych, co z kolei przyczynia się do zwiększenia częstości urodzeń, zmniejszenia współczynnika zgonów a tym samym społeczeństwo jest młodsze niż na terenach odpływowych. Najlepszym przykładem jest tutaj trwający od lat proces suburbanizacji obszarów podmiejskich na przykładzie gmin powiatu lubelskiego. Liczba ludność w powiecie lubelskim systematycznie wzrasta głównie dzięki migracjom mieszkańców Lublina na tereny podmiejskie. Od 2000 r. liczba ludności w powiecie lubelskim wzrosła o 13,8%, przy czym największy wzrost jak wykazano w rozdziale 1. Wystąpił w gminach: Głusk, Wólka, Konopnica, Niemce i Jastków.

Dla przykładu na wykresie 39. na s. 72 przedstawiono liczbę ludność, przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Głusk i w mieście Lublinie w latach 2000–2018. W gminie Głusk liczba ludności z roku na rok systematycznie wzrasta, natomiast w Lublinie maleje. Główną przyczyną tych zmian są migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały. W gminie Głusk w omawianym okresie liczba mieszkańców zwiększyła się o 74,5%, w tym 88,1% to wzrost w wyniku migracji, a 8,9% to wynik naturalnego przyrostu ludności. Współczynnik salda migracji stałych na 1000 ludności zwiększył się z 14,38‰ w 2000 r. do 30,37‰ w 2018 r., współczynnik urodzeń wzrósł z 10,27‰ do 10,46‰, współczynnik zgonów zmalał z 10,59‰ do 7,91‰, a indeks starości zwiększył się z 58 do 63. W tym samym okresie liczba ludności w Lublinie zmalała o 5,4%. Współczynnik salda migracji stałych zmalał z 0,12‰ w 2000 r. do minus 0,46‰ w 2018 r., współczynnik urodzeń wzrósł z 8,96‰ do 10,64‰, współczynnik zgonów zwiększył się z 8,93‰ do 10,47‰, a indeks starości wzrósł z 62 w 2000 r. do 135 w 2018 r.

Wykres 41. Ludności, przyrost na naturalny i saldo migracji stałych w latach 2000–2018
Chart 41. Population, natural increase, and net migration in 2000–2018

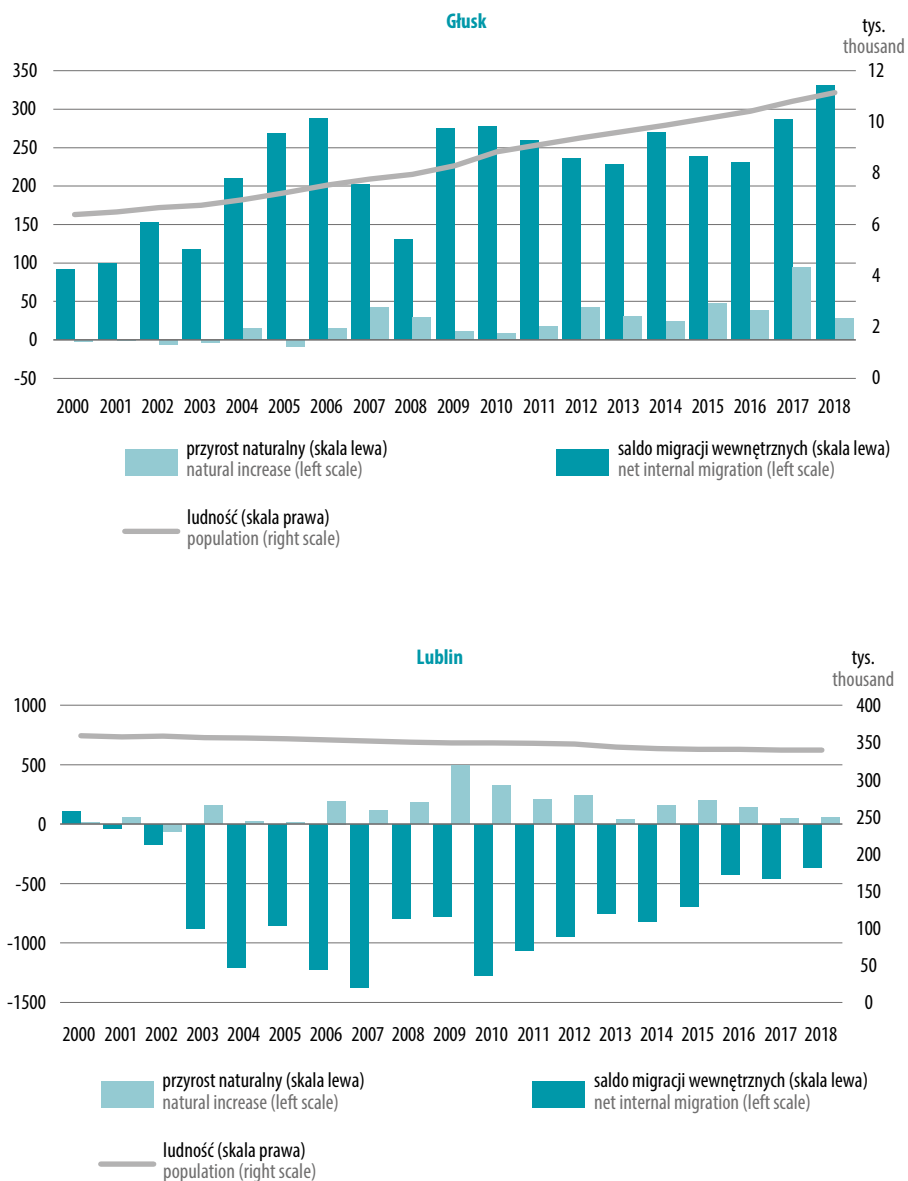

Tabela 10.
Table 10.

Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego w 2018 r.
Set of gminas by powiats and of groups demographic potential in 2018

Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
białski	- Biała Podlaska (2) - Międzyrzec Podlaski (2)	- Drelów (2) - Konstantynów (2) - Leśna Podlaska (2) - Międzyrzec Podlaski (1) - Piszczac (2) - Rokitno (2) - Terespol (1) - Zalesie (2)	- Janów Podlaski (2) - Kodeń (2) - Łomazy (2) - Rososz (2) - Sławatycze (2) - Sosnówka (2) - Terespol (2) - Wisznice (2)	- Tuczná (2)
biłgorajski	- Biłgoraj (2)	- Aleksandrów (2) - Biłgoraj (1) - Biszczá (2) - Księżpól (2) - Łukowa (2) - Obsza (2) - Tarnogród (3) - Tereszpól (2)	- Frampól (3) - Goraj (2) - Józefów (3) - Potok Górny (2)	- Turobin (2)
chełmski	- Chełm (2) - Kamień (2)	- Dorohusk (2) - Rejowiec Fabryczny (1) - Ruda-Huta (2) - Siedliszcze (3) - Wierzbica (2) - Żmudź (2)	- Leśniowice (2) - Rejowiec Fabryczny (2) - Rejowiec (3) - Sawin (2) - Wojsławice (2)	- Dubienka (2) - Białopole (2)
hrubieszowski			- Hrubieszów (1) - Dołhobyczów (2) - Hrubieszów (2) - Trzeszczany (2) - Werbkowice (2)	- Horodło (2) - Mircze (2) - Uchanie (2)
janowski		- Chrzanów (2) - Janów Lubelski (3)	- Batorz (2) - Dzwola (2) - Godziszów (2) - Modliborzycze (3) - Potok Wielki (2)	
krasnostawski		- Krasnystaw (2)	- Krasnystaw (1) - Fajslawice (2) - Izbica (2)	- Gorzków (2) - Kraśniczyn (2) - Łopiennik Górny (2) - Rudnik (2) - Siennica Różana (2) - Żółkiewka (2)
kraśnicki	- Kraśnik (2)	- Annapól (3) - Dzierzkowice (2) - Wilkołaz (2) - Zakrzówek (2)	- Gościeradów (2) - Szastarka (2) - Trzydnik Duży (2) - Urzędów (3)	- Kraśnik (1)
lubartowski	- Lubartów (2) - Serniki (2)	- Lubartów (1) - Abramów (2) - Firlej (2) - Kamionka (2) - Kock (3) - Michów (2) - Niedźwiada (2) - Ostrów Lubelski (3) - Ostrówek (2)	- Jeziorzany (2) - Uścimów (2)	

Tabela 10. Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego w 2018 r. (cd.)
Table 10. Set of gminas by powiats and of groups demographic potential in 2018 (cont.)

Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
lubelski	- Borzechów (2) - Garbów (2) - Głusk (2) - Jastków (2) - Konopnica (2) - Niedrzwica Duża (2) - Niemce (2) - Strzyżewice (2) - Wojciechów (2) - Wólka (2)	- Bełżyce (3) - Jabłonna (2)	- Bychawa (3) - Zakrzew (2)	- Krzczonów (2) - Wysokie (2)
łęczyński	- Cyców (2) - Ludwin (2) - Łęczna (3) - Puchaczów (2) - Spiczyn (2)		- Milejów (2)	
łukowski	- Krzywda (2) - Łuków (2) - Stanin (2) - Trzebieszów (2)	- Łuków (1) - Serokomla (2) - Stoczek Łukowski (2) - Wojcieszków (2) - Wola Mysłowska (2)	- Adamów (2) - Stoczek Łukowski (1)	
opolski	- Chodel (2)	- Łaziska (2)	- Józefów nad Wisłą (3) - Karczmiska (2) - Opole Lubelskie (3) - Poniatowa (3) - Wilków (2)	
parczewski	- Dębowa Kłoda (2)	- Milanów (2)	- Jabłoń (2) - Parczew (3) - Siemień (2) - Sosnowica (2)	- Podedwórze (2)
puławski		- Janowiec (2) - Kurów (2) - Markuszów (2) - Puławy (2) - Żyrzyn (2)	- Puławy (1) - Kazimierz Dolny (3) - Koriskowola (2) - Nałęczów (3) - Wąwolnica (2)	- Baranów (2)
radzyński	- Borki (2) - Ulan-Majorat (2)	- Radzyń Podlaski (1) - Kąkolewnica (2) - Radzyń Podlaski (2)	- Czemierniki (2) - Komarówka Podlaska (2) - Wołyn (2)	
rycki		- Kłoczew (2) - Nowodwór (2) - Ryki (3) - Ułęż (2)	- Dęblin (1) - Strzyżewice (2)	
świdnicki	- Mełgiew (2)	- Piaski (3) - Trawniki (2)	- Świdnik (1)	- Rybczewice (2)
tomaszowski	- Tomaszów Lubelski (2)	- Bełżec (2) - Tarnawatka (2)	- Tomaszów Lubelski (1) - Krynice (2) - Lubycza Królewska (3) - Łaszczów (2) - Susiec (2)	- Jarczów (2) - Telatyn (2) - Tyszowce (3) - Rachanie (2) - Ułhówek (2)

Tabela 10.
Table 10.

Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego w 2018 r. (dok.)
Set of gminas by powiats and of groups demographic potential in 2018 (cont.)

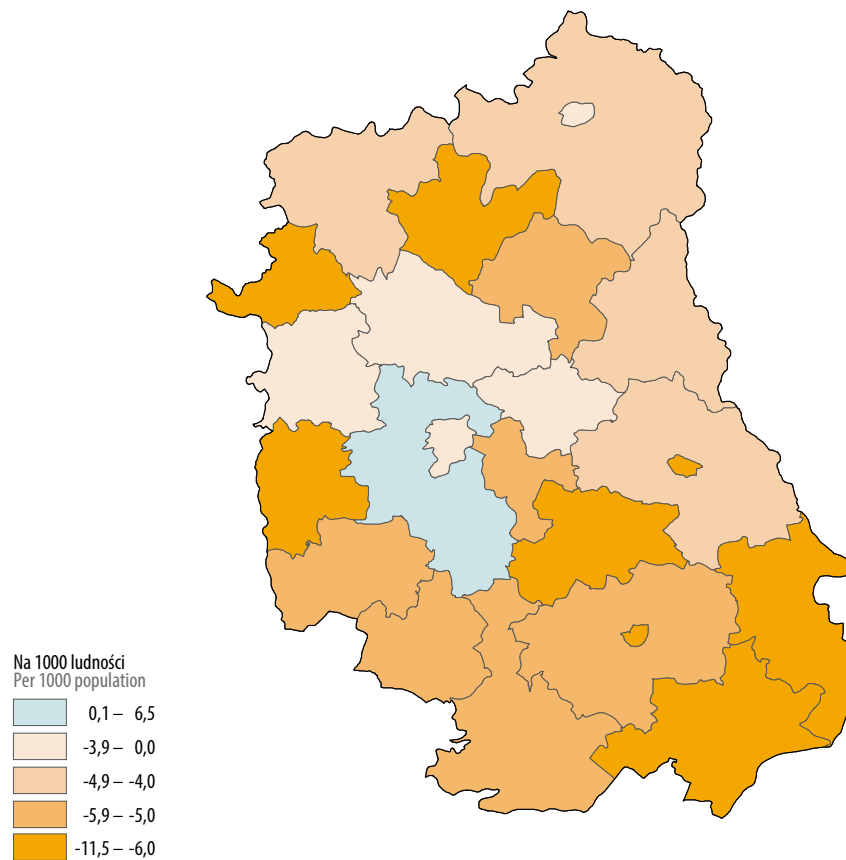
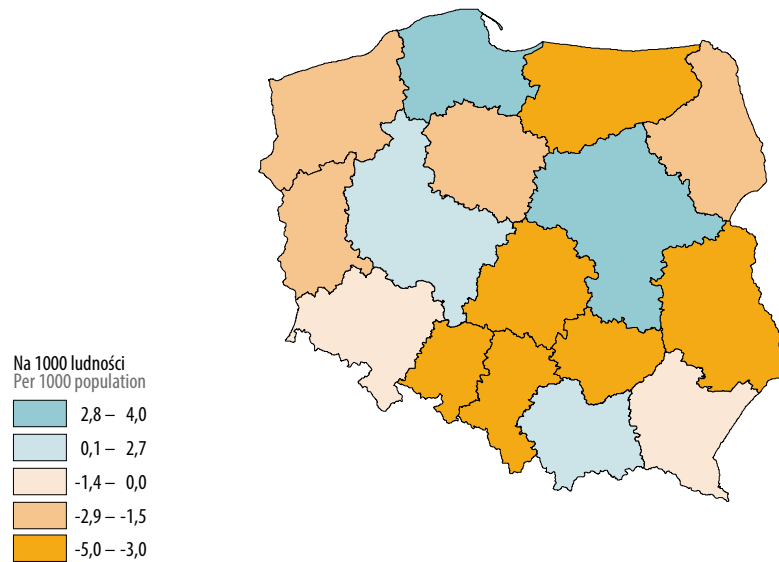
Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
włodawski	- Urszulin (2)	- Hańsk (2) - Stary Brus (2) - Włodawa (2)	- Włodawa (1) - Hanna (2) - Wola Uhruska (2) - Wyryki (2)	
zamojski	- Zamość (2)	- Adamów (2) - Łabunie (2) - Sítno (2)	- Komorów Osada (2) - Krasnobród (3) - Miączyn (2) - Stary Zamość (2) - Szczepieszyn (3)	- Grabowiec (2) - Nielisz (2) - Radecznicza (2) - Skierbieszów (2) - Sułów (2) - Zwierzyniec (3)
Biała Podlaska		- Biała Podlaska (1)		
Chełm			- Chełm (1)	
Lublin		- Lublin (1)		
Zamość			- Zamość (1)	

- Objaśnienia:
- (1) gmina miejska
urban gmina
 - (2) gmina wiejska
rural gmina
 - (3) gmina miejsko-wiejska
urban-rural gmina

MAPY
MAPS

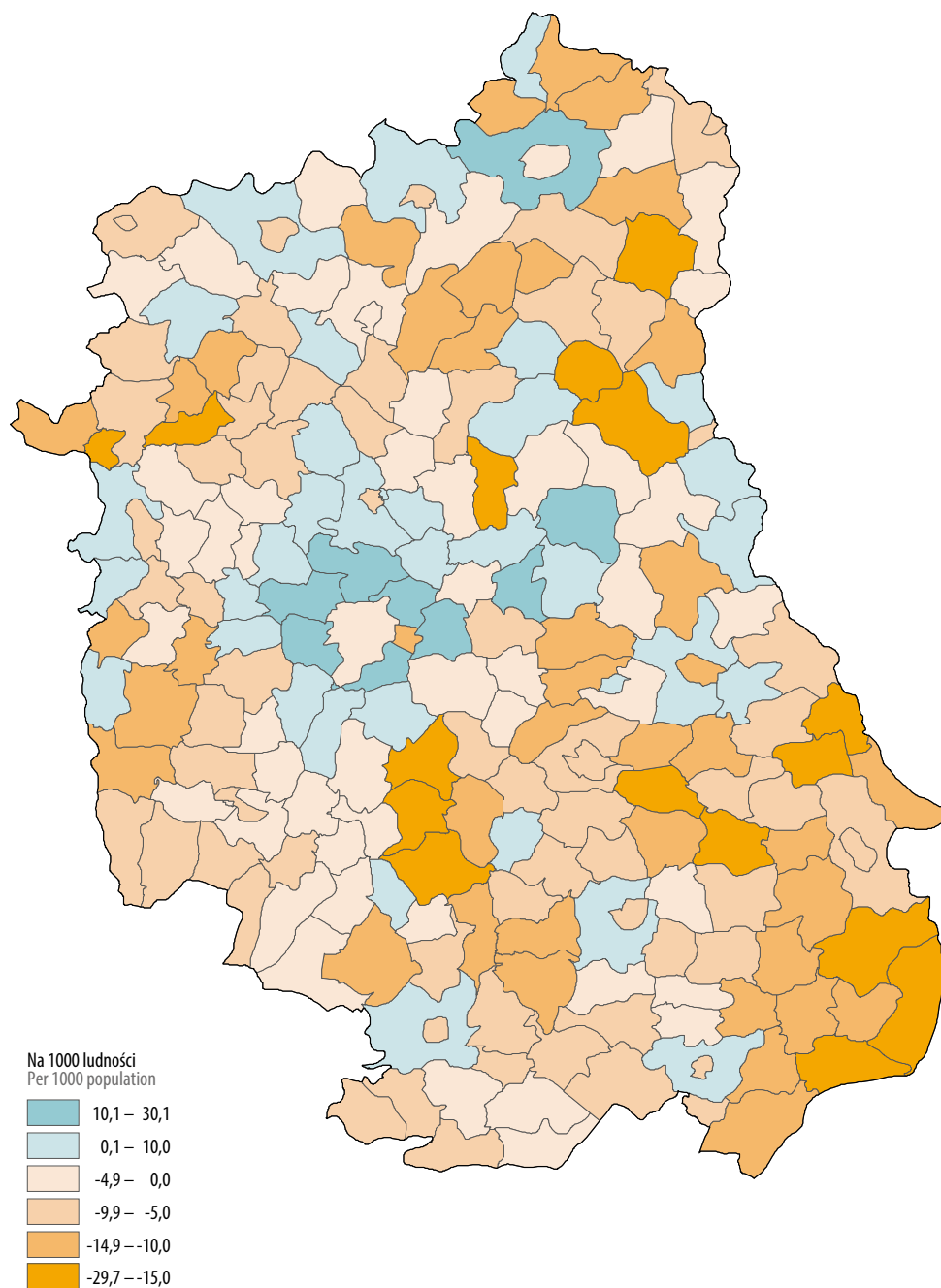
Mapa 2.
Map 2.

Różnica w stanie ludności w latach 2017–2018
Difference in the size of population in 2017–2018

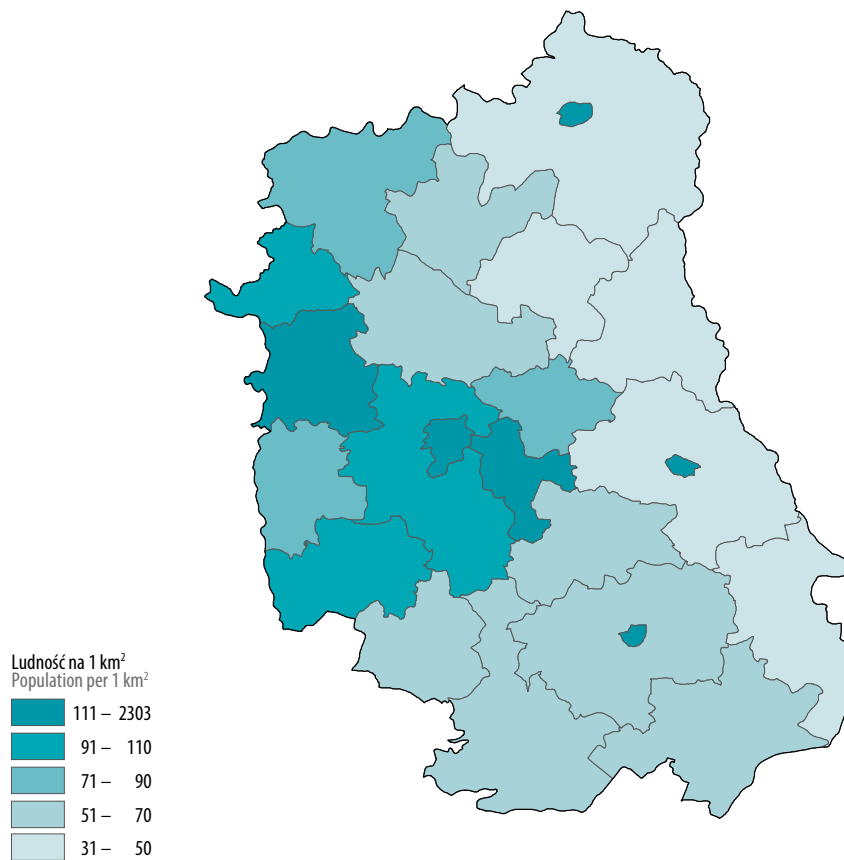
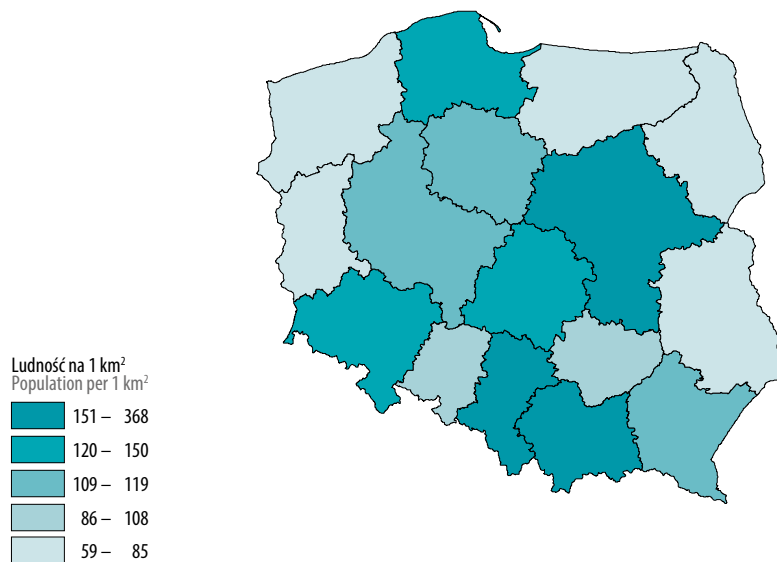
Mapa 2.
Map 2.

Różnica w stanie ludności w latach 2017–2018 (dok.)
Difference in the size of population in 2017–2018 (cont.)

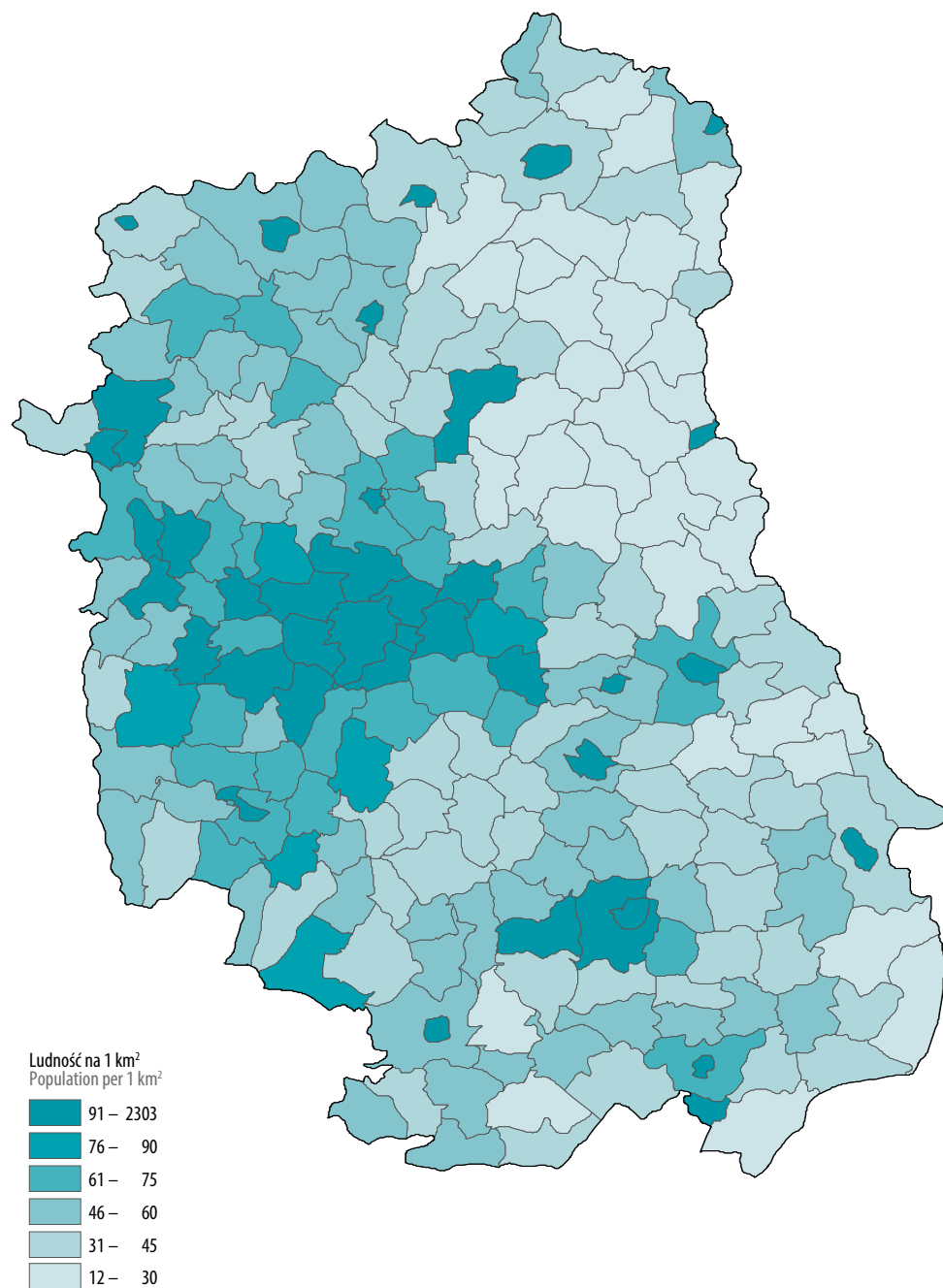
Mapa 3.
Map 3.

Gęstość zaludnienia w 2018 r.
Population density in 2018

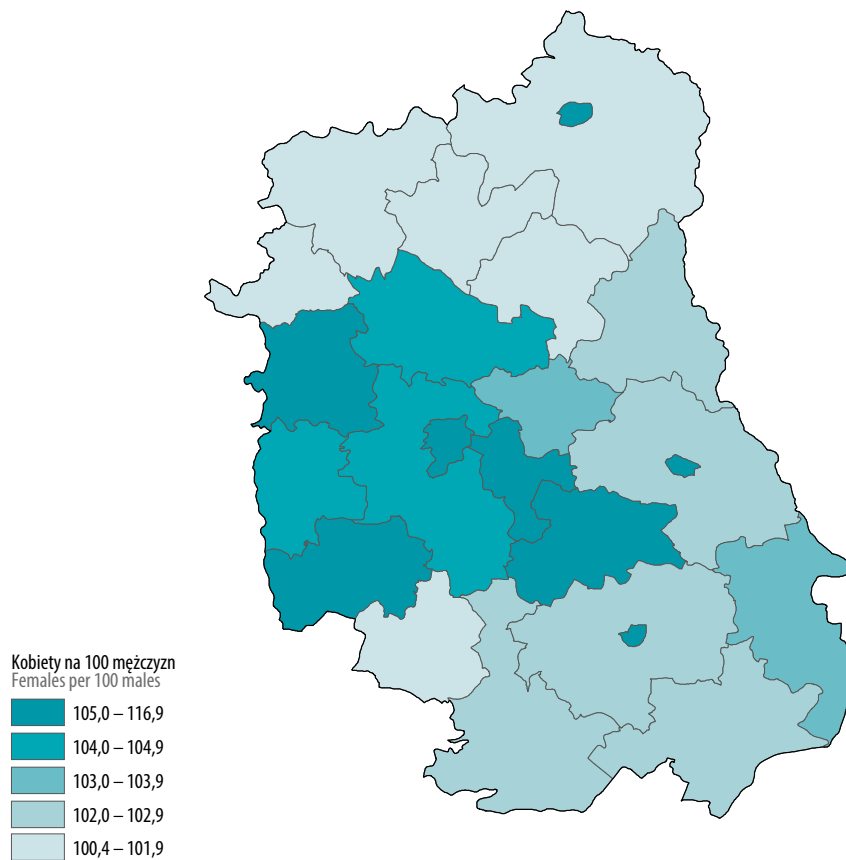
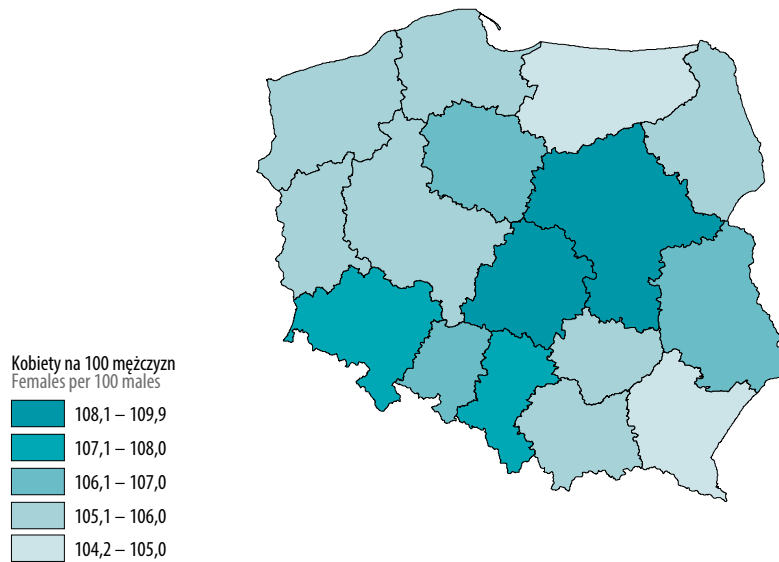
Mapa 3.
Map 3.

Gęstość zaludnienia w 2018 r. (dok.)
Population density in 2018 (cont.)

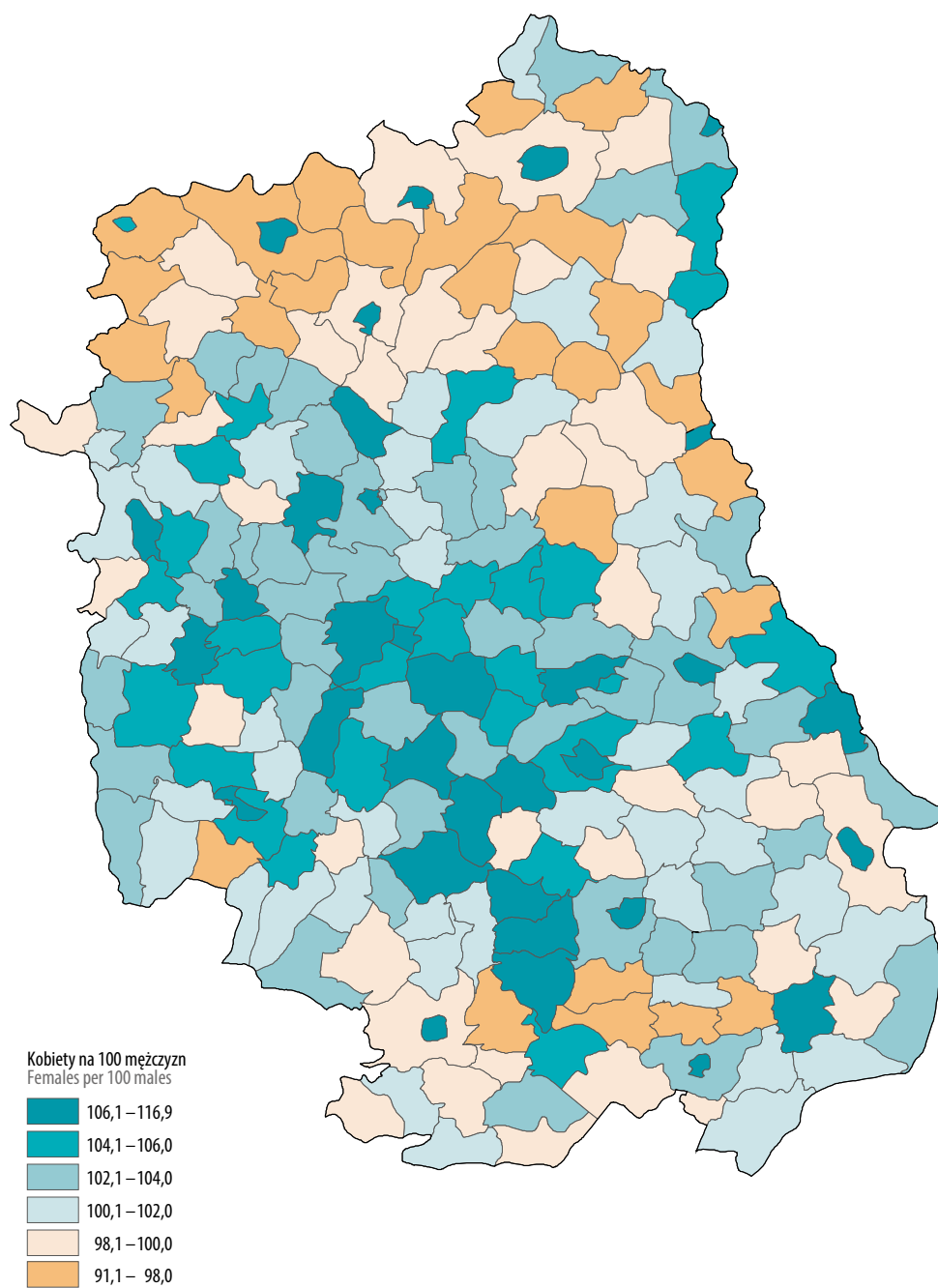
Mapa 4.
Map 4.

Wskaźnik feminizacji w 2018 r.
Sex ratio in 2018

Mapa 4.
Map 4.

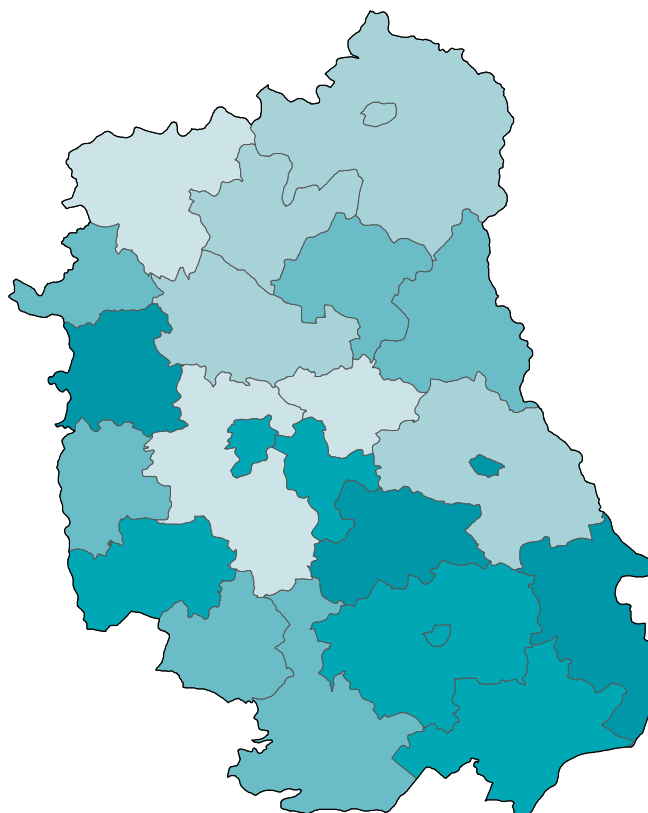
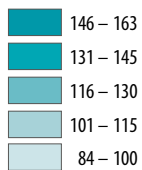
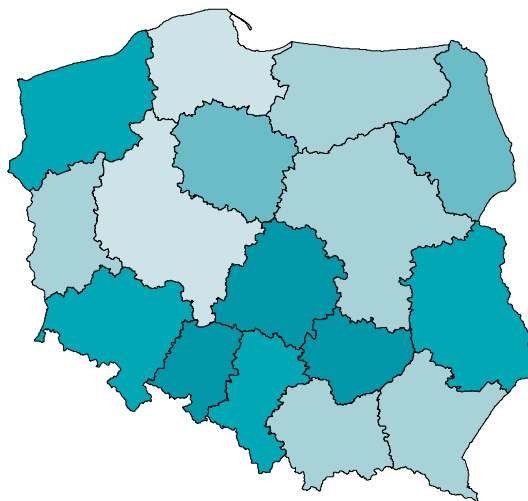
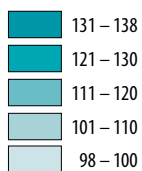
Wskaźnik feminizacji w 2018 r. (dok.)
Sex ratio in 2018 (cont.)

Mapa 5.
Map 5.

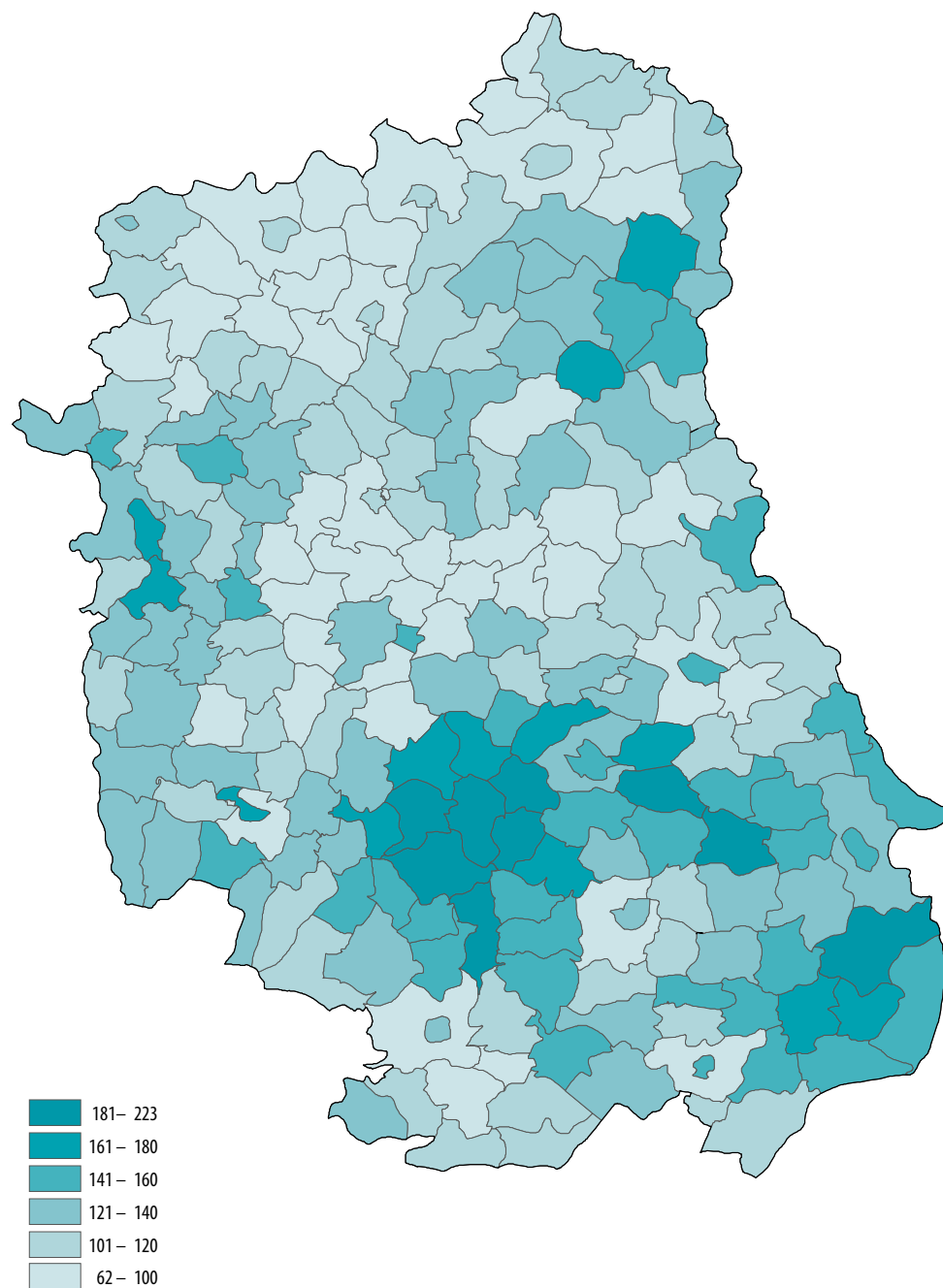
Indeks starości w 2018 r.
Ageing index in 2018

Indeks starości
– liczba osób w wieku 65 lat i więcej
przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat
(liczba dziadków na 100 wnuczków).
Ageing index
– number of population at age 65 and more
per 100 population at age 0–14
(number of grandparents per 100 grandchildren).

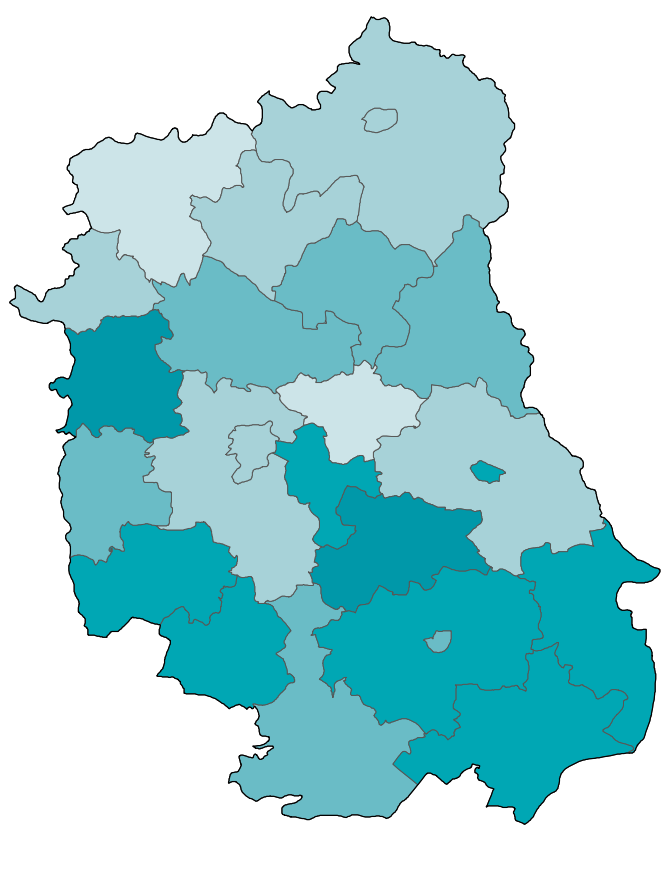
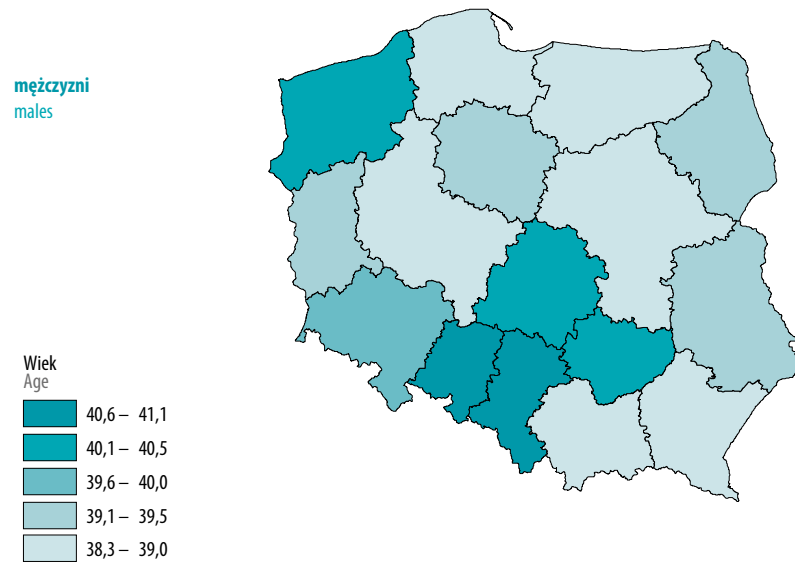
Mapa 5.
Map 5.

Indeks starości w 2018 r. (dok.)
Ageing index in 2018 (cont.)

Mapa 6.
Map 6.

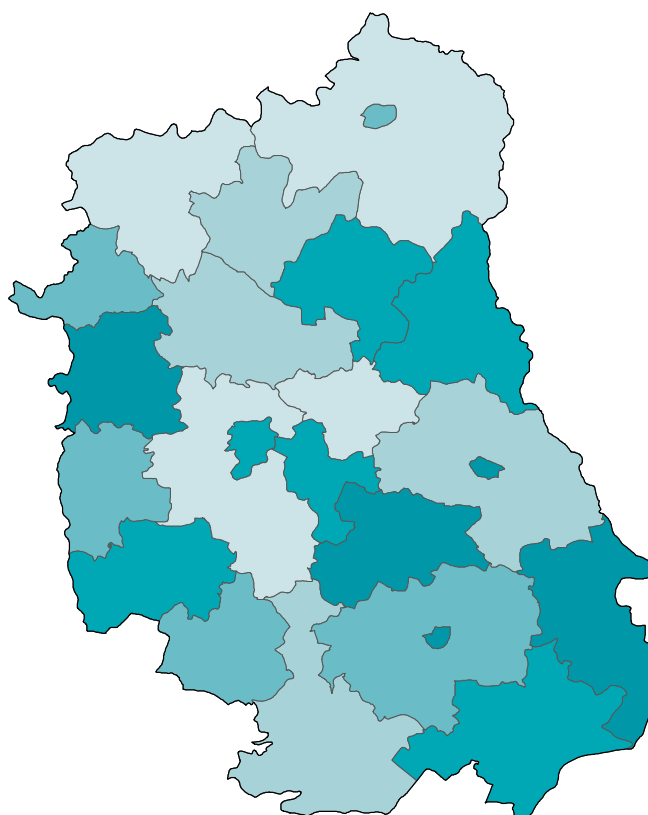
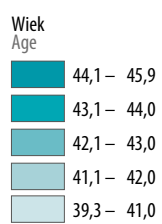
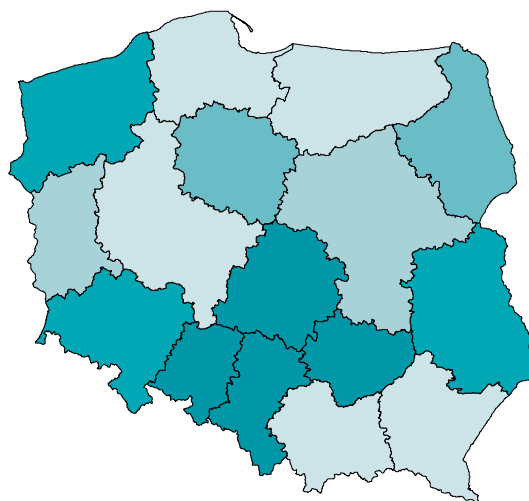
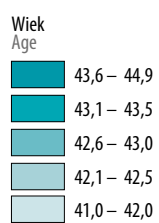
Mediana wieku ludności w 2018 r.
Median age of population in 2018

Mapa 6.
Map 6.

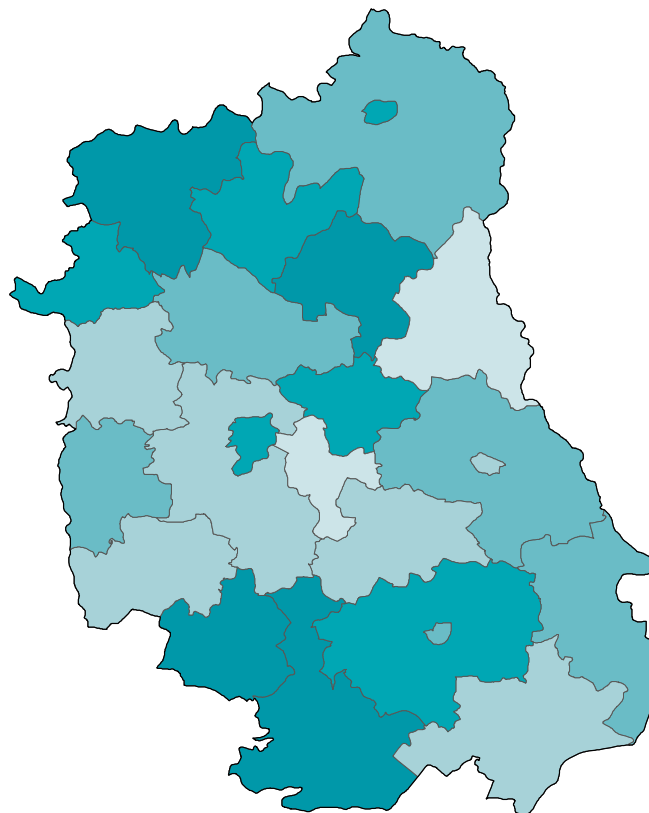
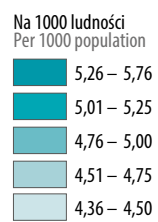
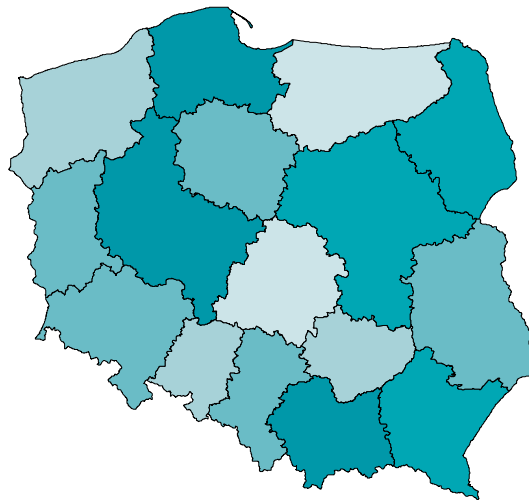
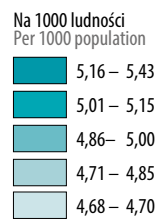
Mediana wieku ludności w 2018 r. (dok.)
Median age of population in 2018 (cont.)

kobiety
females

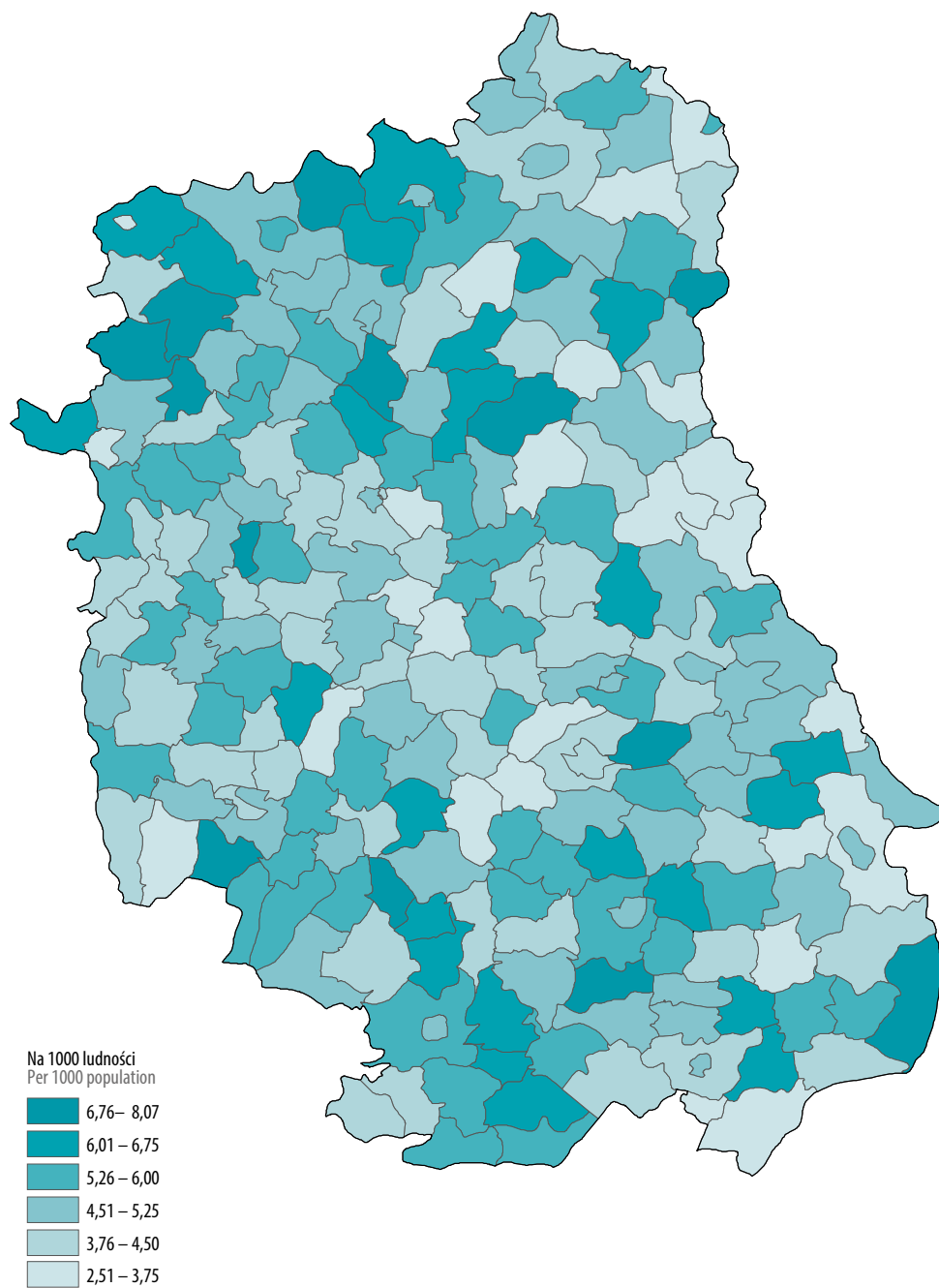
Mapa 7.
Map 7.

Małżeństwa zawarte w 2018 r.
Marriages contracted in 2018

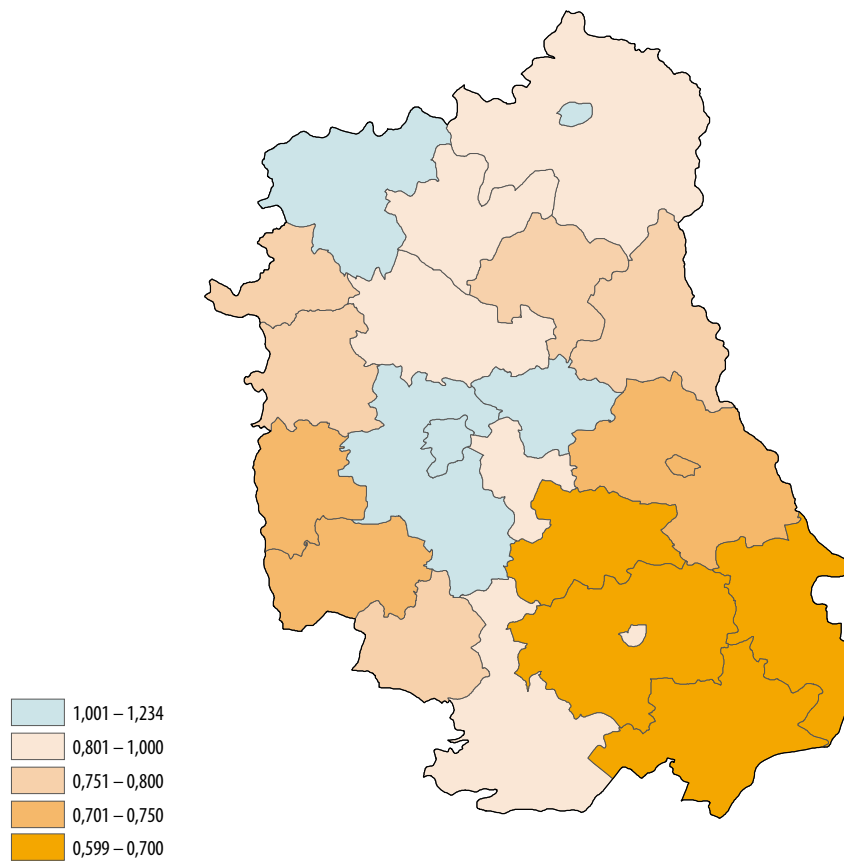
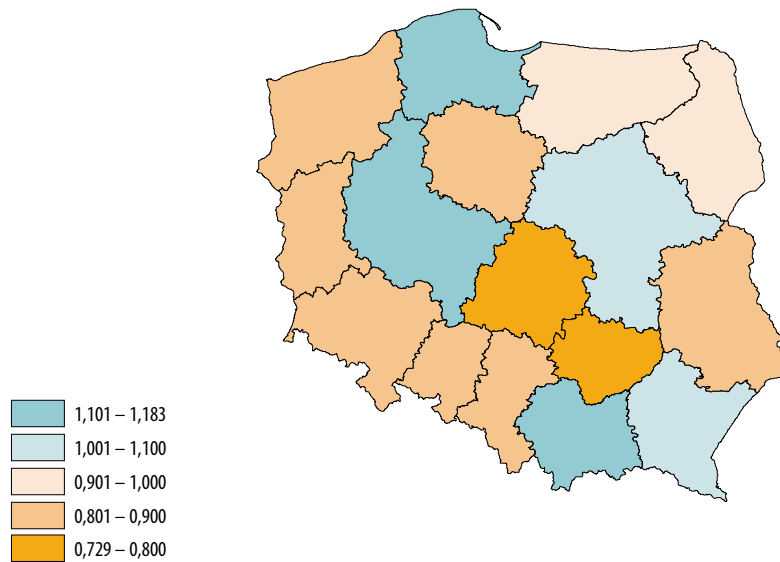
Mapa 7.
Map 7.

Małżeństwa zawarte w 2018 r. (dok.)
Marriages contracted in 2018 (cont.)

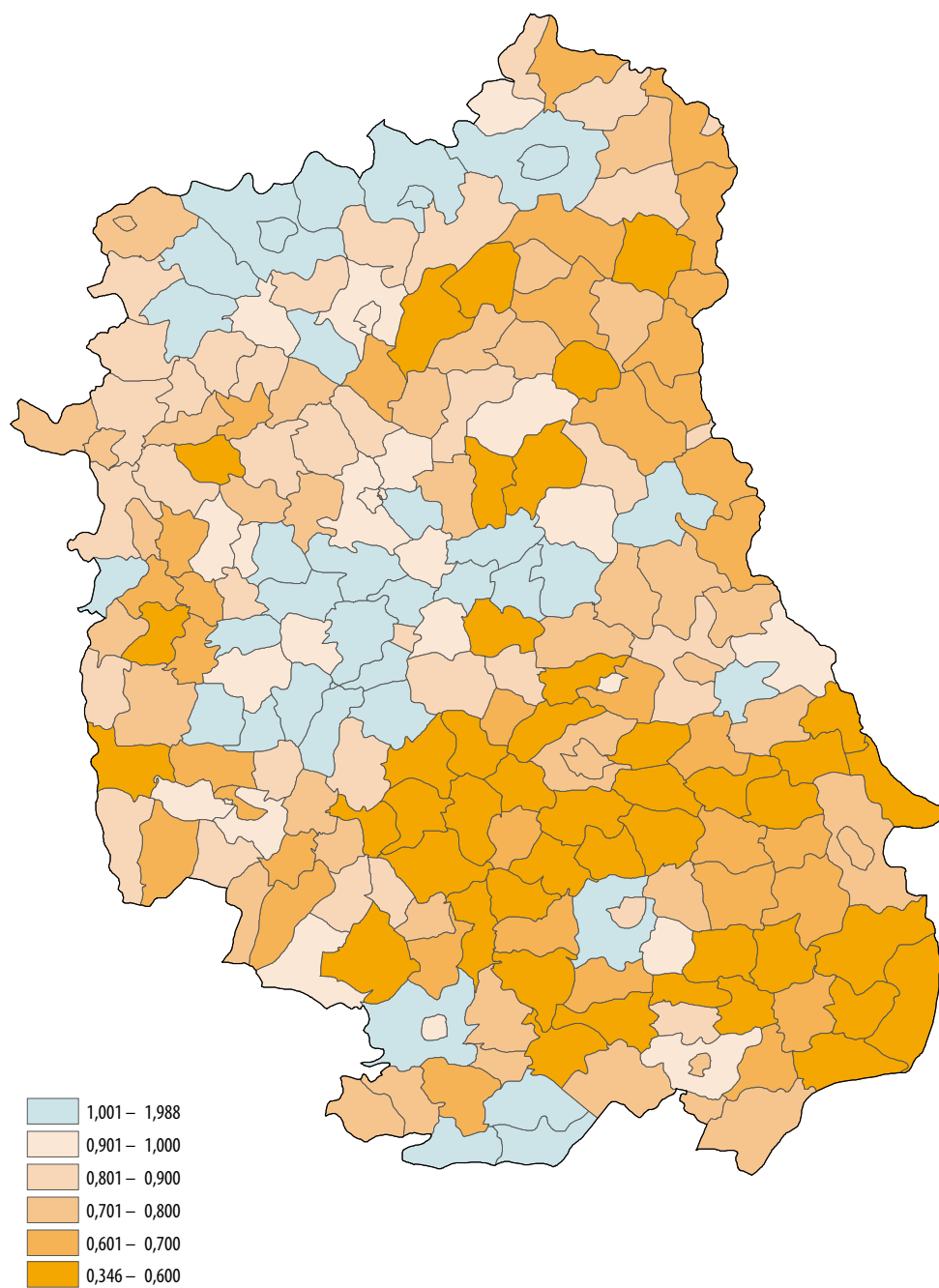
Mapa 8.
Map 8.

Współczynnik dynamiki demograficznej w 2018 r.
Demographic dynamics rate in 2018

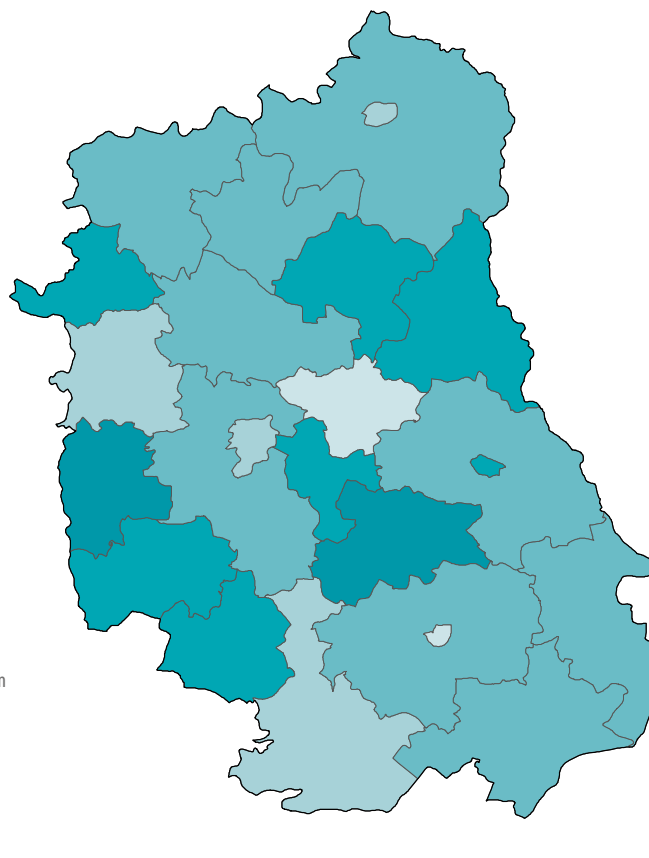
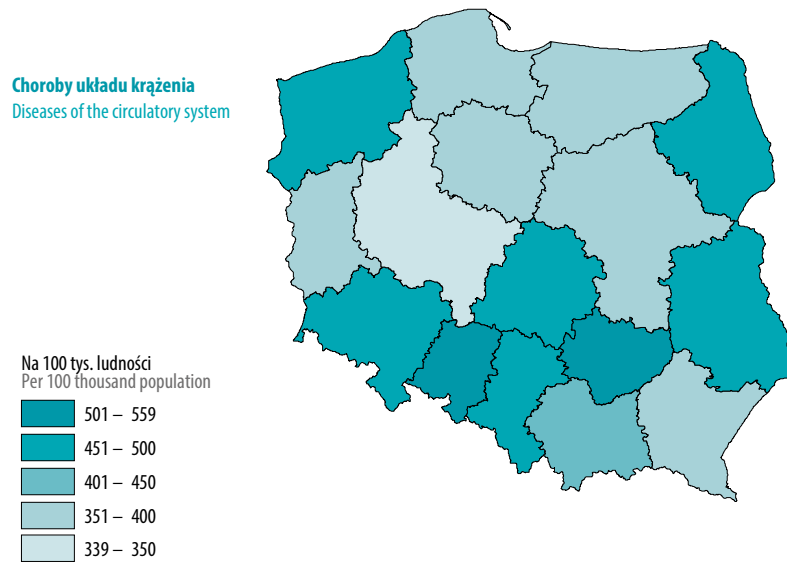
Mapa 8.
Map 8.

Współczynnik dynamiki demograficznej w 2018 r. (dok.)
Demographic dynamics ratio in 2018 (cont.)

Mapa 9.
Map 9.

Zgony według wybranych przyczyn w 2017 r.
Deaths by selected causes in 2017

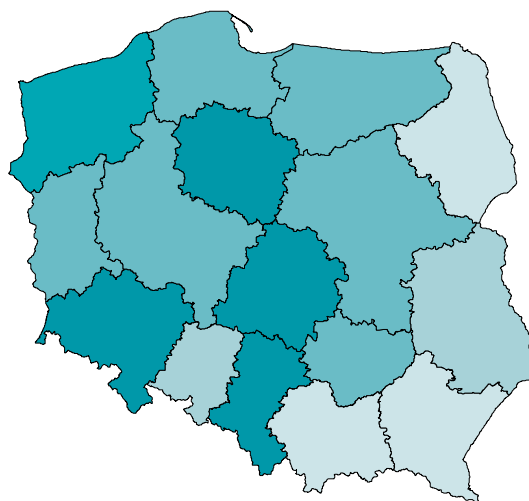
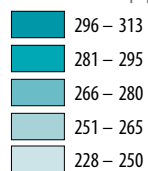

Mapa 9.
Map 9.

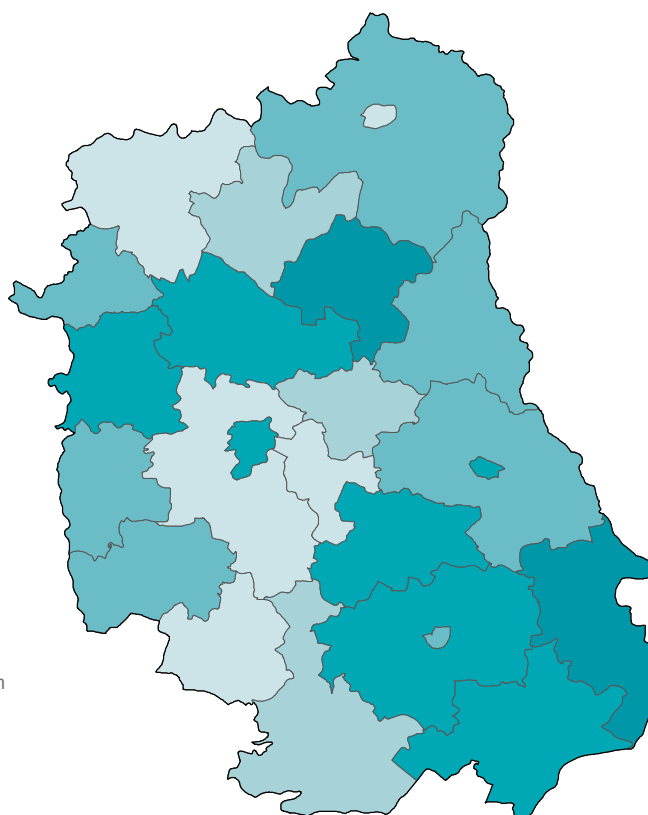
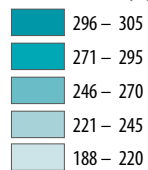
Zgony według wybranych przyczyn w 2017 r. (dok.)
Deaths by selected causes in 2017 (cont.)

Nowotwory
Neoplasms

Na 100 tys. ludności
Per 100 thousand population

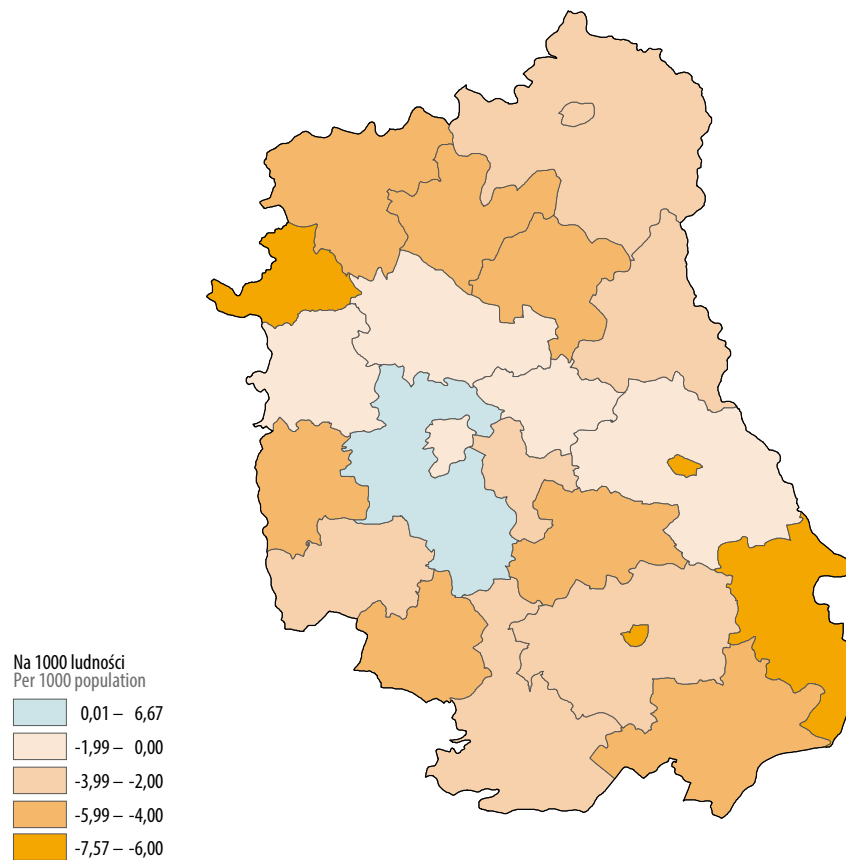
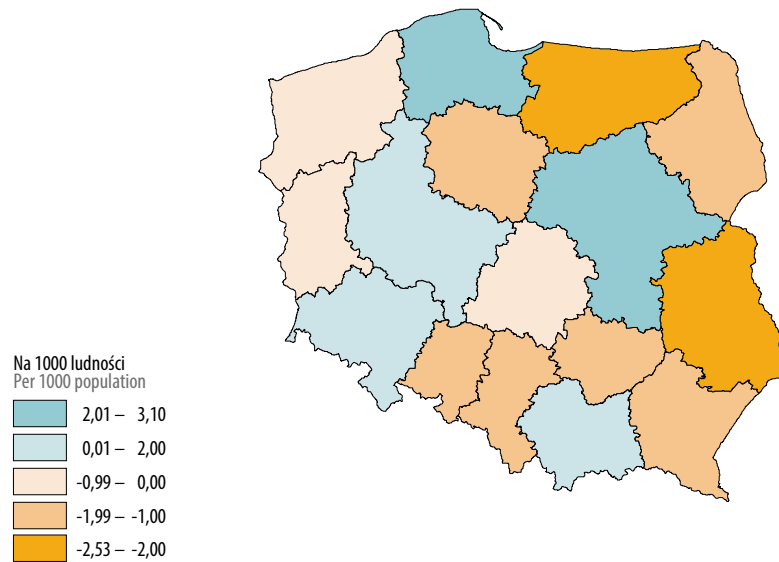

Na 100 tys. ludności
Per 100 thousand population

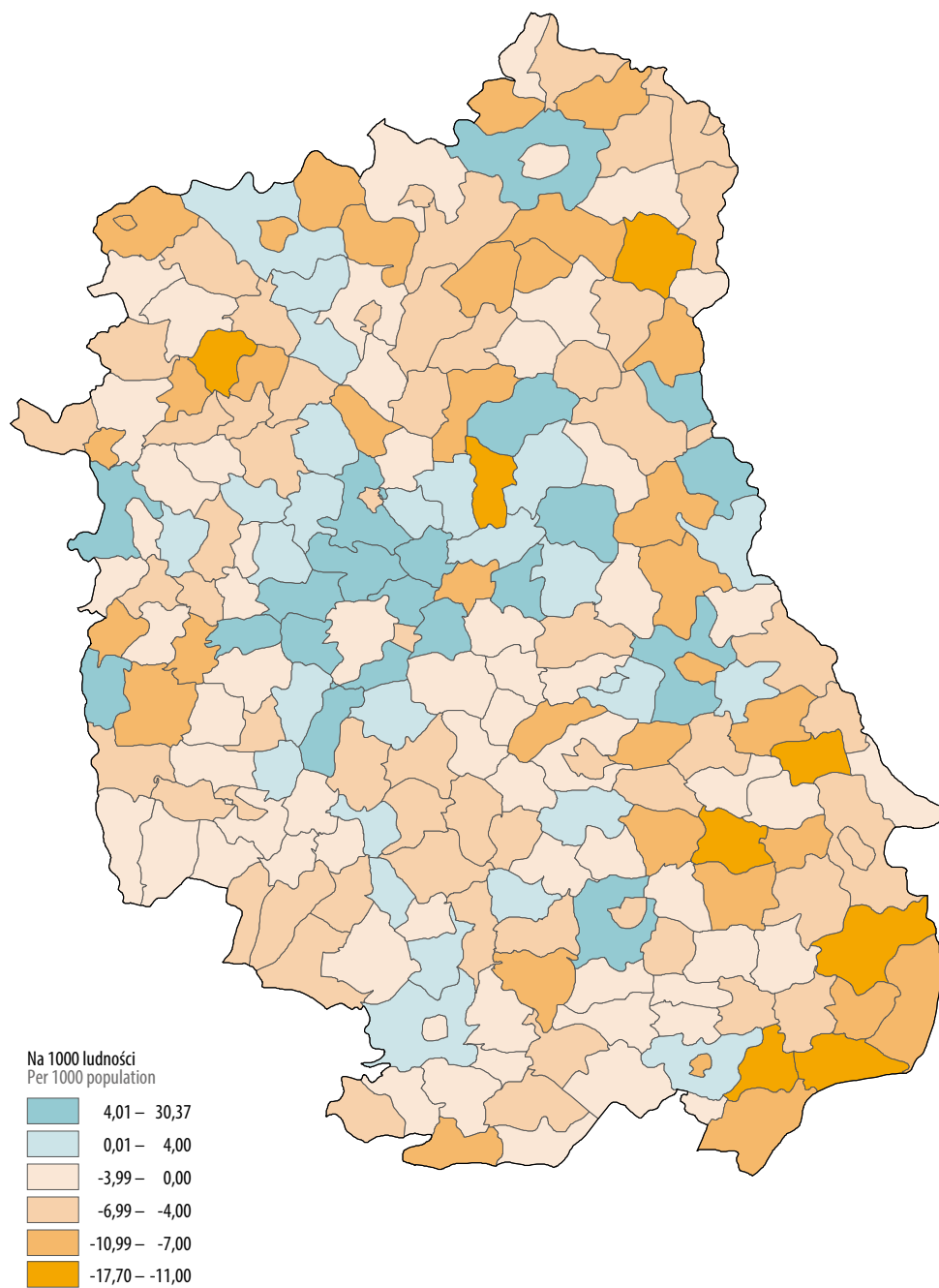
Mapa 10.
Map 10.

Migracje ludności na pobyt stały w 2018 r.
Migration of population for permanent residence in 2018

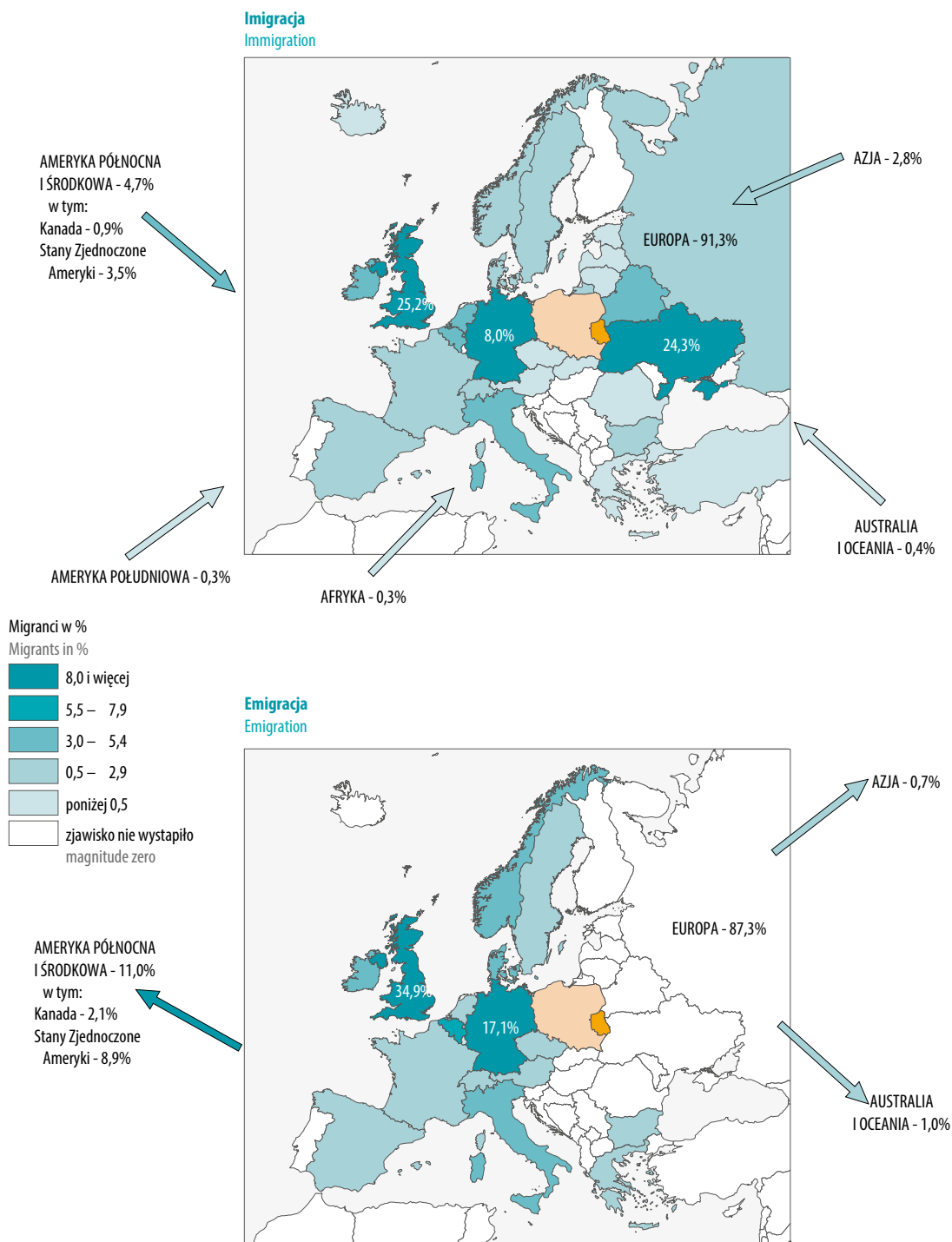
Mapa 10.
Map 10.

Migracje ludności na pobyt stały w 2018 r. (dok.)
Migration of population for permanent residence in 2018 (cont.)

Mapa 11.
Map 11.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały dotyczące województwa lubelskiego w 2018 r.
International migration of population for permanent residence concerning the lubelskie voivodship in 2018

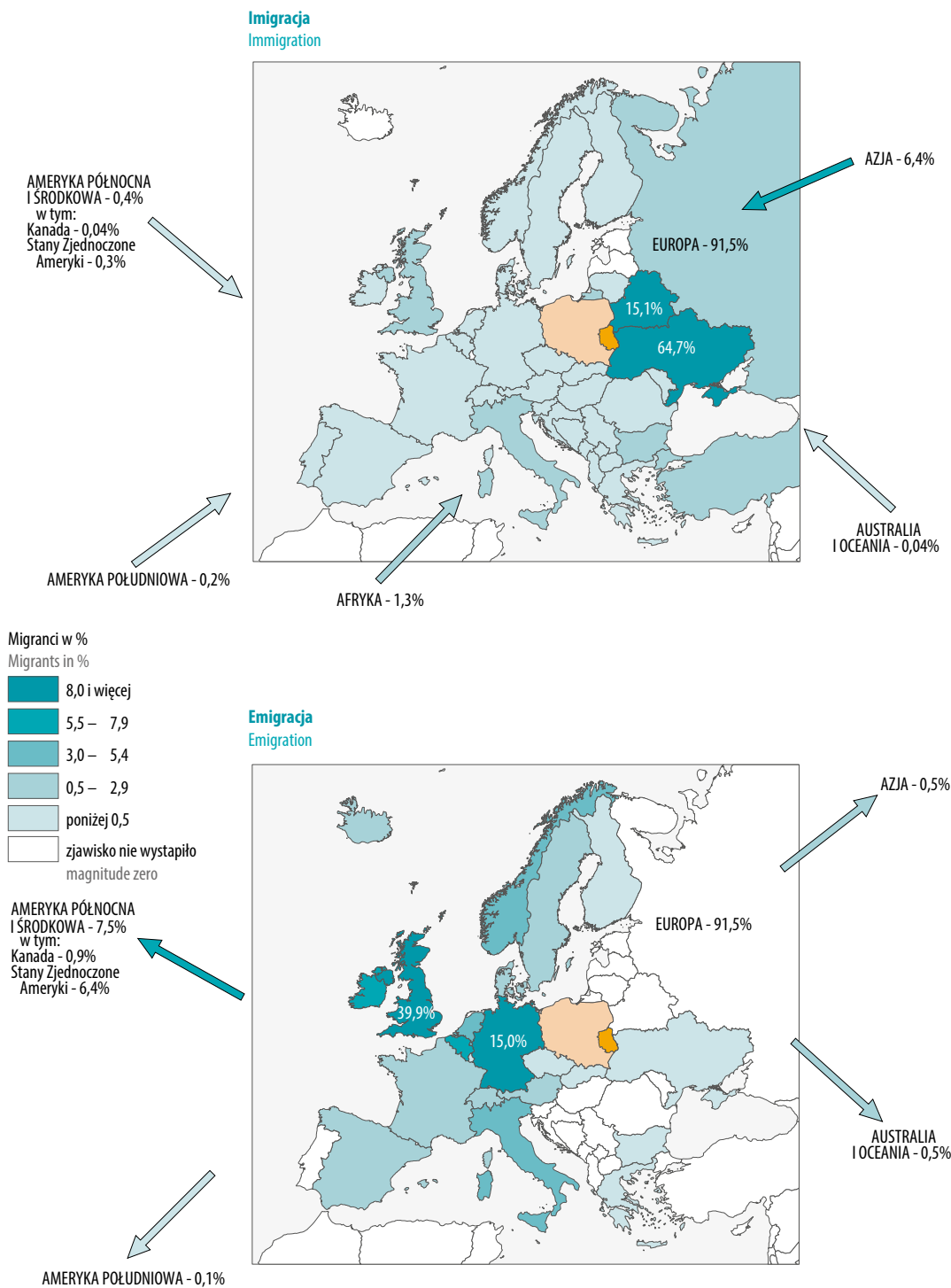

Mapa 12.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące województwa lubelskiego w 2018 r.

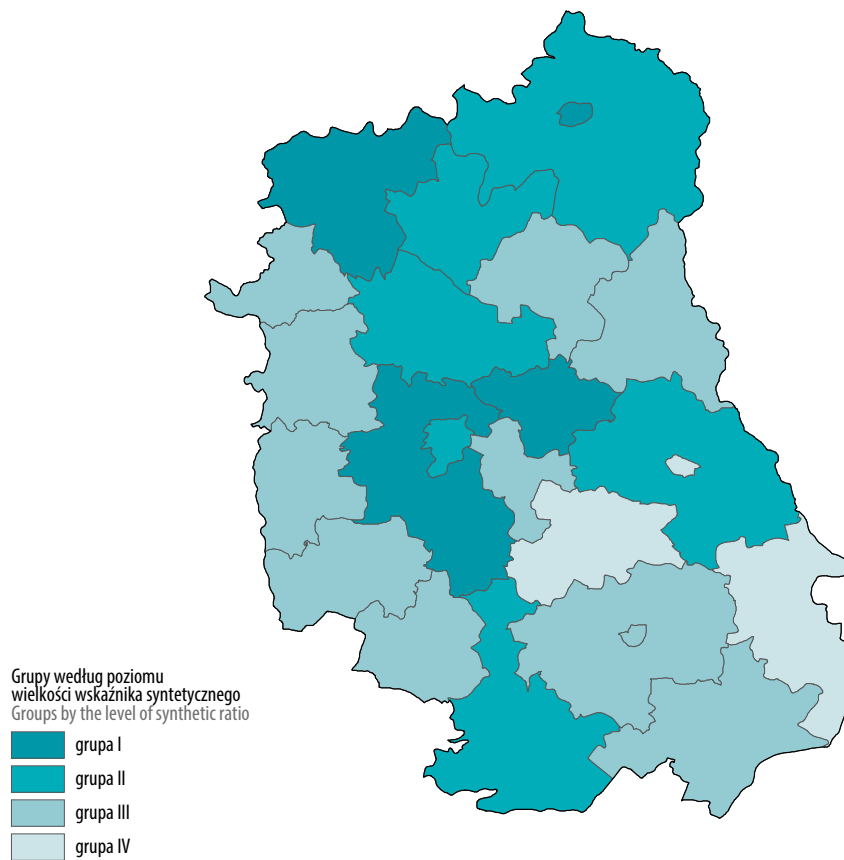
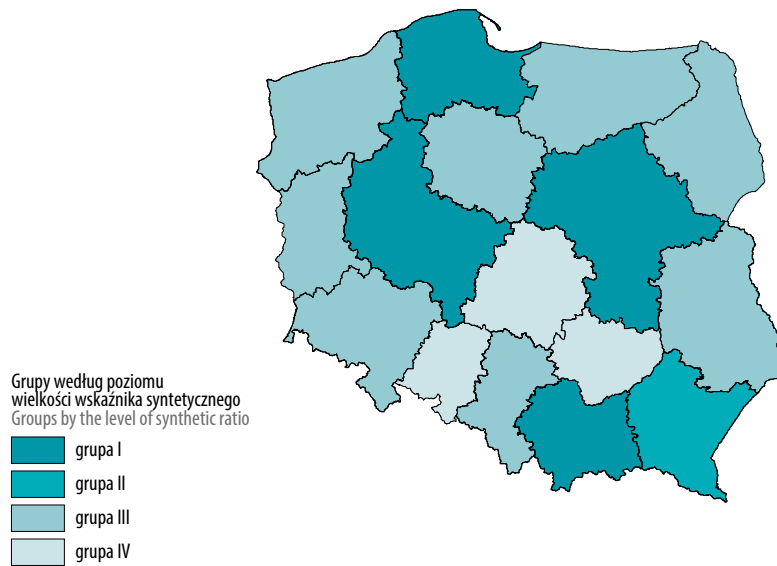
Map 12.

International migration of population for temporary stay above 3 months concerning the lubelskie voivodship in 2018

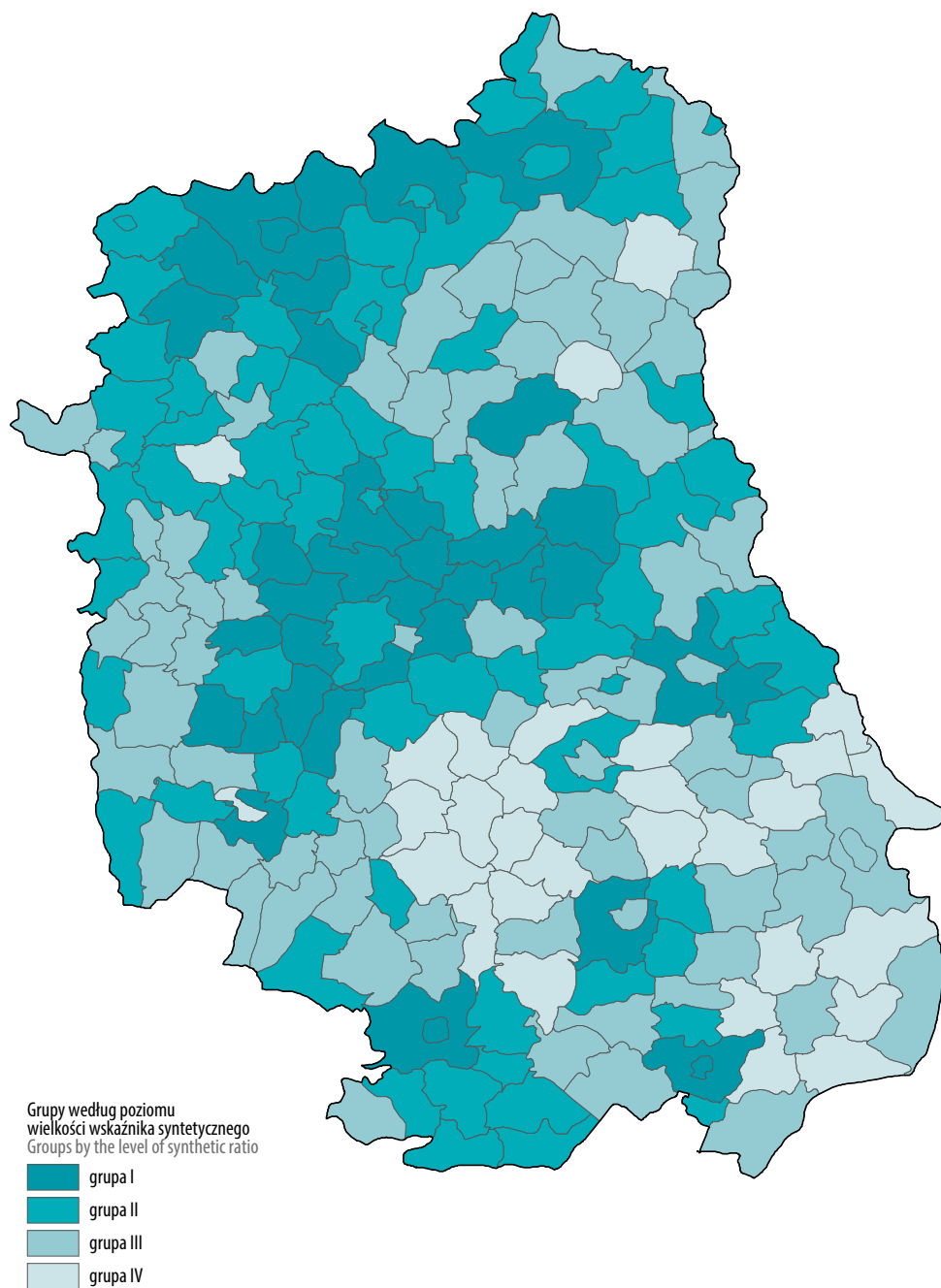
Mapa 13.
Map 13.

Potencjał demograficzny w 2018 r.
Demographic potential in 2018

Mapa 13.
Map 13.

Potencjał demograficzny w 2018 r. (dok.)
Demographic potential in 2018 (cont.)

ANEKS
ANNEX

TABLICE STATYSTYCZNE
STATISTICAL TABLES

Szczegółowe tablice dotyczące stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i wędrownego ludności dostępne są na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl. w Bazie Demografia <http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/> oraz w Banku Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Tabela I.
Table I.**Województwo na tle kraju**
Voivodship on the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2000			2018		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	ogółem total		Polska=100 Poland=100
Powierzchnia w km ² Area in km ²	312685	25114	8,0	312679	25122	8,0
Ludność (stan w dniu 31 XII) Population (as of 31.12)	38253955	2206200	5,8	38411148	2117619	5,5
mężczyźni males	18537339	1072803	5,8	18581886	1026225	5,5
kobiety females	19716616	1133397	5,7	19829262	1091394	5,5
w miastach in urban areas	23670259	1028876	4,3	23067244	983840	4,3
mężczyźni males	11270947	488684	4,3	10931737	463564	4,2
kobiety females	12399312	540192	4,4	12135507	520276	4,3
na wsi in rural areas	14583696	1177324	8,1	15343904	1133779	7,4
mężczyźni males	7266392	584119	8,0	7650149	562661	7,4
kobiety females	7317304	593205	8,1	7693755	571118	7,4
Na 100 mężczyzn przypada kobiet: Females per 100 males:						
ogółem total	106	106	x	107	106	x
w miastach in urban areas	110	111	x	111	112	x
na wsi in rural areas	101	102	x	101	102	x
Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population	61,9	46,6	x	60,1	46,5	x
Ludność na 1 km ² ogółem Population per km ² total	122	88	x	123	84	x
w miastach in urban areas	1122	1068	x	1047	966	x
na wsi in rural areas	50	49	x	53	47	x
Ludność wg biologicznych grup wieku Population by biological age groups						
0–14 lat 0–14 years	7294451	441599	6,1	5865242	311625	5,3
15–64	26233729	1463191	5,6	25813546	1424653	5,5
65 lat i więcej 65 and more	4725775	301410	6,4	6732360	381341	5,7

Tabela I.
Table I.**Województwo na tle kraju (cd.)**
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2018		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		ogółem total	Polska=100 Poland=100	
Struktura ludności według biologicznych grup wieku Population structure by biological age groups						
0–14 lat 0–14 years	19,1	20,0	x	15,3	14,7	x
15–64	68,6	66,3	x	67,2	67,3	x
65 lat i więcej 65 and more	12,4	13,7	x	17,5	18,0	x
Kobiety w wieku rozrodczym (15–49 lat) Females at reproductive age 15–49	10094351	556098	5,5	9000299	489848	5,4
Mediana wieku: Median age:						
mężczyźni males	33,4	33,0	x	39,3	39,2	x
kobiety females	37,4	37,3	x	42,6	43,1	x
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	34,2	31,9	x	40,1	39,8	x
kobiety females	38,8	36,8	x	44,1	44,6	x
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	32,2	33,9	x	38,1	38,6	x
kobiety females	34,9	37,8	x	40,2	41,7	x
Przeciętne trwanie życia noworodka urodzonego w roku 2000 i 2018 Life expectancy at birth in 2000 and 2018						
mężczyźni males	69,7	69,1	x	73,8	73,5	x
kobiety females	78,0	78,5	x	81,7	82,3	x
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	70,0	70,0	x	74,2	74,6	x
kobiety females	77,8	78,5	x	81,6	82,6	x

Tabela I.
Table I.Województwo na tle kraju (cd.)
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2018		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		ogółem total	Polska=100 Poland=100	
Przeciętne trwanie życia noworodka urodzonego w roku 2000 i 2018 (dok.) Life expectancy at birth in 2000 and 2018 (cont.)						
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	69,4	68,4	x	73,2	72,5	x
kobiety females	78,4	78,5	x	81,6	82,0	x
Mażeństwa Marriages	211150	12561	5,9	192443	10509	5,5
na 1000 ludności per 1000 population	5,52	5,67	x	5,01	4,95	x
Separacje Separations	1340	35	2,6	1254	58	4,6
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	3,50	1,58	x	3,27	2,73	x
Rozwody Divorces	42770	1712	4,0	62843	3119	5,0
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	111,8	77,2	x	163,6	147,0	x
Urodzenia żywe Live births	378348	23111	6,1	388178	20101	5,2
na 1000 ludności per 1000 population	9,89	10,42	x	10,11	9,47	x
Zgony ogółem Deaths total	368028	23228	6,3	414200	23682	5,7
na 1000 ludności per 1000 population	9,62	10,48	x	10,78	11,16	x
według przyczyn (w %): by causes (%):						
choroby układu krążenia diseases of the circulatory system	47,7	48,0	x	41,5 ^a	44,6 ^a	x
nowotwory neoplasms	23,4	19,7	x	26,5 ^a	23,5 ^a	x
zewnątrzne przyczyny zachorowalności i śmiertelności external causes of morbidity and mortality	7,0	5,9	x	4,8 ^a	5,0 ^a	x
przyczyny niedokładnie określone causes illdefined conditions	6,6	11,6	x	9,4 ^a	14,9 ^a	x
Zgony niemowląt Infant deaths	3068	185	6,0	1494	85	5,7
na 1000 urodzeń żywych infant deaths per 1000 live births	8,11	8,00	x	3,85	4,23	x

a W 2017 r.
a In 2017

Tabela I.
Table I.**Województwo na tle kraju (dok.)**
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2018		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	ogółem total		Polska=100 Poland=100
Przyrost naturalny Natural increase	10320	-117	x	-26022	-3581	x
na 1000 ludności per 1000 population	0,27	-0,05	x	-0,68	-1,69	x
Współczynnik: Rate of:						
dynamiki demograficznej demographic dynamics	1,028	0,995	x	0,937	0,849	x
dziętności ogólnej total fertility	1,367	1,502	x	1,435	1,348	x
reprodukcji brutto gross reproduction	0,663	0,722	x	0,696	0,650	x
Migracje wewnętrzne pobyt stały Internal migration for permanent residence						
napływ inflow	394093	23107	5,9	449771	21523	4,8
odpływ outflow	394093	26076	6,6	449771	27327	6,1
Migracje zagraniczne pobyt stały International migration for permanent residence						
napływ inflow	7331	147	2,0	15461	737	4,8
odpływ outflow	2699	260	1,0	11849	292	2,5
Ogólne saldo migracji Total net migration	-19668	-3082	x	3612	-5359	x
na 1000 ludności per 1000 population	-0,51	-1,39	x	0,09	-2,53	x

Tabela II.
Table II.Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2018 r.
Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2018

Województwa Voivodships	Ludność (stan w dniu 31.12) Population (as of 31.12)			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 males	Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population
	ogółem	mężczyźni	kobiety	w tys.	w %			
	total	males	females	in thousand	in %			
POLSKA Poland	38411148	18581886	19829262	-22,4	-0,06	123	107	60,1
Dolnośląskie	2901225	1394978	1506247	-1,3	-0,05	145	108	68,6
Kujawsko-pomorskie	2077775	1006955	1070820	-5,2	-0,25	116	106	59,1
Lubelskie	2117619	1026225	1091394	-8,7	-0,41	84	106	46,5
Lubuskie	1014548	493848	520700	-2,3	-0,22	73	105	64,9
Łódzkie	2466322	1175159	1291163	-10,0	-0,40	135	110	62,5
Małopolskie	3400577	1650630	1749947	9,2	0,27	224	106	48,2
Mazowieckie	5403412	2585436	2817976	18,8	0,35	152	109	64,4
Opolskie	986506	477119	509387	-3,6	-0,36	105	107	53,3
Podkarpackie	2129015	1042643	1086372	-0,1	-0,01	119	104	41,1
Podlaskie	1181533	575870	605663	-3,0	-0,25	59	105	60,8
Pomorskie	2333523	1136296	1197227	9,3	0,40	127	105	63,7
Śląskie	4533565	2185485	2348080	-14,6	-0,32	368	107	76,7
Świętokrzyskie	1241546	605341	636205	-6,2	-0,50	106	105	44,9
Warmińsko-mazurskie	1428983	698982	730001	-5,0	-0,35	59	104	59,0
Wielkopolskie	3493969	1699923	1794046	4,8	0,14	117	106	54,3
Zachodniopomorskie	1701030	826996	874034	-4,5	-0,26	74	106	68,5
MIASTA Urban areas	23067244	10931737	12135507	-42,0	-0,18	1047	111	x
Dolnośląskie	1990503	940895	1049608	-5,9	-0,29	920	112	x
Kujawsko-pomorskie	1227851	580937	646914	-7,1	-0,58	1481	111	x
Lubelskie	983840	463564	520276	-4,5	-0,46	966	112	x
Lubuskie	658924	315424	343500	-0,8	-0,12	753	109	x
Łódzkie	1542678	717111	825567	-10,7	-0,69	1332	115	x
Małopolskie	1638741	775565	863176	0,9	0,05	990	111	x
Mazowieckie	3479928	1626253	1853675	16,4	0,47	1593	114	x
Opolskie	525853	250549	275304	3,3	0,62	620	110	x
Podkarpackie	874832	418518	456314	-1,4	-0,16	728	109	x
Podlaskie	718272	341750	376522	-0,9	-0,12	777	110	x
Pomorskie	1485611	708845	776766	0,8	0,05	1389	110	x
Śląskie	3478789	1667456	1811333	-17,2	-0,49	918	109	x
Świętokrzyskie	556952	264028	292924	0,8	0,14	787	111	x
Warmińsko-mazurskie	842964	401857	441107	-3,5	-0,41	1410	110	x
Wielkopolskie	1896325	902154	994171	-7,1	-0,37	1227	110	x
Zachodniopomorskie	1165181	556831	608350	-5,0	-0,43	801	109	x

Tabela II.
Table II.**Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2018 r. (dok.)**
Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2018 (cont.)

Województwa Voivodships	Ludność (stan w dniu 31.12) Population (as of 31.12)			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 males	Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population
	ogółem	mężczyźni	kobiety	w tys.	w %			
	total	males	females	in thousand	in %			
WIEŚ Rural areas	15343904	7650149	7693755	19,6	0,13	53	101	x
Dolnośląskie	910722	454083	456639	4,5	0,50	51	101	x
Kujawsko-pomorskie	849924	426018	423906	2,0	0,23	50	100	x
Lubelskie	1133779	562661	571118	-4,2	-0,37	47	102	x
Lubuskie	355624	178424	177200	-1,5	-0,43	27	99	x
Łódzkie	923644	458048	465596	-0,8	-0,08	54	102	x
Małopolskie	1761836	875065	886771	8,3	0,47	130	101	x
Mazowieckie	1923484	959183	964301	2,4	0,12	58	101	x
Opolskie	460653	226570	234083	-6,8	-1,46	54	103	x
Podkarpackie	1254183	624125	630058	1,3	0,10	75	101	x
Podlaskie	463261	234120	229141	-2,1	-0,46	24	98	x
Pomorskie	847912	427451	420461	8,5	1,01	49	98	x
Śląskie	1054776	518029	536747	2,6	0,25	123	104	x
Świętokrzyskie	684594	341313	343281	-7,0	-1,01	62	101	x
Warmińsko-mazurskie	586019	297125	288894	-1,5	-0,26	25	97	x
Wielkopolskie	1597644	797769	799875	11,8	0,74	56	100	x
Zachodniopomorskie	535849	270165	265684	0,5	0,10	25	98	x

Tabela III. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2018 r.
Table III. Population by biological age groups and by voivodships in 2018

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
	POLSKA Poland	5865242	25813546	6732360	15,3	67,2	17,5	39,3
Dolnośląskie	420232	1947898	533095	14,5	67,1	18,4	40,0	43,4
Kujawsko-pomorskie	314573	1407538	355664	15,1	67,7	17,1	39,2	42,6
Lubelskie	311625	1424653	381341	14,7	67,3	18,0	39,2	43,1
Lubuskie	155282	687778	171488	15,3	67,8	16,9	39,3	42,3
Łódzkie	353071	1631979	481272	14,3	66,2	19,5	40,4	44,9
Małopolskie	544909	2291153	564515	16,0	67,4	16,6	38,3	41,1
Mazowieckie	880949	3568340	954123	16,3	66,0	17,7	39,0	42,1
Opolskie	131851	674904	179751	13,4	68,4	18,2	41,1	44,3
Podkarpackie	322758	1457115	349142	15,2	68,4	16,4	38,5	41,4
Podlaskie	172153	805050	204330	14,6	68,1	17,3	39,2	43,0
Pomorskie	390059	1561429	382035	16,7	66,9	16,4	38,3	41,0
Śląskie	655967	3035540	842058	14,5	67,0	18,6	40,6	44,1
Świętokrzyskie	170890	834207	236449	13,8	67,2	19,0	40,5	44,1
Warmińsko-mazurskie	219205	982321	227457	15,3	68,7	15,9	38,7	41,9
Wielkopolskie	574594	2350855	568520	16,4	67,3	16,3	38,3	41,2
Zachodniopomorskie	247124	1152786	301120	14,5	67,8	17,7	40,1	43,2
MIASTA Urban areas	3345664	15299260	4422320	14,5	66,3	19,2	40,1	44,1
Dolnośląskie	275162	1315109	400232	13,8	66,1	20,1	40,6	44,7
Kujawsko-pomorskie	171809	819845	236197	14,0	66,8	19,2	40,2	44,6
Lubelskie	138343	658801	186696	14,1	67,0	19,0	39,8	44,6
Lubuskie	98040	440071	120813	14,9	66,8	18,3	39,8	43,4
Łódzkie	208948	1010287	323443	13,5	65,5	21,0	41,0	46,8
Małopolskie	240800	1085122	312819	14,7	66,2	19,1	39,6	43,3
Mazowieckie	556460	2265646	657822	16,0	65,1	18,9	39,4	42,9
Opolskie	68978	352450	104425	13,1	67,0	19,9	41,4	45,6
Podkarpackie	124503	592662	157667	14,2	67,7	18,0	39,5	43,2
Podlaskie	104199	493762	120311	14,5	68,7	16,8	38,9	43,3
Pomorskie	226504	976062	283045	15,2	65,7	19,1	39,8	43,2
Śląskie	490214	2315455	673120	14,1	66,6	19,3	41,0	44,9
Świętokrzyskie	71040	368692	117220	12,8	66,2	21,0	41,6	46,8
Warmińsko-mazurskie	122737	570968	149259	14,6	67,7	17,7	39,5	43,7
Wielkopolskie	287044	1257383	351898	15,1	66,3	18,6	39,4	43,3
Zachodniopomorskie	160883	776945	227353	13,8	66,7	19,5	40,8	44,6

Tabela III.
Table III.**Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2018 r. (dok.)**
Population by biological age groups and by voivodships in 2018 (cont.)

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
WIEŚ Rural areas	2519578	10514286	2310040	16,4	68,5	15,1	38,1	40,2
Dolnośląskie	145070	632789	132863	15,9	69,5	14,6	38,8	40,7
Kujawsko-pomorskie	142764	587693	119467	16,8	69,1	14,1	37,7	39,6
Lubelskie	173282	765852	194645	15,3	67,5	17,2	38,6	41,7
Lubuskie	57242	247707	50675	16,1	69,7	14,2	38,4	40,1
Łódzkie	144123	621692	157829	15,6	67,3	17,1	39,3	42,0
Małopolskie	304109	1206031	251696	17,3	68,5	14,3	37,0	39,0
Mazowieckie	324489	1302694	296301	16,9	67,7	15,4	38,1	40,3
Opolskie	62873	322454	75326	13,6	70,0	16,4	40,8	42,8
Podkarpackie	198255	864453	191475	15,8	68,9	15,3	37,7	40,0
Podlaskie	67954	311288	84019	14,7	67,2	18,1	39,7	42,5
Pomorskie	163555	585367	98990	19,3	69,0	11,7	35,7	36,8
Śląskie	165753	720085	168938	15,7	68,3	16,0	39,3	41,8
Świętokrzyskie	99850	465515	119229	14,6	68,0	17,4	39,5	42,1
Warmińsko-mazurskie	96468	411353	78198	16,5	70,2	13,3	37,6	39,2
Wielkopolskie	287550	1093472	216622	18,0	68,4	13,6	36,9	38,8
Zachodniopomorskie	86241	375841	73767	16,1	70,1	13,8	38,5	40,1

Tabela IV.
Table IV.Ruch naturalny ludności według województw w 2018 r.
Vital statistics by voivodships in 2018

Województwa Voivodships	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- ląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemow- ląt of which infant						
POLSKA Poland	192443	388178	414200	1494	-26022	5,01	10,11	10,78	-0,68	3,85
Dolnośląskie	14140	27790	32991	118	-5201	4,87	9,58	11,37	-1,79	4,25
Kujawsko-pomorskie	10364	19866	22629	78	-2763	4,98	9,55	10,88	-1,33	3,93
Lubelskie	10509	20101	23682	85	-3581	4,95	9,47	11,16	-1,69	4,23
Lubuskie	4935	9467	10981	40	-1514	4,86	9,32	10,81	-1,49	4,23
Łódzkie	11555	23017	31589	102	-8572	4,68	9,32	12,79	-3,47	4,43
Małopolskie	18450	37864	32467	109	5397	5,43	11,15	9,56	1,59	2,88
Mazowieckie	27220	60485	58725	205	1760	5,05	11,22	10,89	0,33	3,39
Opolskie	4710	8596	10707	28	-2111	4,77	8,70	10,84	-2,14	3,26
Podkarpackie	10874	21533	19636	90	1897	5,11	10,12	9,22	0,89	4,18
Podlaskie	5956	11790	12969	50	-1179	5,04	9,97	10,97	-1,00	4,24
Pomorskie	12473	26498	22395	107	4103	5,36	11,38	9,62	1,76	4,04
Śląskie	22242	42596	52159	165	-9563	4,90	9,38	11,49	-2,11	3,87
Świętokrzyskie	5902	10721	14619	41	-3898	4,74	8,62	11,75	-3,13	3,82
Warmińsko-mazurskie	6696	13687	14973	58	-1286	4,68	9,56	10,46	-0,90	4,24
Wielkopolskie	18168	38778	35121	158	3657	5,20	11,11	10,06	1,05	4,07
Zachodniopomorskie	8249	15389	18557	60	-3168	4,84	9,04	10,90	-1,86	3,90
MIASTA Urban areas	114841	228714	255280	823	-26566	4,97	9,90	11,05	-1,15	3,60
Dolnośląskie	9840	18877	23536	74	-4659	4,94	9,47	11,81	-2,34	3,92
Kujawsko-pomorskie	6077	11211	14130	38	-2919	4,93	9,10	11,47	-2,37	3,39
Lubelskie	4848	9113	9989	42	-876	4,91	9,23	10,12	-0,89	4,61
Lubuskie	3255	6158	7280	23	-1122	4,93	9,33	11,03	-1,70	3,73
Łódzkie	7081	14006	20421	57	-6415	4,57	9,05	13,19	-4,14	4,07
Małopolskie	8742	17859	16690	47	1169	5,33	10,90	10,19	0,71	2,63
Mazowieckie	17525	39811	37593	124	2218	5,05	11,47	10,83	0,64	3,11
Opolskie	2479	4532	5703	14	-1171	4,70	8,60	10,82	-2,22	3,09
Podkarpackie	4314	8343	7660	35	683	4,93	9,53	8,75	0,78	4,20
Podlaskie	3570	7561	6823	33	738	4,97	10,52	9,49	1,03	4,36
Pomorskie	7851	15788	15637	60	151	5,29	10,63	10,53	0,10	3,80
Śląskie	17111	32121	40949	124	-8828	4,91	9,21	11,74	-2,53	3,86
Świętokrzyskie	2496	4447	6382	14	-1935	4,46	7,95	11,41	-3,46	3,15
Warmińsko-mazurskie	3842	8401	8881	32	-480	4,55	9,94	10,51	-0,57	3,81
Wielkopolskie	10007	20144	20348	71	-204	5,27	10,60	10,71	-0,11	3,52
Zachodniopomorskie	5803	10342	13258	35	-2916	4,97	8,85	11,35	-2,50	3,38

Tabela IV.
Table IV.Ruch naturalny ludności według województw w 2018 r. (dok.)
Vital statistics by voivodships in 2018 (cont.)

Województwa Voivodships	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- łąt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemow- łąt of which infant						
WIEŚ Rural areas	77602	159464	158920	671	544	5,07	10,41	10,37	0,04	4,21
Dolnośląskie	4300	8913	9455	44	-542	4,73	9,81	10,41	-0,60	4,94
Kujawsko-pomorskie	4287	8655	8499	40	156	5,05	10,20	10,02	0,18	4,62
Lubelskie	5661	10988	13693	43	-2705	4,99	9,68	12,07	-2,38	3,91
Lubuskie	1680	3309	3701	17	-392	4,73	9,32	10,42	-1,10	5,14
Łódzkie	4474	9011	11168	45	-2157	4,85	9,76	12,10	-2,34	4,99
Małopolskie	9708	20005	15777	62	4228	5,53	11,39	8,98	2,41	3,10
Mazowieckie	9695	20674	21132	81	-458	5,05	10,77	11,00	-0,24	3,92
Opolskie	2231	4064	5004	14	-940	4,84	8,82	10,86	-2,04	3,44
Podkarpackie	6560	13190	11976	55	1214	5,24	10,53	9,56	0,97	4,17
Podlaskie	2386	4229	6146	17	-1917	5,14	9,11	13,25	-4,13	4,02
Pomorskie	4622	10710	6758	47	3952	5,48	12,70	8,01	4,69	4,39
Śląskie	5131	10475	11210	41	-735	4,87	9,95	10,65	-0,70	3,91
Świętokrzyskie	3406	6274	8237	27	-1963	4,97	9,16	12,02	-2,87	4,30
Warmińsko-mazurskie	2854	5286	6092	26	-806	4,87	9,02	10,39	-1,37	4,92
Wielkopolskie	8161	18634	14773	87	3861	5,13	11,71	9,29	2,43	4,67
Zachodniopomorskie	2446	5047	5299	25	-252	4,57	9,43	9,90	-0,47	4,95

Tabela V.
Table V.**Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2018 r.**
Migration of population for permanent residence by voivodships in 2018

Województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	POLSKA Poland	449771	449771	x	15461	11849	3612	3612
Dolnośląskie	39342	36142	3200	1589	1077	512	3712	1,28
Kujawsko-pomorskie	23231	25772	-2541	529	451	78	-2463	-1,18
Lubelskie	21523	27327	-5804	737	292	445	-5359	-2,53
Lubuskie	12277	13248	-971	417	424	-7	-978	-0,96
Łódzkie	23164	25327	-2163	639	335	304	-1859	-0,75
Małopolskie	36439	31597	4842	1769	1090	679	5521	1,63
Mazowieckie	73994	59308	14686	2455	439	2016	16702	3,10
Opolskie	10600	11291	-691	454	1038	-584	-1275	-1,29
Podkarpackie	20676	23795	-3119	890	512	378	-2741	-1,29
Podlaskie	12713	14994	-2281	618	351	267	-2014	-1,70
Pomorskie	34819	29899	4920	1142	991	151	5071	2,18
Śląskie	43845	48076	-4231	1540	2337	-797	-5028	-1,11
Świętokrzyskie	11280	13908	-2628	331	155	176	-2452	-1,97
Warmińsko-mazurskie	17794	21191	-3397	560	667	-107	-3504	-2,45
Wielkopolskie	45832	44711	1121	916	755	161	1282	0,37
Zachodniopomorskie	22242	23185	-943	875	935	-60	-1003	-0,59
MIASTA Urban areas	241297	269597	-28300	10678	8451	2227	-26073	-1,13
Dolnośląskie	21922	23846	-1924	1106	718	388	-1536	-0,77
Kujawsko-pomorskie	10594	14619	-4025	358	294	64	-3961	-3,22
Lubelskie	9114	13611	-4497	449	186	263	-4234	-4,29
Lubuskie	6816	7792	-976	269	295	-26	-1002	-1,52
Łódzkie	11041	15573	-4532	445	287	158	-4374	-2,83
Małopolskie	18418	16741	1677	1084	587	497	2174	1,33
Mazowieckie	46831	36903	9928	1993	358	1635	11563	3,33
Opolskie	5151	6054	-903	258	415	-157	-1060	-2,01
Podkarpackie	8948	11343	-2395	413	319	94	-2301	-2,63
Podlaskie	7053	8695	-1642	451	330	121	-1521	-2,12
Pomorskie	19088	18675	413	827	739	88	501	0,34
Śląskie	30416	37795	-7379	1242	1981	-739	-8118	-2,33
Świętokrzyskie	4434	6847	-2413	157	100	57	-2356	-4,21
Warmińsko-mazurskie	9458	11589	-2131	363	515	-152	-2283	-2,70
Wielkopolskie	19323	25642	-6319	611	522	89	-6230	-3,28
Zachodniopomorskie	12690	13872	-1182	652	805	-153	-1335	-1,14

Tabela V.
Table V.**Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2018 r. (dok.)**
Migration of population for permanent residence by voivodships in 2018 (cont.)

Województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	WIEŚ Rural areas	208474	180174	28300	4783	3398	1385	29685
Dolnośląskie	17420	12296	5124	483	359	124	5248	5,78
Kujawsko-pomorskie	12637	11153	1484	171	157	14	1498	1,77
Lubelskie	12409	13716	-1307	288	106	182	-1125	-0,99
Lubuskie	5461	5456	5	148	129	19	24	0,07
Łódzkie	12123	9754	2369	194	48	146	2515	2,73
Małopolskie	18021	14856	3165	685	503	182	3347	1,90
Mazowieckie	27163	22405	4758	462	81	381	5139	2,68
Opolskie	5449	5237	212	196	623	-427	-215	-0,47
Podkarpackie	11728	12452	-724	477	193	284	-440	-0,35
Podlaskie	5660	6299	-639	167	21	146	-493	-1,06
Pomorskie	15731	11224	4507	315	252	63	4570	5,42
Śląskie	13429	10281	3148	298	356	-58	3090	2,93
Świętokrzyskie	6846	7061	-215	174	55	119	-96	-0,14
Warmińsko-mazurskie	8336	9602	-1266	197	152	45	-1221	-2,08
Wielkopolskie	26509	19069	7440	305	233	72	7512	4,72
Zachodniopomorskie	9552	9313	239	223	130	93	332	0,62

Tabela VI.
Table VI.Ludność w województwie lubelskim w latach 2000–2018
Population in lubelskie voivodship in 2000–2018

LATA Years	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	stan w dniu 30 VI as of June 30			stan w dniu 31 XII as of December 31				
	Ogółem Total							
2000	2207417	1073628	1133789	2206200	1072803	1133397	106	88
2001	2204370	1071765	1132605	2201720	1070392	1131328	106	88
2002	2199024	1068750	1130274	2196992	1067490	1129502	106	88
2003	2193684	1065878	1127806	2191172	1064525	1126647	106	87
2004	2187918	1062767	1125151	2185156	1061281	1123875	106	87
2005	2182191	1059642	1122549	2179611	1058006	1121605	106	87
2006	2175251	1055522	1119729	2172766	1053772	1118994	106	86
2007	2168993	1051636	1117357	2166213	1049990	1116223	106	86
2008	2163437	1048295	1115142	2161832	1047039	1114793	106	86
2009	2159800	1045909	1113891	2157202	1044604	1112598	107	86
2010	2181608	1057770	1123838	2178611	1056351	1122260	106	87
2011	2174791	1054493	1120298	2171857	1052986	1118871	106	86
2012	2168616	1051314	1117302	2165651	1049802	1115849	106	86
2013	2160513	1047261	1113252	2156150	1045350	1110800	106	86
2014	2151836	1042971	1108865	2147746	1040990	1106756	106	85
2015	2143221	1038758	1104463	2139726	1037052	1102674	106	85
2016	2135715	1034911	1100804	2133340	1033740	1099600	106	85
2017	2129260	1031865	1097395	2126317	1030453	1095864	106	85
2018	2121613	1028225	1093388	2117619	1026225	1091394	106	84
	Miasta Urban areas							
2000	1029020	488834	540186	1028876	488684	540192	111	1068
2001	1028760	488542	540218	1026237	487219	539018	111	1066
2002	1025666	486702	538964	1024618	485995	538623	111	1063
2003	1023610	485458	538152	1021362	484319	537043	111	1061
2004	1019708	483344	536364	1019992	483430	536562	111	1057
2005	1018406	482539	535867	1016865	481516	535349	111	1056
2006	1014548	480135	534413	1013049	479107	533942	111	1053
2007	1010845	477878	532967	1008656	476569	532087	112	1048
2008	1007279	475725	531554	1006032	474828	531204	112	1044
2009	1005497	474366	531131	1003920	473683	530237	112	1042
2010	1015293	479694	535599	1013036	478578	534458	112	1044
2011	1011169	477560	533609	1009175	476395	532780	112	1040
2012	1007371	475370	532001	1005207	474296	530911	112	1036
2013	1002025	472590	529435	997219	470522	526697	112	1027
2014	996454	469906	526548	992787	468256	524531	112	1015
2015	990832	467167	523665	988034	465909	522125	112	1010
2016	991586	467506	524080	989469	466533	522936	112	981
2017	989744	466669	523075	988365	465934	522431	112	974
2018	986960	465177	521783	983840	463564	520276	112	966

Tabela VI.
Table VI.Ludność w województwie lubelskim w latach 2000–2018 (dok.)
Population in lubelskie voivodship in 2000–2018 (cont.)

LATA Years	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	stan w dniu 30 VI as of June 30			stan w dniu 31 XII as of December 31				
Wieś Rural areas								
2000	1178397	584794	593603	1177324	584119	593205	102	49
2001	1175610	583223	592387	1175483	583173	592310	102	49
2002	1173358	582048	591310	1172374	581495	590879	102	49
2003	1170074	580420	589654	1169810	580206	589604	102	48
2004	1168210	579423	588787	1165164	577851	587313	102	48
2005	1163785	577103	586682	1162746	576490	586256	102	48
2006	1160703	575387	585316	1159717	574665	585052	102	48
2007	1158148	573758	584390	1157557	573421	584136	102	48
2008	1156158	572570	583588	1155800	572211	583589	102	48
2009	1154303	571543	582760	1153282	570921	582361	102	48
2010	1166315	578076	588239	1165575	577773	587802	102	48
2011	1163622	576933	586689	1162682	576591	586091	102	48
2012	1161245	575944	585301	1160444	575506	584938	102	48
2013	1158488	574671	583817	1158931	574828	584103	102	48
2014	1155382	573065	582317	1154959	572734	582225	102	48
2015	1152389	571591	580798	1151692	571143	580549	102	48
2016	1144129	567405	576724	1143871	567207	576664	102	47
2017	1139516	565196	574320	1137952	564519	573433	102	47
2018	1134653	563048	571605	1133779	562661	571118	102	47

Tabela VII.
Table VII.Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 2000–2018
Vital statistics in Lubelskie voivodship in 2000–2018

LATA Years	Małżeństwa Marriages total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Ogółem Total										
2000	12561	23111	23228	185	-117	5,67	10,42	10,48	-0,05	8,00
2001	11553	22461	22840	179	-379	5,21	10,14	10,31	-0,17	7,97
2002	11842	20826	22730	162	-1904	5,36	9,43	10,29	-0,86	7,78
2003	11942	21261	22807	164	-1546	5,42	9,65	10,36	-0,70	7,71
2004	11947	20794	22797	165	-2003	5,44	9,47	10,38	-0,91	7,93
2005	12994	21346	23182	156	-1836	5,93	9,75	10,58	-0,84	7,31
2006	13534	21496	22678	138	-1182	6,20	9,85	10,39	-0,54	6,42
2007	14884	21795	23323	134	-1528	6,84	10,02	10,72	-0,70	6,15
2008	14812	23009	23428	148	-419	6,83	10,61	10,80	-0,19	6,43
2009	14590	22964	23703	112	-739	6,74	10,61	10,95	-0,34	4,88
2010	13302	22635	23037	106	-402	6,10	10,38	10,56	-0,18	4,68
2011	12150	21363	22981	95	-1618	5,59	9,82	10,57	-0,74	4,45
2012	11772	21214	22562	91	-1348	5,43	9,78	10,40	-0,62	4,29
2013	10367	19738	22849	90	-3111	4,80	9,14	10,58	-1,44	4,56
2014	10911	19828	22107	83	-2279	5,07	9,21	10,27	-1,06	4,19
2015	10749	19715	22816	74	-3101	5,02	9,20	10,65	-1,45	3,75
2016	10654	19666	22284	69	-2618	4,99	9,21	10,43	-1,23	3,51
2017	10568	20898	23427	97	-2529	4,96	9,81	11,00	-1,19	4,64
2018	10509	20101	23682	85	-3581	4,95	9,47	11,16	-1,69	4,23
Miasta Urban areas										
2000	5781	9770	8287	90	1483	5,67	9,58	8,12	1,45	9,21
2001	5457	9611	8098	72	1513	5,35	9,42	7,94	1,48	7,49
2002	5432	8921	8138	69	783	5,33	8,75	7,98	0,77	7,73
2003	5489	9113	8106	73	1007	5,40	8,96	7,97	0,99	8,01
2004	5537	9152	8245	70	907	5,46	9,03	8,13	0,89	7,65
2005	6032	9410	8532	68	878	5,97	9,31	8,44	0,87	7,23
2006	6270	9540	8449	59	1091	6,23	9,48	8,40	1,08	6,18
2007	6788	9667	8713	58	954	6,78	9,65	8,70	0,95	6,00
2008	6914	10078	8651	60	1427	6,93	10,10	8,67	1,43	5,95
2009	6962	10647	9011	45	1636	6,99	10,69	9,05	1,64	4,23
2010	6163	10279	8834	54	1445	6,07	10,12	8,70	1,42	5,25
2011	5593	9524	8845	41	679	5,53	9,42	8,75	0,67	4,30
2012	5296	9485	8781	40	704	5,26	9,42	8,72	0,70	4,22
2013	4677	8828	8982	36	-154	4,67	8,81	8,96	-0,15	4,08
2014	4841	9029	8777	32	252	4,86	9,06	8,81	0,25	3,54
2015	4831	9300	9049	33	251	4,88	9,39	9,13	0,25	3,55
2016	4836	9135	9103	34	32	4,88	9,21	9,18	0,03	3,72
2017	4783	9623	9667	40	-44	4,83	9,72	9,77	-0,04	4,16
2018	4848	9113	9989	42	-876	4,91	9,23	10,12	-0,89	4,61

Tabela VII.
Table VII.Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 2000–2018 (dok.)
Vital statistics in Lubelskie voivodship in 2000–2018 (cont.)

LATA Years	Małżeństwa Marriage total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Wies Rural areas										
2000	6780	13341	14941	95	-1600	5,66	11,15	12,48	-1,34	7,12
2001	6096	12850	14742	107	-1892	5,10	10,75	12,33	-1,58	8,33
2002	6410	11905	14592	93	-2687	5,39	10,01	12,27	-2,26	7,81
2003	6453	12148	14701	91	-2553	5,44	10,25	12,40	-2,15	7,49
2004	6410	11642	14552	95	-2910	5,42	9,85	12,31	-2,46	8,16
2005	6962	11936	14650	88	-2714	5,90	10,12	12,42	-2,30	7,37
2006	7264	11956	14229	79	-2273	6,17	10,16	12,09	-1,93	6,61
2007	8096	12128	14610	76	-2482	6,90	10,33	12,45	-2,11	6,27
2008	7898	12931	14777	88	-1846	6,74	11,04	12,62	-1,58	6,81
2009	7628	12317	14692	67	-2375	6,53	10,54	12,57	-2,03	5,44
2010	7139	12356	14203	52	-1847	6,12	10,59	12,18	-1,58	4,21
2011	6557	11839	14136	54	-2297	5,63	10,17	12,15	-1,97	4,56
2012	6476	11729	13781	51	-2052	5,58	10,10	11,87	-1,77	4,35
2013	5690	10910	13867	54	-2957	4,91	9,42	11,97	-2,55	4,95
2014	6070	10799	13330	51	-2531	5,25	9,35	11,54	-2,19	4,72
2015	5918	10415	13767	41	-3352	5,14	9,04	11,95	-2,91	3,94
2016	5818	10531	13181	35	-2650	5,09	9,20	11,52	-2,32	3,32
2017	5785	11275	13760	57	-2485	5,08	9,89	12,08	-2,18	5,06
2018	5661	10988	13693	43	-2705	4,99	9,68	12,07	-2,38	3,91

Tabela VIII.
Table VIII.**Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 2000–2018**
Migration of population for permanent residence in Lubelskie voivodship in 2000–2018

LATA Years	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
Ogółem Total								
2000	23107	26076	-2969	147	260	-113	-3082	-1,39
2001	20503	24146	-3643	142	221	-79	-3722	-1,68
2002	22747	26587	-3840	135	211	-76	-3916	-1,77
2003	23647	28223	-4576	161	155	6	-4570	-2,07
2004	23535	28086	-4551	273	182	91	-4460	-2,03
2005	23090	27995	-4905	331	327	4	-4901	-2,24
2006	24633	29793	-5160	270	1703	-1433	-6593	-3,02
2007	27615	32758	-5143	537	1145	-608	-5751	-2,64
2008	20187	24305	-4118	524	839	-315	-4433	-2,04
2009	20067	24304	-4237	576	492	84	-4153	-1,92
2010	20650	25517	-4867	421	459	-38	-4905	-2,25
2011	20235	25195	-4960	407	583	-176	-5136	-2,36
2012	18984	24002	-5018	351	505	-154	-5172	-2,38
2013	20219	25173	-4954	316	989	-673	-5627	-2,60
2014	19806	24931	-5125	298	933	-635	-5760	-2,68
2015	18983	23797	-4814
2016	18589	23041	-4452	649	264	385	-4067	-1,90
2017	19162	24234	-5072	620	279	341	-4731	-2,22
2018	21523	27327	-5804	737	292	445	-5359	-2,53
Miasta Urban areas								
2000	10699	11296	-597	71	215	-144	-741	-0,73
2001	9293	11014	-1721	84	176	-92	-1813	-1,78
2002	10290	12867	-2577	97	177	-80	-2657	-2,61
2003	10423	13980	-3557	92	87	5	-3552	-3,49
2004	9666	14268	-4602	131	131	-	-4602	-4,54
2005	9573	14117	-4544	176	267	-91	-4635	-4,59
2006	10298	14961	-4663	156	1061	-905	-5568	-5,54
2007	10788	15926	-5138	331	694	-363	-5501	-5,49
2008	8149	11998	-3849	299	458	-159	-4008	-4,02
2009	8269	11734	-3465	301	321	-20	-3485	-3,50
2010	8040	12978	-4938	238	328	-90	-5028	-4,95
2011	8241	12611	-4370	224	394	-170	-4540	-4,49
2012	7627	11907	-4280	197	328	-131	-4411	-4,38
2013	8029	12732	-4703	171	656	-485	-5188	-5,18
2014	8014	12355	-4341	169	567	-398	-4739	-4,76
2015	7818	11694	-3876
2016	7575	11259	-3684	389	139	250	-3434	-3,46
2017	8177	11718	-3541	371	145	226	-3315	-3,35
2018	9114	13611	-4497	449	186	263	-4234	-4,29

Tabela VIII.
Table VIII.**Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 2000–2018 (dok.)**
Migration of population for permanent residence in Lubelskie voivodship in 2000–2018 (cont.)

LATA Years	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
Wieś Rural areas								
2000	12408	14780	-2372	76	45	31	-2341	-1,96
2001	11210	13132	-1922	58	45	13	-1909	-1,60
2002	12457	13720	-1263	38	34	4	-1259	-1,06
2003	13224	14243	-1019	69	68	1	-1018	-0,86
2004	13869	13818	51	142	51	91	142	0,12
2005	13517	13878	-361	155	60	95	-266	-0,23
2006	14335	14832	-497	114	642	-528	-1025	-0,87
2007	16827	16832	-5	206	451	-245	-250	-0,21
2008	12038	12307	-269	225	381	-156	-425	-0,36
2009	11798	12570	-772	275	171	104	-668	-0,57
2010	12610	12539	71	183	131	52	123	0,11
2011	11994	12584	-590	183	189	-6	-596	-0,51
2012	11357	12095	-738	154	177	-23	-761	-0,66
2013	12190	12441	-251	145	333	-188	-439	-0,38
2014	11792	12576	-784	129	366	-237	-1021	-0,88
2015	11165	12103	-938
2016	11014	11782	-768	260	125	135	-2296	-0,55
2017	10985	12516	-1531	249	134	115	-1416	-1,24
2018	12409	13716	-1307	288	106	182	-1125	-0,99

Tabela IX. Ludność według powiatów w 2018 r.
 Stan w dniu 31 XII
Table IX. Population by powiats in 2018
 As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
				Lubelskie	2117619	1026225	1091394	983840	463564
Powiaty: Powiats:									
bialski	111391	55354	56037	22353	10790	11563	89038	44564	44474
biłgorajski	101435	50005	51430	33671	16167	17504	67764	33838	33926
chełmski	78228	38608	39620	7899	3813	4086	70329	34795	35534
hrubieszowski	63698	31249	32449	17735	8429	9306	45963	22820	23143
janowski	46057	22811	23246	13400	6525	6875	32657	16286	16371
krasnostawski	63925	31117	32808	18778	8917	9861	45147	22200	22947
kraśnicki	96043	46675	49368	38776	18375	20401	57267	28300	28967
lubartowski	88789	43360	45429	27402	13065	14337	61387	30295	31092
lubelski	154387	75610	78777	11493	5494	5999	142894	70116	72778
łęczyński	57457	28187	29270	19006	9301	9705	38451	18886	19565
łukowski	107449	53447	54002	32561	15672	16889	74888	37775	37113
opolski	59726	29162	30564	18588	8813	9775	41138	20349	20789
parczewski	34954	17340	17614	10650	5110	5540	24304	12230	12074
puławski	113762	54507	59255	54121	25111	29010	59641	29396	30245
radzyński	59278	29586	29692	15731	7573	8158	43547	22013	21534
rycki	56166	27975	28191	25816	12694	13122	30350	15281	15069
świdnicki	72039	34650	37389	41868	19942	21926	30171	14708	15463
tomaszowski	83715	41255	42460	25927	12451	13476	57788	28804	28984
włodawski	38668	19067	19601	13220	6324	6896	25448	12743	12705
zamojski	106935	52693	54242	11328	5431	5897	95607	47262	48345
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	57352	27455	29897	57352	27455	29897	-	-	-
Chełm	62670	29425	33245	62670	29425	33245	-	-	-
Lublin	339682	156631	183051	339682	156631	183051	-	-	-
Zamość	63813	30056	33757	63813	30056	33757	-	-	-

Tabela X.

Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Table X.

Population by biological age groups and by powiats in 2018

As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ludność w wieku Population at age								
	0–14			15–64			powyżej 65 lat 65 years and more		
	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
Lubelskie	311625	159179	152446	1424653	719580	705073	381341	147466	233875
Powiaty: Powiats:									
bialski	17576	9053	8523	75385	39145	36240	18430	7156	11274
biłgorajski	14819	7660	7159	68953	35457	33496	17663	6888	10775
chełmski	11653	5927	5726	53953	27876	26077	12622	4805	7817
hrubieszowski	8413	4300	4113	42923	22129	20794	12362	4820	7542
janowski	6551	3308	3243	31149	16182	14967	8357	3321	5036
krasnostawski	8253	4196	4057	42238	21773	20465	13434	5148	8286
kraśnicki	13107	6652	6455	64509	32864	31645	18427	7159	11268
lubartowski	13792	7006	6786	59753	30538	29215	15244	5816	9428
lubelski	25465	13109	12356	105136	53134	52002	23786	9367	14419
łęczyński	9452	4772	4680	40106	20255	19851	7899	3160	4739
łukowski	18570	9483	9087	71635	37162	34473	17244	6802	10442
opolski	8751	4420	4331	39943	20418	19525	11032	4324	6708
parczewski	5189	2653	2536	23333	12176	11157	6432	2511	3921
puławski	15481	7930	7551	74977	37601	37376	23304	8976	14328
radzyński	9394	4843	4551	40027	20865	19162	9857	3878	5979
rycki	8380	4284	4096	37613	19591	18022	10173	4100	6073
świdnicki	10374	5291	5083	47742	23822	23920	13923	5537	8386
tomaszowski	11438	5824	5614	56927	29422	27505	15350	6009	9341
włodawski	5694	2974	2720	26033	13390	12643	6941	2703	4238
zamojski	14727	7569	7158	72758	37568	35190	19450	7556	11894
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	8657	4430	4227	39499	19343	20156	9196	3682	5514
Chełm	8003	4119	3884	42711	20807	21904	11956	4499	7457
Lublin	49319	25035	24284	223605	106825	116780	66758	24771	41987
Zamość	8567	4341	4226	43745	21237	22508	11501	4478	7023

Tabela XI. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Table XI. Median ages of population by sex and by powiats in 2018

As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
				Lubelskie	41,0	39,2	43,1	42,1	39,8
Powiaty: Powiats:									
białski	39,4	37,8	41,2	40,8	38,3	43,5	39,1	37,7	40,7
biłgorajski	40,5	38,8	42,4	41,3	39,3	43,4	40,1	38,5	41,7
chełmski	40,0	38,4	41,7	40,4	38,3	42,7	39,9	38,4	41,6
hrubieszowski	42,6	40,5	45,0	42,9	40,4	45,8	42,5	40,5	44,7
janowski	41,2	39,7	42,8	41,8	39,9	43,7	41,0	39,6	42,4
krasnostawski	43,2	41,1	45,8	43,6	40,3	46,5	43,1	41,0	45,6
kraśnicki	41,9	40,0	44,0	43,6	41,2	46,0	40,7	39,2	42,5
lubartowski	40,1	38,5	41,9	41,4	39,3	43,8	39,5	38,2	41,1
lubelski	39,4	38,0	40,9	41,0	38,8	43,5	39,3	38,0	40,7
łęczyński	38,3	36,9	39,8	38,4	36,9	40,3	38,3	36,9	39,7
lukowski	38,0	36,6	39,7	40,5	38,4	42,7	36,9	35,9	38,2
opolski	41,3	39,5	43,1	43,3	40,8	45,9	40,3	38,9	41,9
parczewski	41,0	38,9	43,3	41,8	40,5	44,5	40,5	38,7	42,7
puławski	43,2	40,9	45,8	45,2	42,2	48,0	41,5	39,8	43,4
radzyński	39,6	38,1	41,5	41,3	38,8	44,1	38,9	37,8	40,3
rycki	40,7	38,6	43,4	42,9	40,0	46,2	38,8	37,3	40,7
świdnicki	42,2	40,5	44,2	43,4	41,2	45,7	40,7	39,4	42,1
tomaszowski	41,8	40,0	43,8	43,0	40,6	45,8	41,2	39,7	42,9
włodawski	41,4	39,3	43,6	42,3	39,4	45,6	40,8	39,2	42,5
zamojski	41,3	39,7	43,1	42,6	39,8	85,4	41,2	39,7	42,9
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	40,4	38,2	42,7	40,4	38,2	42,7	-	-	-
Chełm	43,4	40,5	46,6	43,4	40,5	46,6	-	-	-
Lublin	41,9	37,7	44,1	41,9	37,7	44,1	-	-	-
Zamość	42,0	39,5	44,9	42,0	39,5	44,9	-	-	-

Tabela XII.
Table XII.Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów 2018 r.
Selected demographic ratio by powiats in 2018

Wyszczególnienie Specification	Przyrost/ubytek roczny Increase/decrease annual		Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Ludność w miastach w % Urban population in %	Współczynniki: Rate of:		
	w osobach in persons	w % in %				dziętności ogólnej total fertility	reprodukcji brutto gross reproduction	dynamiki demogra- ficznej demographie dynamics
Lubelskie	-8698	-4,1	106	84	46,5	1,348	0,650	0,849
Powiaty: Powiats:								
białski	-531	-4,8	101	40	20,1	1,465	0,690	0,847
biłgorajski	-514	-5,1	103	60	33,2	1,234	0,587	0,808
chełmski	-351	-4,5	103	41	10,1	1,281	0,625	0,748
hrubieszowski	-730	-11,5	104	50	27,8	1,163	0,571	0,603
janowski	-249	-5,4	102	53	29,1	1,330	0,622	0,776
krasnostawski	-507	-7,9	105	62	29,4	1,216	0,625	0,599
kraśnicki	-531	-5,5	106	96	40,4	1,251	0,615	0,746
lubartowski	-251	-2,8	105	69	30,9	1,352	0,683	0,848
lubelski	1007	6,5	104	92	7,4	1,452	0,698	1,042
łęczyński	-4	-0,1	104	90	33,1	1,497	0,762	1,234
łukowski	-447	-4,2	101	77	30,3	1,636	0,783	1,110
opolski	-540	-9,0	105	74	31,1	1,306	0,672	0,711
parczewski	-186	-5,3	102	37	30,5	1,443	0,682	0,758
puławski	-436	-3,8	109	122	47,6	1,313	0,636	0,765
radzyński	-362	-6,1	100	61	26,5	1,499	0,664	0,821
rycki	-599	-10,7	101	91	46,0	1,409	0,706	0,793
świdnicki	-373	-5,2	108	154	58,1	1,306	0,650	0,813
tomaszowski	-714	-8,5	103	56	31,0	1,187	0,541	0,687
włodawski	-185	-4,8	103	31	34,2	1,390	0,683	0,765
zamojski	-630	-5,9	103	57	10,6	1,222	0,601	0,682
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:								
Biała Podlaska	-193	-3,4	109	1161	100,0	1,382	0,705	1,172
Chełm	-663	-10,6	113	1776	100,0	1,117	0,495	0,720
Lublin	-168	-0,5	117	2303	100,0	1,417	0,664	1,016
Zamość	-541	-8,5	112	2103	100,0	1,097	0,533	0,861

Tabela XIII. Ruch naturalny według powiatów 2018 r.
Table XIII. Vital statistics by powiats in 2018

Wyszczególnienie Specification	Mażeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Mażeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births			
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant							na 1000 ludności per 1000 population		
Lubelskie	10509	20101	23682	85	-3581	4,95	9,47	11,16	-1,69	4,23			
Powiaty: Powiats:													
bialski	542	1147	1355	5	-208	4,86	10,28	12,14	-1,86	4,36			
biłgorajski	540	884	1094	6	-210	5,31	8,69	10,75	-2,06	6,79			
chełmski	391	711	950	1	-239	4,99	9,07	12,11	-3,05	1,41			
hrubieszowski	313	489	811	3	-322	4,88	7,63	12,65	-5,02	6,14			
janowski	247	413	532	-	-119	5,35	8,95	11,53	-2,58	-			
krasnostawski	294	510	852	4	-342	4,59	7,96	13,29	-5,34	7,84			
kraśnicki	436	818	1096	3	-278	4,53	8,50	11,39	-2,89	3,67			
lubartowski	429	855	1008	-	-153	4,83	9,63	11,35	-1,72	-			
lubelski	724	1593	1529	5	64	4,70	10,35	9,94	0,42	3,14			
łęczyński	296	644	522	1	122	5,16	11,22	9,09	2,12	1,55			
łukowski	620	1258	1133	8	125	5,76	11,69	10,53	1,16	6,36			
opolski	293	542	762	-	-220	4,89	9,04	12,71	-3,67	-			
parczewski	195	345	455	1	-110	5,57	9,86	13,00	-3,14	2,90			
puławski	540	964	1260	4	-296	4,74	8,46	11,06	-2,60	4,15			
radzyński	302	605	737	3	-132	5,08	10,18	12,40	-2,22	4,96			
rycki	289	539	680	4	-141	5,11	9,54	12,03	-2,49	7,42			
świdnicki	319	645	793	2	-148	4,42	8,94	10,99	-2,05	3,10			
tomaszowski	397	682	993	2	-311	4,72	8,12	11,82	-3,70	2,93			
włodawski	169	364	476	1	-112	4,36	9,39	12,28	-2,89	2,75			
zamojski	561	911	1336	5	-425	5,23	8,50	12,46	-3,97	5,49			
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:													
Biała Podlaska	294	580	495	3	85	5,11	10,09	8,61	1,48	5,17			
Chełm	289	483	671	3	-188	4,59	7,66	10,65	-2,98	6,21			
Lublin	1709	3617	3559	20	58	5,03	10,64	10,47	0,17	5,53			
Zamość	320	502	583	1	-81	4,99	7,83	9,10	-1,26	1,99			

Tabela XIV.
Table XIV.**Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2018 r.**
Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2018

Wyszczególnienie Specification	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Total net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	Lubelskie	21523	27327	-5804	737	292	445	-5359
Powiaty: Powiats:								
białski	996	1407	-411	40	4	36	-375	-3,36
biłgorajski	831	1147	-316	41	25	16	-300	-2,95
chełmski	987	1093	-106	21	15	6	-100	-1,28
hrubieszowski	526	955	-429	11	5	6	-423	-6,60
janowski	272	474	-202	6	6	-	-202	-4,38
krasnostawski	500	786	-286	31	2	29	-257	-4,01
kraśnicki	806	1122	-316	49	15	34	-282	-2,93
lubartowski	903	1067	-164	16	3	13	-151	-1,70
lubelski	2727	1724	1003	45	21	24	1027	6,67
łęczyński	801	922	-121	14	7	7	-114	-1,99
łukowski	813	1461	-648	21	1	20	-628	-5,83
opolski	497	842	-345	12	5	7	-338	-5,64
parczewski	326	485	-159	8	1	7	-152	-4,34
puławski	1185	1403	-218	24	10	14	-204	-1,79
radzyński	545	789	-244	5	-	5	-239	-4,02
rycki	464	839	-375	4	5	-1	-376	-6,65
świdnicki	867	962	-95	10	79	-69	-164	-2,27
tomaszowski	809	1265	-456	27	13	14	-442	-5,26
włodawski	502	613	-111	21	9	12	-99	-2,55
zamojski	1150	1412	-262	38	16	22	-240	-2,24
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:								
Biała Podlaska	556	799	-243	19	4	15	-228	-7,57
Chełm	490	967	-477	16	16	-	-477	-3,97
Lublin	3399	3763	-364	235	26	209	-155	-0,46
Zamość	571	1030	-459	23	4	19	-440	-6,86

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r.
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018

Powiaty/gminy Powiat/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
białski							
Międzyrzec Podlaski (1)	11,25	10,95	-5,80	105	0,586	48	II
Terespol (1)	9,52	10,60	-5,75	125	0,519	92	II
Biała Podlaska (2)	10,25	9,69	7,86	77	0,696	9	I
Drelów (2)	9,95	11,61	-4,97	101	0,554	65	II
Janów Podlaski (2)	8,58	13,81	-5,78	109	0,470	132	III
Kodeń (2)	9,51	13,71	-4,48	132	0,465	137	III
Konstantynów (2)	9,90	11,34	-1,21	87	0,599	41	II
Leśna Podlaska (2)	10,74	10,74	-7,00	99	0,580	50	II
Łomazy (2)	10,22	15,23	-7,02	133	0,445	151	III
Międzyrzec Podlaski (2)	11,89	11,51	-1,62	83	0,648	25	I
Piszczac (2)	11,26	12,63	-3,57	101	0,578	52	II
Rokitno (2)	12,68	15,34	-7,67	116	0,527	84	II
Rossosz (2)	10,21	13,32	-7,10	127	0,483	123	III
Sławatycze (2)	10,71	16,71	0,00	123	0,486	122	III
Sosnówka (2)	10,60	14,27	-6,52	157	0,434	158	III
Terespol (2)	8,70	12,98	-6,20	118	0,470	133	III
Tuczna (2)	8,45	17,55	-11,37	163	0,297	203	IV
Wisznice (2)	8,80	12,79	-4,00	122	0,480	127	III
Zalesie (2)	8,56	11,04	-4,06	96	0,541	74	II
biłgorajski							
Biłgoraj (1)	7,84	8,11	-4,00	123	0,527	82	II
Aleksandrów (2)	7,34	9,17	-3,06	84	0,564	58	II
Biłgoraj (2)	9,69	9,46	1,80	83	0,644	27	I
Biszczka (2)	9,21	12,63	-2,63	107	0,523	87	II
Frampol (3)	7,59	11,79	0,16	152	0,441	154	III
Goraj (2)	10,19	13,83	-1,70	159	0,452	147	III
Józefów (3)	7,97	14,47	-4,13	144	0,400	173	III
Księżpol (2)	9,09	13,14	-0,72	90	0,549	68	II
Łukowa (2)	10,98	10,04	-4,67	105	0,599	40	II
Obsza (2)	9,05	7,42	-1,86	111	0,597	44	II
Potok Górny (2)	7,91	10,49	-4,05	134	0,475	128	III
Tarnogród (3)	11,15	9,36	-9,51	119	0,566	56	II
Tereszpol (2)	8,94	11,75	-3,58	109	0,522	89	II
Turobin (2)	6,96	18,62	-5,02	206	0,210	212	IV

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiat/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
chełmski							
Rejowiec Fabryczny (1)	9,60	10,29	1,37	108	0,587	47	II
Białopole (2)	8,11	16,23	-16,57	140	0,317	201	IV
Chełm (2)	8,98	10,47	10,47	86	0,651	23	I
Dorohusk (2)	11,17	11,48	-5,12	114	0,565	57	II
Dubienka (2)	4,56	12,86	-4,98	147	0,332	199	IV
Kamień (2)	10,11	8,18	0,48	82	0,668	18	I
Leśniowice (2)	8,77	13,70	-6,58	121	0,454	146	III
Rejowiec Fabryczny (2)	8,89	16,14	-1,17	123	0,444	152	III
Ruda-Huta (2)	8,36	10,56	-1,32	105	0,544	72	II
Sawin (2)	9,05	12,49	-9,42	106	0,488	120	III
Siedliszcze (3)	8,87	11,49	-6,25	106	0,516	95	II
Wierzbica (2)	9,78	13,69	-3,91	103	0,520	91	II
Wojślawice (2)	7,61	14,44	-1,05	151	0,396	178	III
Żmudź (2)	11,18	14,05	-7,34	102	0,533	80	II
Rejowiec (3)	8,54	12,42	1,40	126	0,501	107	III
hrubieszowski							
Hrubieszów (1)	7,11	9,91	-6,60	144	0,435	157	III
Dołhobyczów (2)	7,43	13,41	-7,79	143	0,385	183	III
Horodło (2)	7,84	16,83	-2,10	145	0,369	188	IV
Hrubieszów (2)	9,34	13,22	-4,27	126	0,480	125	III
Mircze (2)	5,56	13,62	-13,48	191	0,231	211	IV
Trzeszczany (2)	7,16	10,73	-8,11	159	0,393	180	III
Uchanie (2)	8,70	16,10	-2,61	155	0,382	184	IV
Werbkowice (2)	8,04	12,90	-6,87	140	0,418	164	III
janowski							
Batorz (2)	10,53	13,84	-3,91	131	0,492	115	III
Chrzanów (2)	8,19	9,55	2,05	146	0,509	99	II
Dzwola (2)	7,43	14,38	-2,05	133	0,416	165	III
Godziszów (2)	10,61	12,83	-4,11	143	0,490	118	III
Janów Lubelski (3)	9,37	9,49	-6,25	120	0,536	78	II
Modliborzycze (3)	8,01	12,16	-4,15	120	0,473	130	III
Potok Wielki (2)	8,28	11,67	-6,16	121	0,474	129	III

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (cd.)
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiats/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
krasnostawski							
Krasnystaw (1)	7,44	10,25	-5,31	160	0,420	163	III
Fajslawice (2)	6,55	10,71	-0,22	147	0,439	155	III
Gorzków (2)	8,22	15,59	-2,55	215	0,286	205	IV
Izbica (2)	7,66	14,71	0,97	144	0,415	166	III
Krasnystaw (2)	9,36	12,59	-2,31	124	0,503	105	II
Kraśniczyn (2)	9,43	21,55	-5,66	221	0,198	213	IV
Łopiennik Górny (2)	8,32	13,87	-8,83	165	0,359	192	IV
Rudnik (2)	9,94	15,57	-4,64	199	0,341	198	IV
Siennica Różana (2)	7,24	13,52	-7,00	165	0,349	195	IV
Żółkiewka (2)	7,17	15,98	-6,61	202	0,253	208	IV
kraśnicki							
Kraśnik (1)	7,15	11,02	-4,53	177	0,379	185	IV
Annopol (3)	9,53	11,82	-3,10	123	0,516	94	II
Dzierzkowice (2)	10,58	11,53	-4,35	120	0,545	71	II
Gościeradów (2)	7,56	10,86	-1,38	124	0,491	116	III
Kraśnik (2)	11,79	11,79	-1,90	94	0,623	33	I
Szastarka (2)	7,93	11,38	-3,45	136	0,462	141	III
Trzydnik Duży (2)	8,25	9,65	-0,78	144	0,497	113	III
Urzędów (3)	7,62	11,89	-2,19	130	0,462	140	III
Wilkołaz (2)	9,76	11,57	0,36	113	0,559	62	II
Zakrzówek (2)	10,74	13,66	-1,38	138	0,503	106	II
lubartowski							
Lubartów (1)	8,66	9,47	-6,89	119	0,518	93	II
Abramów (2)	10,55	13,50	0,74	129	0,526	86	II
Firlej (2)	10,35	12,04	1,87	110	0,579	51	II
Jeziorzany (2)	8,16	11,71	-6,03	121	0,472	131	III
Kamionka (2)	9,93	12,41	2,95	97	0,588	46	II
Kock (3)	9,77	13,65	-4,19	109	0,510	98	II
Lubartów (2)	7,64	8,33	11,07	84	0,658	21	I
Michów (2)	10,81	12,67	-5,58	131	0,509	100	II
Niedźwiada (2)	11,72	12,04	-3,21	102	0,598	42	II
Ostrów Lubelski (3)	9,90	12,76	2,10	126	0,533	81	II
Ostrówek (2)	9,99	11,28	-9,48	116	0,514	97	II
Serniki (2)	12,37	11,76	0,81	104	0,637	29	I
Uścimów (2)	9,97	17,45	-13,09	121	0,392	182	III

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiats/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
lubelski							
Bełżyce (3)	10,19	11,02	-1,95	103	0,581	49	II
Borzechów (2)	13,75	10,57	-5,82	112	0,641	28	I
Bychawa (3)	8,53	10,49	-4,18	128	0,499	111	III
Garbów (2)	11,58	10,36	0,99	92	0,658	22	I
Głusk (2)	10,46	7,91	30,37	63	0,866	2	I
Jabłonna (2)	8,72	8,60	1,99	98	0,611	38	II
Jastków (2)	11,44	9,64	8,99	85	0,719	5	I
Konopnica (2)	9,46	10,33	13,90	90	0,677	12	I
Krzczonów (2)	6,09	17,60	-5,87	164	0,266	207	IV
Niedzwica Duża (2)	11,22	9,62	3,37	80	0,692	10	I
Niemce (2)	9,49	7,78	10,98	81	0,716	6	I
Strzyżewice (2)	11,65	9,91	5,08	101	0,673	15	I
Wojciechów (2)	10,85	10,02	4,51	101	0,650	24	I
Wólka (2)	13,55	6,82	13,39	62	0,872	1	I
Wysokie (2)	6,23	17,12	-4,23	186	0,250	209	IV
Zakrzew (2)	10,37	17,28	3,46	175	0,405	172	III
łęczyński							
Cyców (2)	11,48	9,09	2,52	77	0,707	8	I
Ludwin (2)	11,26	10,54	2,14	79	0,674	14	I
Łęczna (3)	11,86	6,23	-8,28	74	0,708	7	I
Milejów (2)	8,43	14,79	-0,99	122	0,457	144	III
Puchaczów (2)	13,49	8,52	4,79	75	0,780	4	I
Spiczyn (2)	10,37	10,90	5,28	91	0,645	26	I
łukowski							
Łuków (1)	10,00	9,00	-9,17	115	0,552	67	II
Stoczek Łukowski (1)	9,43	12,58	-7,86	130	0,467	134	III
Adamów (2)	9,41	10,83	-14,03	105	0,499	110	III
Krzywda (2)	11,81	10,19	-2,95	75	0,673	16	I
Łuków (2)	13,51	7,92	2,44	62	0,797	3	I
Serokomla (2)	10,05	11,80	-7,03	103	0,539	76	II
Stanin (2)	14,43	13,31	-6,14	79	0,666	19	I
Stoczek Łukowski (2)	10,66	13,45	-7,49	111	0,514	96	II
Trzebieszów (2)	14,81	11,58	-8,21	89	0,675	13	I
Wojcieszków (2)	11,42	11,99	-6,07	94	0,590	45	II
Wola Mysłowska (2)	12,12	14,03	-3,19	111	0,563	59	II

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (cd.)
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiat/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
opolski							
Chodel (2)	12,06	11,91	-2,71	95	0,621	34	I
Józefów nad Wisłą (3)	7,53	13,26	-6,33	138	0,406	171	III
Karczmiska (2)	9,26	15,49	-0,18	124	0,466	135	III
Łaziska (2)	8,68	9,69	4,24	121	0,569	53	II
Opole Lubelskie (3)	9,08	12,31	-8,56	125	0,466	136	III
Poniatowa (3)	7,59	12,18	-8,08	140	0,411	169	III
Wilków (2)	11,43	16,14	-7,62	133	0,458	142	III
parczewski							
Dębowa Kłoda (2)	10,42	10,92	4,83	99	0,630	31	I
Jabłoń (2)	10,46	13,34	-2,88	135	0,498	112	III
Milanów (2)	9,85	13,22	-6,48	111	0,504	103	II
Parczew (3)	9,69	11,68	-7,08	124	0,501	108	III
Podedwórze (2)	9,72	22,48	-6,08	170	0,268	206	IV
Siemień (2)	9,81	13,73	-5,23	136	0,462	139	III
Sosnowica (2)	9,23	15,38	0,77	129	0,464	138	III
puławski							
Puławy (1)	7,90	10,48	-2,61	179	0,412	168	III
Baranów (2)	8,68	18,12	-3,32	144	0,364	189	IV
Janowiec (2)	11,99	10,08	-1,63	119	0,616	36	II
Kazimierz Dolny (3)	7,27	10,83	-5,19	167	0,396	177	III
Końskowola (2)	7,66	12,17	2,82	128	0,488	121	III
Kurów (2)	9,00	9,39	-4,17	119	0,540	75	II
Markuszów (2)	10,79	11,46	-2,70	121	0,557	64	II
Nałęczów (3)	8,30	10,20	-1,46	143	0,488	119	III
Puławy (2)	8,65	9,98	4,07	128	0,553	66	II
Wąwolnica (2)	10,45	15,78	-6,18	127	0,455	145	III
Żyrzyn (2)	9,61	11,94	-2,64	119	0,526	85	II
radzyński							
Radzyń Podlaski (1)	9,31	9,63	-5,13	115	0,546	70	II
Borki (2)	12,43	11,10	1,49	92	0,670	17	I
Czemierniki (2)	10,05	15,76	-0,23	118	0,490	117	III
Kąkolewnica (2)	10,41	12,12	-10,28	96	0,538	77	II
Komarówka Podlaska (2)	9,39	16,66	-7,74	134	0,396	179	III
Radzyń Podlaski (2)	10,78	11,64	-2,73	93	0,598	43	II
Ulan-Majorat (2)	11,79	13,61	0,66	81	0,629	32	I
Wohyń (2)	8,33	15,32	-4,61	118	0,433	159	III

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiats/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
rycki							
Dęblin (1)	8,10	11,35	-10,49	147	0,412	167	III
Kłoczew (2)	12,33	15,38	-4,85	93	0,567	55	II
Nowodwór (2)	12,54	14,46	-9,88	87	0,569	54	II
Ryki (3)	8,60	9,92	-3,91	117	0,527	83	II
Stężycza (2)	9,84	13,70	-6,75	140	0,449	149	III
Ułęż (2)	12,13	15,56	-4,36	130	0,505	102	II
świdnicki							
Świdnik (1)	8,68	10,80	-6,30	147	0,458	143	III
Mełgiew (2)	9,00	9,41	17,27	94	0,691	11	I
Piaski (3)	9,77	11,10	-3,98	138	0,506	101	II
Rybczewice (2)	9,91	18,07	-1,46	175	0,356	193	IV
Trawniki (2)	8,68	10,68	-3,89	114	0,523	88	II
tomaszowski							
Tomaszów Lubelski (1)	8,04	10,17	-8,20	147	0,441	153	III
Bełzec (2)	7,14	9,82	-0,59	102	0,535	79	II
Jarczów (2)	8,41	13,33	-11,30	156	0,371	187	IV
Krynice (2)	8,29	14,43	0,00	156	0,410	170	III
Lubycza Królewska (3)	8,14	10,21	-8,61	109	0,500	109	III
Łaszczów (3)	10,16	15,40	-6,55	163	0,397	176	III
Rachanie (2)	6,74	15,01	-6,54	147	0,343	197	IV
Susiec (2)	7,87	10,27	-3,20	126	0,495	114	III
Tarnawatka (2)	9,16	10,68	-0,51	109	0,560	61	II
Telatyn (2)	6,99	12,48	-8,24	165	0,351	194	IV
Tomaszów Lubelski (2)	10,02	10,55	3,17	98	0,619	35	I
Tyszowce (3)	6,05	16,19	-1,60	154	0,324	200	IV
Ułhówek (2)	5,97	11,73	-17,70	160	0,297	202	IV
włodawski							
Włodawa (1)	7,51	8,63	-6,53	133	0,482	124	III
Hanna (2)	8,91	14,73	-7,19	146	0,399	174	III
Hańsk (2)	13,03	12,76	-7,44	90	0,616	37	II
Stary Brus (2)	11,83	13,72	-3,31	119	0,548	69	II
Urszulin (2)	11,61	12,82	5,08	99	0,632	30	I
Włodawa (2)	9,78	15,92	4,64	110	0,521	90	II
Wola Uhruska (2)	9,29	15,23	3,36	149	0,450	148	III
Wryki (2)	8,06	12,67	-6,91	135	0,429	160	III

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin w 2018 r. (dok.)
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas in 2018 (cont.)

Powiaty/gminy Powiats/gminas	Współczynnik urodzeń Birth rate	Współczynnik zgonów Death rate	Saldo migracji na 1000 ludności Net migration per 1000 population	Indeks starości Ageing ratio	Wskaźnik syntetyczny Synthetic ratio	Lokata Position	Grupa Group
zamojski							
Adamów (2)	9,98	14,86	-0,21	118	0,504	104	II
Grabowiec (2)	7,91	12,61	-15,82	190	0,293	204	IV
Komarów-Osada (2)	7,55	15,30	-2,58	139	0,392	181	III
Krasnobród (3)	8,68	16,10	-1,26	125	0,436	156	III
Łabunie (2)	8,92	8,92	-4,30	108	0,563	60	II
Miączyn (2)	8,73	12,50	-7,19	134	0,448	150	III
Nielisz (2)	8,53	15,98	-3,27	165	0,362	190	IV
Radecznica (2)	7,30	14,76	-5,91	223	0,247	210	IV
Sitno (2)	8,28	10,65	-1,63	103	0,543	73	II
Skierbieszów (2)	8,29	16,00	-7,52	158	0,343	196	IV
Stary Zamość (2)	6,15	13,25	-1,34	138	0,397	175	III
Sułów (2)	7,69	17,36	3,30	161	0,361	191	IV
Szczepietów (3)	8,47	12,88	-5,73	144	0,428	161	III
Zamość (2)	9,78	7,95	5,39	98	0,665	20	I
Zwierzyniec (3)	7,19	13,05	-7,19	149	0,379	186	IV
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status:							
Biała Podlaska (1)	10,09	8,61	-3,97	106	0,601	39	II
Chełm (1)	7,66	10,65	-7,57	149	0,424	162	III
Lublin (1)	10,64	10,47	-0,46	135	0,559	63	II
Zamość (1)	7,83	9,10	-6,86	134	0,480	126	III
Średnia arytmetyczna Arithmetic average	9,40	12,40	-3,02	124,50	x	x	x
Odchylenie standardowe Standard deviation	1,74	2,66	5,63	30,05	x	x	x
Współczynnik zmienności w % Coefficient of variation in %	18,5	21,4	-186,7	24,1	x	x	x

Objaśnienie: (1) gmina miejska
urban gmina
(2) gmina wiejska
rural gmina
(3) gmina miejsko-wiejska
urban-rural gmina

Uwagi metodyczne

Methodological notes

- 1) Publikacja zawiera dane dotyczące liczby i struktury ludności na poziomie:
 - ogólnokrajowym – dla Polski ogółem oraz dla województw w przekroju dla obszarów miejskich i wiejskich,
 - wojewódzkim – dla 146 województw ogółem oraz w przekroju miasto i wieś,
 - powiatowym i gminnym – dla 24 powiatów i 213 gmin województwa lubelskiego.

- 2) Dane o liczbie ludności zostały opracowane **metodą bilansową**, wg następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).

Od 2010 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań z dnia 31.03.2011 r., a dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

- 3) Podstawą wyliczania wszystkich **współczynników demograficznych oraz dotyczących migracji ludności** (na 1000 ludności) jest – średnia liczba ludności zamieszkującej dany obszar (województwo, powiat, gminę, tereny miejskie/wiejskie); w latach 1983–2009 – zameldowana na pobyt stały. W przypadku danych rocznych jest to liczba ludności według stanu w dniu 30 czerwca; dla półrocznych – w dniu 31 marca.
- 4) Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

- 1) Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności – <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>
- 2) Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności – <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosci,15,1.html>

Bibliografia

Bibliografic

1. Orczyk J. (2005) Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele, Poznań: Akademia Ekonomiczna, s. 31.
2. Kurek S. (2008) Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, s. 65
3. Pressat R. (1966) Analiza demograficzna, Warszawa: Wydawnictwo PWN, s. 100
4. Wróblewska W. (2017). Zgony możliwe do uniknięcia – opis koncepcji oraz wyniki analizy dla Polski. *Studia Demograficzne* Nr 1 (161), s. 129–151.